

**Bruxelles, 17 iulie 2025
(OR. en)**

11770/25

**Dosar interinstituțional:
2025/0555(COD)**

COMPET 760	POLGEN 95
IND 285	ECOFIN 1028
MI 558	COH 145
CADREFIN 112	INDEF 76
FIN 900	CULT 86
RECH 332	CYBER 215
ESPACE 55	JAI 1101
CONSOM 146	DIGIT 148
DUAL USE 37	DATAPROTECT 161
EDUC 330	FREMP 210
TELECOM 252	RELEX 1030
ENER 380	COPS 388
ENV 722	UD 169
CLIMA 283	AUDIO 66
AGRI 361	PROCIV 102
TRANS 314	IPCR 57
SAN 472	MAP 40
PHARM 106	FISC 191
BIOTECH 4	CODEC 1049
POLMIL 222	IA 92

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	16 iulie 2025
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2025) 555 final
Subiect:	Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de instituire a Fondului european pentru competitivitate („FEC”), inclusiv a programului specific pentru activități de cercetare și inovare în domeniul apărării, de abrogare a Regulamentelor (UE) 2021/522, (UE) 2021/694, (UE) 2021/697 și (UE) 2021/783 și de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/696, (UE) 2023/588 și (UE) [EDIP]

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2025) 555 final.

Anexă: COM(2025) 555 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.7.2025
COM(2025) 555 final

2025/0555 (COD)

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

de instituire a Fondului european pentru competitivitate („FEC”), inclusiv a programului specific pentru activități de cercetare și inovare în domeniul apărării, de abrogare a Regulamentelor (UE) 2021/522, (UE) 2021/694, (UE) 2021/697 și (UE) 2021/783 și de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/696, (UE) 2023/588 și (UE) [EDIP]

(Text cu relevanță pentru SEE)

{SEC(2025) 555 final} - {SWD(2025) 555 final} - {SWD(2025) 556 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Fondul european pentru competitivitate (FEC, fondul) face parte din pachetul privind cadrul financiar multianual (CFM) post-2027, care vizează consolidarea într-un singur cadru a 14 instrumente individuale de finanțare din actualul CFM cu scopul de a funcționa ca o capacitate de investiții menită să consolideze competitivitatea Europei în tehnologii și sectoare strategice esențiale pentru competitivitatea UE, de la cercetarea colaborativă la extindere, inovare, implementarea industrială și a infrastructurilor și producție, inclusiv în ceea ce privește competențele, precum și să ofere sprijin proiectelor și întreprinderilor, inclusiv IMM-urilor, start-upurilor, întreprinderilor mai mari, universităților și entităților de cercetare, acționând în același timp ca instrument cu rol de pârghie care utilizează instrumente bugetare pentru a atrage investiții private, instituționale și naționale.

În ultimii treizeci de ani, decalajele de productivitate dintre UE și alte economii avansate s-au accentuat, UE devenind astfel mai puțin competitivă în comparație cu alte economii majore. În prezent, UE este în urmă în diverse domenii, de exemplu în ceea ce privește dezvoltarea tehnologică, performanța în materie de cercetare și inovare, implementarea infrastructurilor, dinamismul pieței și capacitatea industrială. În ultimii ani, caracterizați de progrese tehnologice rapide, de intensificarea concurenței economice, de controlul infrastructurilor generice esențiale și de protecționismul comercial, sporirea competitivității Uniunii Europene a devenit o prioritate critică. Acest fapt și impactul său potențial asupra prosperității noastre au fost subliniate în mai multe rapoarte recente, de exemplu în Raportul Draghi privind viitorul competitivității europene și în raportul Letta intitulat „Much More Than a Market” (Mult mai mult decât o piață), ale căror recomandări au stat la baza Busolei pentru competitivitate.

Adoptată de Comisia Europeană în ianuarie 2025, Busola pentru competitivitate¹ diagnostichează problemele semnificative care frânează competitivitatea în cadrul UE. Una dintre problemele centrale identificate este dispersarea cheltuielilor Uniunii în cadrul mai multor programe care se suprapun, multe dintre ele finanțând inițiative similare dar cu cerințe diferite, ceea ce face mai complicată combinarea eficace a finanțărilor.

Busola identifică mai mulți factori-cheie necesari pentru a spori competitivitatea Uniunii: (1) eliminarea decalajului în materie de inovare, (2) decarbonizarea și (3) reducerea dependențelor excesive și consolidarea securității. În plus, busola evidențiază cinci catalizatori orizontali: (1) simplificarea, (2) eliminarea barierelor de pe piața unică, (3) asigurarea finanțării, (4) competențele și locurile de muncă de calitate și (5) asigurarea unei mai bune coordonări. Simplificarea, asigurarea finanțării și asigurarea unei mai bune coordonări reprezintă obiectivele principale ale Fondului european pentru competitivitate, care urmărește găsirea de soluții la probleme precum: (1) sprijinul insuficient oferit de-a lungul parcursului investițional – de la cercetarea științifică fundamentală și cercetarea aplicată la extindere, implementarea industrială și producție; (2) nevoia de investiții majore pentru a îndeplini prioritățile Uniunii, cum ar fi tranziția curată și tranziția digitală și (3) peisajul complex și neordonat al finanțării din partea Uniunii. Se preconizează că soluționarea acestor provocări va avea un impact pozitiv, chiar dacă indirect, asupra altor probleme identificate în Busola pentru competitivitate, cum ar fi decalajul în materie de inovare, reducând în același timp dependența Europei de sursele externe de tehnologii critice și de resurse, ceea ce va spori securitatea și reziliența.

¹ COM(2025) 30 final.

FEC nu este singura inițiativă de consolidare a competitivității Uniunii, ci completează alte măsuri anunțate în Busola pentru competitivitate. Prezenta propunere se aliniază la Comunicarea privind calea către următorul CFM², care a evidențiat obiectivele necesare pentru ca următorul buget al Uniunii să fie mai simplu, mai bine orientat, cu un impact mai mare și capabil să abordeze complexitățile, deficiențele și rigiditățile existente. Comunicarea subliniază, de asemenea, că flexibilitatea este esențială pentru garantarea capacității bugetului de a răspunde unei realități în schimbare, accentul punându-se pe provocări precum consolidarea competitivității Uniunii, care necesită acțiuni comune într-o Europă unită. Întreprinderile care urmează să intre sub incidența celui de al 28-lea regim ar trebui să poată beneficia de asemenea de FEC, în special deoarece acest regim vizează simplificarea operațiunilor transfrontaliere și încurajarea investițiilor în cadrul pieței unice a UE.

FEC va fi structurat în jurul a patru componente de politică în care se reflectă priorități strategice esențiale pentru competitivitatea și reziliența Uniunii (de la IA și sectorul digital la spațiu, de la tehnologii curate la biotehnologie, de la apărare la sănătate). Arhitectura sa deschisă ar trebui să ajute fondul să răspundă rapid noilor provocări și priorități, oferind o direcție generală și o strategie de ansamblu. Această nouă arhitectură ar permite stabilirea priorităților de politică la nivelul fiecărei componente, pentru a direcționa în mod eficace sprijinul de la cercetarea aplicată către producție și implementare, inclusiv către infrastructură și competențe specifice, pe baza unor instrumente de finanțare adaptate la nevoile proiectelor și diminuând riscul investițiilor prin realizarea unui raport adecvat între efectul de pârghie și impactul bugetului Uniunii. În plus, regulamentul de sine stătător privind programul-cadru pentru cercetare și inovare, și anume Regulamentul (UE) [XXX]³ al Parlamentului European și al Consiliului [Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa] va fi strâns legat de componentele FEC pentru a asigura un parcurs investițional continuu de la idee la piață.

FEC va mobiliza în mod flexibil întregul set de instrumente financiare puse la dispoziție de la bugetul Uniunii (care cuprinde împrumuturi, granturi, capitaluri proprii, cvasicapitaluri, finanțare mixtă, achiziții publice și garanții). Garanția bugetară și instrumentele financiare ar urma să fie disponibile pentru toate componentele de politică, putând să fie utilizate în toate domeniile de finanțare prin intermediul unui singur fond. De asemenea, vor fi asigurate sinergii cu alte programe datorită unei abordări mai integrate la nivel strategic și la nivel operațional. Pe lângă setul de instrumente financiare din cadrul fondului, FEC va oferi sprijin consultativ pentru proiecte pe parcursul întregului ciclu de investiții, cu scopul de a încuraja inițierea și dezvoltarea proiectelor, de a sprijini dezvoltarea competențelor și de a oferi sprijin transversal IMM-urilor și start-upurilor, facilitând dezvoltarea afacerilor respective, accesul la finanțare și investițiile acestora. În același timp, structura integrată ar crea posibilitatea unor sinergii cu alte părți structurale ale CFM, cum ar fi Regulamentul (UE) [XXX]⁴ al Parlamentului European și al Consiliului privind planurile de parteneriat naționale și regionale [planurile de parteneriat naționale și regionale]. FEC contribuie la competitivitatea Uniunii și abordează o paletă largă de domenii de politică, de la C&I la digitalizare, spațiu, apărare, mediu, sănătate, sprijinirea pieței unice, economia circulară și tranziția energetică. Fondul include activități desfășurate în prezent în cadrul a 14 programe ale Uniunii: Orizont Europa (OE), un program de sine stătător, dar care este strâns legat de FEC, Fondul pentru inovare (FI), programul „Europa digitală” (PED), Mecanismul pentru interconectarea Europei – sectorul digital (MIE), Fondul european de apărare (FEA), Actul privind sprijinirea producției de muniții (ASAP), Actul privind consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun (EDIRPA), Programul privind industria europeană de apărare (EDIP), Programul „UE pentru sănătate”,

² COM(2025) 46 final.

³ JO L, p.

⁴ JO L, p.

programul spațial european, IRIS, InvestEU, Programul privind piața unică (componenta pentru IMM-uri) și LIFE (a se vedea anexa 7 la raportul de evaluare a impactului pentru mai multe detalii cu privire la fiecare dintre aceste programe). Aceste programe sunt în prezent foarte diverse ca amploare, cel mai mare fiind Orizont Europa, care pune la dispoziție 93 de miliarde EUR pe o perioadă de 7 ani în temeiul prezentului CFM (2021-2027), urmat de Fondul pentru inovare, care pune la dispoziție aproximativ 40 de miliarde EUR în perioada 2020-2030 [finanțat din veniturile ETS în temeiul articolului 10a alineatul (8) din Directiva 2003/87/CE].

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

FEC se aliniază la obiectivele prezentate în Comunicarea privind calea către următorul cadru financiar multianual (CFM), urmărind obținerea unui buget mai bine orientat, mai simplu și mai de impact.

Pentru a consolida competitivitatea, FEC se va baza pe experiența Programului InvestEU⁵, care a reunit o serie de instrumente financiare într-un cadru unic și raționalizat și care a reușit să mobilizeze cu succes finanțare publică și privată utilizând o garanție a UE relativ modestă, oferind adăugare și corelându-se cu obiectivele de politică ale Uniunii.

FEC va prezenta o legătură strânsă cu cel de al 10-lea program-cadru pentru cercetare și inovare instituit în temeiul Regulamentului (UE) [XXX] [Programul pentru cercetare și inovare Orizont Europa], prin dezvoltarea unor programe de lucru integrate și a unui cadru unic de reglementare în Regulamentul privind FEC. Acest lucru va fi esențial pentru asigurarea unui parcurs investițional continuu de la cercetare la demarare, extindere, implementare și producție mondială, de la idee la piață. Obiectivele componentelor de politică FEC vor fi sprijinite de acțiunea directă a JRC.

FEC va fi coerent și complementar cu celelalte fonduri noi care vor sprijini finanțarea în domeniul sănătății, de exemplu în ceea ce privește activitățile din sfera prevenirii bolilor și a promovării sănătății prevăzute în Regulamentul (UE) [XXX]⁶ al Parlamentului European și al Consiliului [mecanismul de protecție civilă al Uniunii și sprijinul Uniunii pentru pregătirea și răspunsul în caz de urgență sanitară], în Regulamentul (UE) [XXX]⁷ al Parlamentului European și al Consiliului [Europa globală] sau în Regulamentul (UE) [XXX] [planurile de parteneriat naționale și regionale]. Este esențial să existe o legătură puternică între FEC și versiunea modernizată a Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE) [Regulamentul (UE) [XXX]⁸ al Parlamentului European și al Consiliului [Mecanismul pentru interconectarea Europei]]. Proiectele de infrastructură transfrontalieră în vederea decarbonizării și a rezilienței sectorului digital, a transporturilor și a energiei, precum și în vederea mobilității sunt vitale pentru îmbunătățirea competitivității și a securității Uniunii și pentru reducerea dependențelor strategice. Există sinergii clare între rețelele transeuropene de energie și transport sprijinite de MIE și proiectele care intră în domeniul de aplicare al FEC. Infrastructurile transfrontaliere de conectivitate digitală care, potrivit raportului Draghi, sunt vitale pentru ca Europa să fie competitivă la nivel mondial vor primi finanțare prin FEC pentru a maximiza sinergiile cu celelalte capacități digitale.

⁵ Regulamentul (UE) 2021/523 al Parlamentului European și al Consiliului de **instituire a Programului InvestEU și de modificare a Regulamentului (UE) 2015/1017**.

⁶ JO L, p.

⁷ JO L, p.

⁸ JO L, p.

Ar trebui asigurate sinergii între FEC, pe de o parte, iar pe de altă parte Fondul pentru inovare și Programul privind piața unică în ceea ce privește sprijinul pentru:

- decarbonizarea industrială și inovarea, în special în domeniul tehnologiilor curate (Fondul pentru inovare);
- tehnologiile digitale, infrastructura publică digitală paneuropeană și soluțiile digitale în domeniul vamal și fiscal (Programul privind piața unică).

În acest scop, FEC trebuie să asigure coerența cu acțiunile planificate a fi puse în aplicare în cadrul Fondului pentru inovare și al Programului privind piața unică, în special atunci când se întocmesc programele de lucru. Astfel cum s-a anunțat în Pactul pentru o industrie curată, Banca de Decarbonizare Industrială va fi plasată în cadrul guvernantei FEC.

Până la sfârșitul anului 2025, Comisia ar trebui să propună cadrul legislativ pentru sistemele spațiale ale UE și guvernanta acestora, pe baza acquis-ului UE în domeniul spațial și a regulamentelor IRIS².

Competitivitatea va fi sprijinită și prin intermediul planurilor de parteneriat naționale și regionale și al politicilor externe ale statelor membre. În plus, se vor căuta sinergii între FEC și alte activități ale Uniunii care sprijină domenii de politică strâns legate de competitivitate. Ca mențiune specială, FEC va permite combinarea și cumularea finanțării pentru acțiunile care vor sprijini obiectivele mai multor programe ale Uniunii. De asemenea, FEC va fi deschis oricăror contribuții financiare sau nefinanciare care sprijină obiectivele în materie de competitivitate, inclusiv din partea statelor membre, a țărilor terțe și a organizațiilor internaționale. În plus, va fi facilitată sprijinirea, prin Regulamentul (UE) [XXX] [planurile de parteneriat naționale și regionale], a proiectelor cărora li s-a acordat marca de competitivitate. Se vor urmări sinergii și complementarități, de la planificare până la punerea în aplicare, în special cu Grupul Băncii Europene de Investiții. Realizarea tuturor acestor activități de realizare a sinergiilor va reduce la minimum necesar obligațiile beneficiarilor legate de raportare și de păstrarea evidențelor.

FEC ar trebui să funcționeze în sinergie și cu noul program Erasmus+ destinat dezvoltării competențelor, precum și cu obiectivul privind realizarea uniunii competențelor. Sprijinul financiar din partea FEC pentru competențele din sectoare strategice ar urma să fie complementar sprijinului din partea Erasmus+ pentru consolidarea și îmbunătățirea competențelor din perspectiva calității vieții și a locurilor de muncă prin învățare pe tot parcursul vieții și prin dezvoltarea, atragerea și păstrarea talentelor.

• **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

FEC este în concordanță cu Busola pentru competitivitate, care a prezentat o foaie de parcurs pentru stimularea competitivității, valorificând recomandările din aceste rapoarte. În plus, FEC va sprijini în mare măsură Pactul pentru o industrie curată, care a subliniat necesitatea de a accelera decarbonizarea, reindustrializarea și inovarea, reunind acțiunile climatice și competitivitatea în cadrul unei singure strategii cuprinzătoare de creștere economică.

De asemenea, FEC completează și va amplifica efectele realizării unei Uniuni a economiilor și a investițiilor. Consolidarea piețelor de capital va da posibilitatea asigurătorilor, a fondurilor de pensii, a băncilor și a administratorilor de active să participe la proiectele sprijinite de FEC, oferind astfel cetățenilor UE oportunități de economisire și de investiții ale căror principali beneficiari vor fi deponenții și cetățenii.

FEC este în concordanță deplină cu programul de politică pentru 2030 privind deceniul digital, care stabilește obiectivele digitale comune ale Uniunii și prezintă un cadru de guvernare menit să accelereze transformarea digitală a Europei la nivelul infrastructurii, al competențelor și al serviciilor⁹. Concret, investițiile digitale ale FEC se adresează lacunelor și priorităților identificate în raportul privind *stadiul evoluției deceniului digital – 2025*, în special în ceea ce privește conectivitatea digitală, tehnica de calcul avansată și competențele digitale, sprijinind obiectivul Uniunii privind suveranitatea digitală.

Numeroase alte inițiative prezintă de asemenea relevanță pentru activitățile desfășurate în cadrul FEC, de exemplu: Regulamentul privind materiile prime critice, Regulamentul privind industria „zero net”, Actul privind cipurile, Planul de acțiune industrială pentru sectorul european al autovehiculelor, Regulamentul privind proiectarea ecologică a produselor sustenabile, Regulamentul privind inteligența artificială, Regulamentul privind Europa interoperabilă, strategia în domeniul științelor vieții, actul legislativ privind materialele avansate, pachetul farmaceutic, Strategia privind contramăsurile medicale, Cartea albă privind apărarea, Strategia pentru securitate economică, Strategia privind o Uniune a pregătirii, Strategia pentru o mobilitate durabilă și inteligentă și Pactul european privind oceanul planetar. De asemenea, FEC este în concordanță cu dimensiunea externă a competitivității și cu angajamentele internaționale ale Uniunii, inclusiv în domeniul comerțului.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

• Temeiul juridic

Prezentul regulament prevede un pachet financiar cu titlu indicativ pentru FEC, care cuprinde finanțare din partea Uniunii Europene pentru tranziția curată și decarbonizarea industrială, pentru poziția de lider în domeniul digital, pentru sănătate, biotehnologie, agricultură și bioeconomie, pentru reziliență, industria apărării și spațiu.

Întrucât FEC constituie un cadru pentru actele de bază ale unor programe separate și pentru domeniile de politică vizate, propunerea se bazează pe o serie de temeiuri juridice distincte, fiecare urmând să se aplice părții (părților) relevante din FEC:

- articolul 43 alineatul (2) din TFUE în ceea ce privește urmărirea obiectivelor politicii agricole comune;
- articolul 168 alineatul (5) din TFUE în ceea ce privește activitățile relevante concepute să protejeze și să îmbunătățească sănătatea umană prin sprijinirea competitivității sectoarelor sănătății, biotehnologiei, agriculturii și bioeconomiei;
- articolul 172 din TFUE în ceea ce privește activitățile relevante de sprijinire a competitivității prin transformarea digitală în domenii de interes public;
- articolul 173 alineatul (3) din TFUE în ceea ce privește activitățile de sprijinire a competitivității bazei industriale a Uniunii Europene, inclusiv sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii, în special în vederea adaptării la noile provocări economice în domeniile cercetării, tranziției curate și digitale, sănătății, biotehnologiei, agriculturii, bioeconomiei, spațiului, securității și apărării;
- articolul 175 din TFUE în ceea ce privește necesitatea de a continua și de a îmbunătăți măsurile din afara fondurilor menționate la articolul 175 din TFUE care vizează activități de îmbunătățire a competitivității pe tot cuprinsul pieței interne,

⁹ Decizia (UE) 2022/2481.

inclusiv prin măsuri de extindere, ținând seama de coeziunea economică, socială și teritorială;

- articolul 182 alineatul (4), articolul 183 și articolul 188 al doilea paragraf din TFUE în ceea ce privește activitățile relevante de sprijinire a cercetării și inovării în domeniul apărării;
- articolul 189 alineatul (2) din TFUE în ceea ce privește activitățile relevante de sprijinire a politicii spațiale a Uniunii;
- articolul 192 alineatul (1) din TFUE în ceea ce privește activitățile relevante de conservare, protejare și îmbunătățire a calității mediului și activitățile de sprijinire a tranziției către o energie curată pentru a contribui la atenuarea schimbărilor climatice;
- articolul 194 alineatul (2) din TFUE în ceea ce privește funcționarea pieței energiei, siguranța aprovizionării cu energie în Uniune, eficiența energetică și economia de energie, precum și dezvoltarea de noi surse de energie și energii regenerabile și interconectarea rețelelor energetice;
- articolul 212 alineatul (2) din TFUE în ceea ce privește activitățile de sprijinire a partenerilor strategici pentru industria apărării;
- articolul 322 alineatul (1) litera (a) în ceea ce privește adoptarea normelor financiare care definesc în special procedura care trebuie adoptată pentru stabilirea și execuția bugetului și pentru predarea și verificarea conturilor.

• **Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)**

Răspunsul necesar pentru consolidarea competitivității Uniunii trebuie coordonat la nivelul Uniunii pentru a fi cu adevărat eficace. Punerea în comun a resurselor la acest nivel sporește impactul și valoarea investițiilor prin realizarea unor economii de scară ca urmare a încurajării și a reducerii riscurilor investițiilor în domenii de politică esențiale pentru competitivitatea europeană. Această abordare este mai eficientă din punctul de vedere al costurilor decât acțiunea independentă a statelor membre.

Investițiile de mult timp insuficiente ale sectorului privat în toate zonele critice – cum ar fi infrastructura, tranziția verde și cea digitală și capacitatea industrială – sunt agravate de fragmentarea piețelor de capital, un impediment în calea investițiilor transfrontaliere eficiente. În pofida cuantumului ridicat al economiilor private, acestea nu sunt transformate în mod adecvat în investițiile pe termen lung necesare autonomiei strategice.

Cheltuielile publice pentru cercetare și dezvoltare rămân fragmentate în cadrul Uniunii și nu sunt corelate cu prioritățile de la nivelul întregii Uniuni, cea mai mare parte a finanțării provenind din bugetele individuale ale statelor membre. Doar o acțiune la nivelul Uniunii poate sprijini amploarea și tipul proiectelor pe care statele membre nu le pot realiza singure, creând o masă critică pentru proiecte și parteneriate de impact.

În plus, coordonarea la nivelul Uniunii promovează colaborarea, esențială pentru stimularea propagării cunoștințelor și pentru diminuarea riscului investițiilor, sporind astfel competitivitatea. O abordare la nivelul Uniunii oferă economii de scară și cooperare între părțile interesate, aspect esențial pentru o mai mare valorificare a cunoștințelor și pentru îmbunătățirea capacităților.

Nu în ultimul rând, un program al Uniunii gestionat direct este cel mai în măsură să asigure aplicarea unui set unic de norme pentru cooperarea transfrontalieră în cele mai strategice

domenii de politică din sfera de aplicare a Fondului european pentru competitivitate, asigurând astfel alinierea politicilor și creând economii de scară între sectoare și între statele membre.

- **Proportionalitatea**

Acțiunile propuse nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor Uniunii și obținerea de valoare adăugată europeană.

- **Alegerea instrumentului**

Actul de bază îmbracă forma unui regulament adoptat prin procedura legislativă ordinară în conformitate cu TFUE pentru a asigura că obligațiile sunt direct aplicabile pentru beneficiarii FEC și se aplică direct în toate statele membre ale Uniunii.

3. REZULTATELE EVALUĂRIILOR RETROSPECTIVE, ALE CONSULTĂRIILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRIILOR IMPACTULUI

- **Evaluările retrospective/verificarea adecvării legislației existente**

Prezenta propunere se bazează pe o analiză extensivă a evaluărilor impactului, a evaluărilor la jumătatea perioadei pentru programele din perioada 2021-2027 care intră în domeniul de aplicare al prezentei inițiative și a evaluărilor retrospective disponibile pentru programele din perioada 2014-2020. În anexa 1 la evaluarea impactului care însoțește prezenta propunere figurează o listă a tuturor evaluărilor analizate.

- **Consultarea cu părțile interesate**

Comisia Europeană a organizat o consultare publică pentru a colecta informații cu privire la finanțarea din partea Uniunii în scopuri legate de competitivitate în vederea pregătirii următorului cadru financiar multianual (CFM), care va începe în 2028. Această consultare, care s-a derulat pe parcursul a 12 săptămâni și a inclus un chestionar online și documente de poziție, a vizat o mare varietate de părți interesate, printre care cetățenii, întreprinderile, IMM-urile, autoritățile publice și mediul academic.

Un rezumat al concluziilor celor 2 034 de răspunsuri și 462 de documente de poziție a relevat că principalele provocări pentru competitivitatea Uniunii sunt investițiile insuficiente în cercetare și inovare și decalajul semnificativ în materie de inovare față de concurenți din întreaga lume. Consultarea a evidențiat necesitatea coordonării la nivelul Uniunii pentru a pune în comun resursele în mod eficace, realizând astfel economii de scară și îmbunătățind impactul investițiilor în domenii precum infrastructura, inovarea și sectoarele strategice.

Respondenții s-au exprimat în favoarea măsurilor axate pe creșterea finanțării pentru prioritățile strategice, pe asigurarea continuității finanțării de la cercetare la producție și pe limitarea dependențelor Uniunii în sectoarele strategice. Aceste măsuri au fost considerate necesare pentru a rectifica problema sprijinului fragmentat acordat de-a lungul parcursului investițional, care frânează competitivitatea prin prevenirea transformării eficiente a economiilor în investiții pe termen lung.

Alte provocări menționate au fost fragmentarea piețelor de capital și investițiile private insuficiente, care afectează în special IMM-urile și întreprinderile în curs de extindere. Dintre respondenți, întreprinderile și instituțiile academice au subliniat importanța unor investiții mai mari în cercetare și dezvoltare, în modernizarea infrastructurii și în decarbonizare pentru a menține competitivitatea. În pofida feedbackului pozitiv cu privire la diversele etape ale procesului de finanțare, au fost exprimate preocupări cu privire la termenele lungi de evaluare, lipsa de transparență și procedurile complexe de depunere a cererilor, care afectează în special

IMM-urile și solicitanții noi. Simplificarea și coerența între programe au fost sugerate ca modalități de îmbunătățire a procesului de finanțare.

Consultarea publică a fost completată de alte activități de consultare pentru părțile interesate relevante, atât cu privire la industrie, cât și cu privire la cercetare și inovare.

Pentru părțile interesate din industrie, cea de a 9-a reuniune plenară a Forumului industrial, care a avut loc la 19 martie 2025, s-a axat pe noul Fond european pentru competitivitate. Participanții, reprezentați de peste 60 de membri din diferite industrii și asociații de întreprinderi, precum și din diverse state membre, au fost invitați să își prezinte punctul de vedere cu privire la problemele legate de competitivitate și să facă schimb de idei cu privire la modul de abordare a acestor provocări. Contribuțiile primite au confirmat în mare măsură feedbackul primit de la părțile interesate pe perioada consultării publice, ceea ce evidențiază necesitatea de a alinia politica în domeniul cercetării și politica industrială cu instrumentele de finanțare.

În anexa 2 la evaluarea impactului care însoțește prezenta propunere figurează un rezumat mai detaliat al consultării efectuate în contextul prezentei propuneri.

- **Obținerea și utilizarea cunoștințelor de specialitate**

Prezenta propunere se bazează pe o verificare documentară extensivă care a vizat aproximativ 140 de documente, printre care evaluările impactului, evaluările la jumătatea perioadei și evaluările retrospective menționate mai sus. De asemenea, au fost consultate o serie de rapoarte și documente științifice și de politică relevante.

Verificarea documentară a fost ulterior completată de modelarea economică efectuată de Centrul Comun de Cercetare (JRC) în vederea cuantificării impacturilor selectate și de analiza cost-beneficiu efectuată de un consultant extern. În anexa 1 la evaluarea impactului care însoțește prezenta propunere figurează o listă cuprinzătoare a surselor utilizate în scopul prezentei propuneri. În anexa 4 la evaluarea impactului se găsește metodologia detaliată folosită pentru realizarea analizei cost-beneficiu și a modelării.

- **Evaluarea impactului**

Comitetul de control normativ a prezentat observații cu privire la evaluarea impactului.

În evaluarea impactului au fost avute în vedere trei opțiuni de politică diferite.

Prima opțiune este „scenariul de statu-quo plus”, în care cele 14 programe¹ ar continua să funcționeze pe baza propriilor norme, dar Comisia ar încerca să asigure o mai mare coerență orizontală între fonduri, pe baza abordării STEP.

A doua opțiune constă într-o „coordonare consolidată între programe și un cadru de reglementare comun”, care ar merge mai departe și ar armoniza normele tuturor programelor, în special prin alinierea obiectivelor, a componentelor și a pilonilor, precum și a instrumentelor de punere în aplicare și a dispozițiilor juridice orizontale.

A treia opțiune constă în „consolidarea programelor în cadrul unui nou Fond european pentru competitivitate”, care ar aduce programele relevante ale Uniunii într-un singur fond, cu o orientare strategică în care politicile ar avea o prioritate mai mare decât programele.

Opțiunea preferată este cea de a treia, deoarece oferă un set cuprinzător de măsuri de politică pentru remedierea deficiențelor actuale legate de competitivitate din peisajul de finanțare al Uniunii, prezentate mai sus.

Se preconizează că opțiunea C va reduce costurile administrative ale beneficiarilor prin integrarea punctelor de acces și introducerea unui cadru unic de reglementare, prin simplificarea procesului de finanțare și prin crearea unui mediu mai eficient și mai favorabil întreprinderilor, de care vor beneficia mai ales industriile cu creștere puternică, IMM-urile, start-upurile inovatoare și proiectele care necesită sprijin pentru investiții pe termen lung.

Un proces simplificat și actualizat de depunere a cererilor ar spori claritatea pentru promotorii de proiecte și ar facilita accesul la finanțare în general.

De asemenea, opțiunea C consolidează procesele de finanțare și lărgeste accesul la instrumente financiare, ajutând Uniunea să își valorifice mai bine potențialul de mobilizare a capitalului privat și să crească flexibilitatea bugetară. Totodată, opțiunea întărește legăturile dintre cercetarea științifică fundamentală și etapele avansate ale cercetării, inovării și producției, asigurând o structură economică dinamică în cadrul Uniunii și o mai bună introducere a ideilor pe piață. Pentru a asigura succesul opțiunii preferate, Uniunea va pune în aplicare măsuri de reducere la minimum a potențialelor efecte negative, inclusiv prin echilibrarea flexibilității cu nevoia de previzibilitate.

Opțiunea preferată ar presupune unele costuri de ajustare din partea solicitanților și a beneficiarilor care beneficiază deja de fonduri ale Uniunii. Totuși, deși ar fi necesară o adaptare inițială la noul fond, beneficiarii ar trebui să parcurgă acest proces de învățare o singură dată, și nu în mod repetat pentru mai multe programe.

În ceea ce privește piața, un cadru de finanțare unificat urmărește scopul de a spori competitivitatea întreprinderilor europene, făcând finanțarea mai accesibilă și mai aliniată strategic. În același timp, el sprijină autonomia strategică europeană și reduce dependențele critice.

- **Adecvarea reglementărilor și simplificarea**

Unul dintre pilonii principali ai prezentei propuneri este simplificarea, care va fi realizată prin integrarea punctelor de acces și introducerea unui cadru unic de reglementare, prin simplificarea procesului de finanțare și prin crearea unui mediu mai eficient și mai favorabil întreprinderilor, de care vor beneficia mai ales industriile cu creștere puternică, IMM-urile, start-upurile inovatoare și proiectele care necesită sprijin pentru investiții pe termen lung.

Un proces simplificat și actualizat de depunere a cererilor va spori claritatea pentru promotorii de proiecte și va facilita accesul la finanțare în general.

- **Drepturile fundamentale**

Propunerea respectă și este conformă cu valorile Uniunii consacrate la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană, precum și drepturile fundamentale consacrate în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („carta”), obiectivele inițiativei propuse fiind legate de promovarea drepturilor fundamentale și de aplicarea Cartei. De exemplu, propunerea promovează dreptul la viață și la viața privată prin promovarea decarbonizării, precum și egalitatea prin promovarea egalității de șanse și cultivarea diversității în întregul peisaj al investițiilor.

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Pachetul financiar pentru punerea în aplicare a FEC în perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2028 și 31 decembrie 2034 este de 234 300 000 000 EUR în prețuri curente. Repartizarea orientativă a sumei este următoarea:

- 11 000 000 000 EUR pentru activități care contribuie la obiectivele generale menționate la articolul 3, puse în aplicare în special prin activități transversale, cum ar fi sprijinul netematic al instrumentului InvestEU din cadrul FEC, menționat în capitolul II secțiunea 2, precum și pentru consilierea pentru proiecte, colaborarea cu IMM-urile, dezvoltarea competențelor și accesul la finanțare – menționate în capitolul III;
- 26 210 000 000 EUR pentru obiectivele specifice menționate la articolul 3 alineatul (2) litera (a);
- 20 393 000 000 EUR pentru obiectivele specifice menționate la articolul 3 alineatul (2) litera (b);
- 51 493 000 000 EUR pentru obiectivele specifice menționate la articolul 3 alineatul (2) litera (c);
- 125 204 000 000 EUR pentru obiectivele specifice menționate la articolul 3 alineatul (2) litera (d).

Propunerea include o fișă financiară legislativă cu informații bugetare suplimentare.

5. ALTE ELEMENTE

• **Planurile de punere în aplicare și măsurile de monitorizare, evaluare și raportare**

Această inițiativă va fi monitorizată prin intermediul cadrului de performanță pentru bugetul alocat perioadei de după 2027, care prevede un raport de punere în aplicare pe parcursul etapei de punere în aplicare a programului, precum și o evaluare retrospectivă care urmează să fie efectuată în conformitate cu articolul 34 alineatul (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Pentru garanția bugetară și instrumentele financiare se va utiliza o aplicare simplificată a cadrului de performanță. Implementarea instrumentelor orientate către piață necesită eforturi de simplificare pentru a atrage investitori privați care să sprijine domeniile de politică ale Uniunii.

Evaluarea va fi efectuată în conformitate cu Orientările Comisiei privind o mai bună legiferare și se va baza pe indicatori relevanți pentru obiectivele programului.

• **Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii**

- Capitolul I instituie Fondul european pentru competitivitate (FEC) ca parte a programului-cadru multianual pentru perioada 2028-2034, punând accentul pe consolidarea competitivității Uniunii în sectoarele strategice. Tot aici se stabilesc obiectivele, bugetul și normele de finanțare ale fondului, cu scopul de a sprijini proiectele din sectorul tranziției curate și al tranziției digitale, al sănătății și al rezilienței, al securității și al apărării. Printre principalele obiective se numără creșterea impactului tehnologic și economic, reducerea dependențelor strategice, atragerea de investiții private și sprijinirea infrastructurii și a IMM-urilor. Capitolul insistă pe alinierea politicilor de cercetare și industriale pentru a consolida industriile Uniunii la nivel mondial, pe dezvoltarea infrastructurii critice și pe eliminarea deficitului de competențe. Obiectivele specifice se axează pe stimularea inovării și a competitivității în sectoare critice cum ar fi tehnologiile curate, sănătatea, tranziția digitală, securitatea

și apărarea. Capitolul pune accentul pe reinvestirea rentabilității pentru a stimula competitivitatea Uniunii și include orientări pentru colaborarea cu statele membre și cu țările terțe în vederea extinderii oportunităților de investiții. Tot în acest capitol se instituie cadrul unic de reglementare. În plus, se asigură coordonarea strategică a resurselor și se stabilesc mecanismele de guvernanță.

- Capitolul II introduce „setul de instrumente al FEC” compus din granturi, achiziții publice și instrumente de coordonare a politicii industriale, precum și din Instrumentul InvestEU al FEC, care utilizează instrumente financiare precum împrumuturile, capitalurile proprii și garanțiile despre care se preconizează că vor mobiliza investiții private și publice semnificative aliniate la prioritățile Uniunii. Tot aici se stabilesc norme comune pentru activitățile de cercetare și inovare colaborativă, ținând seama în același timp de particularitățile specifice din cadrul programului Orizont Europa, și se asigură coordonarea instrumentelor de politică industrială, de exemplu în ceea ce privește lanțurile valorice, creșterea producției, dezvoltarea competențelor și acțiunile critice în materie de competitivitate. Instrumentul InvestEU al FEC prezintă modul în care va fi gestionată și introdusă pe piață finanțarea de către partenerii de implementare, punând accentul pe domenii esențiale precum dezvoltarea și implementarea tehnologiilor inovatoare. Finanțarea destinată extinderii întreprinderilor din domeniul tehnologiei profunde, disponibilă în cadrul Fondului „Scaleup Europe” anunțat în Strategia privind start-upurile și întreprinderile în fază de extindere, va fi acordată în condițiile convenite în actualul CFM. Toate finanțările viitoare din CFM 2028-2034 destinate întreprinderilor în fază de extindere vor fi acordate prin FEC.
- Capitolul III urmărește să consolideze serviciile de consiliere pentru proiecte, să sprijine colaborarea cu IMM-urile și să simplifice accesul la finanțare. În cadrul său se instituie un serviciu centralizat de consiliere pentru proiecte în vederea sprijinirii investițiilor în toate componentele de politică, servicii de sprijin pentru întreprinderi și o rețea de întreprinderi la nivelul Uniunii pentru a impulsiona creșterea IMM-urilor și a start-upurilor, accesul la finanțarea din partea Uniunii și investițiile prin servicii de consiliere și de parteneriat.
- Capitolele IV-VII prevăd dispoziții mai detaliate pentru punerea în aplicare a fiecăreia dintre componentele de politică ale FEC.
- Capitolul VIII, intitulat „Dispoziții finale”, detaliază cadrul procedural și administrativ pentru punerea în aplicare a Fondului european pentru competitivitate (FEC). În cadrul său se descrie modul în care Comisia Europeană va fi sprijinită de un comitet cu configurații diferite, care se va concentra asupra diferitelor sectoare în vederea adoptării programelor de lucru. Capitolul conferă Comisiei competența de a adopta acte delegate, care poate fi revocată de Parlamentul European sau de Consiliu dacă va fi necesar. Tot aici se descrie pe scurt abrogarea mai multor regulamente existente ale Uniunii pentru a se integra în noua structură și se includ dispoziții tranzitorii în vederea asigurării unei tranziții line la cadrul FEC. Regulamentul urmează să intre în vigoare la 1 ianuarie 2028, fiind obligatoriu pentru toate statele membre.

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

de instituire a Fondului european pentru competitivitate („FEC”), inclusiv a programului specific pentru activități de cercetare și inovare în domeniul apărării, de abrogare a Regulamentelor (UE) 2021/522, (UE) 2021/694, (UE) 2021/697 și (UE) 2021/783 și de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/696, (UE) 2023/588 și (UE) [EDIP]

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 43 alineatul (2), articolul 168 alineatul (5), articolul 172 primul paragraf, articolul 173 alineatul (3) primul paragraf, articolul 175 primul paragraf, articolul 182 alineatul (4), articolul 183 coroborat cu articolul 188 al doilea paragraf, articolul 189 alineatul (2), articolul 192 alineatul (1), articolul 194 alineatul (2), articolul 212 alineatul (2) și articolul 322 alineatul (1) litera (a),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European¹⁰,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor¹¹,

având în vedere avizul Curții de Conturi,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

- (1) Prezentul regulament prevede un pachet financiar cu titlu indicativ pentru Fondul european pentru competitivitate („FEC”), în care este inclus programul specific pentru cercetare și inovare în domeniul apărării, care urmează să constituie principala valoare de referință, în sensul Acordului interinstituțional privind cooperarea în chestiuni bugetare, pentru Parlamentul European și pentru Consiliu pe durata procedurii bugetare anuale. În sensul prezentului regulament, prețurile curente se calculează prin aplicarea unui deflator fix de 2 %.
- (2) Uniunea se confruntă cu o perioadă definitivă pentru viitorul său din punct de vedere politic, economic, social, de mediu, climatic și al securității, inclusiv cu riscuri sporite de amenințări militare convenționale. Raportul Draghi privind viitorul competitivității

¹⁰ JO C , , p. .

¹¹ JO C , , p. .

europene¹² a prezentat o nouă viziune pentru relansarea creșterii durabile în Europa. Raportul Letta¹³ a subliniat că Europa trebuie să își valorifice piața unică pentru a obține o poziție de lider în concurența mondială. Comunicarea Comisiei privind Busola pentru competitivitate¹⁴ a prezentat o foaie de parcurs pentru stimularea competitivității, valorificând recomandările din aceste rapoarte. Comunicarea Comisiei privind Pactul pentru o industrie curată¹⁵ a subliniat necesitatea de a accelera decarbonizarea, reindustrializarea și inovarea, reunind acțiunile climatice și competitivitatea sub umbrela unei singure creșteri cuprinzătoare. Planurile de acțiune industrială sectorială, de exemplu cele pentru industria autovehiculelor, a oțelului, a metalelor și a produselor chimice urmăresc să asigure competitivitatea, sustenabilitatea și reziliența industriei europene pe termen lung. Raportul privind stadiul evoluției deceniului digital din 2025¹⁶ subliniază necesitatea urgentă de a încuraja cooperarea și de a spori investițiile publice și private pentru a consolida suveranitatea, incluziunea și poziția de lider a Uniunii în domeniul digital. Cartea albă comună privind pregătirea pentru apărare a Europei¹⁷ subliniază necesitatea de a reinvesti masiv și rapid în apărare pentru a susține libertatea de acțiune a Europei. În plus, prioritățile Strategiei pentru securitate economică subliniază și mai mult necesitatea crucială de a asigura avantajul tehnologic al Uniunii și de a reduce riscurile relațiilor economice, inclusiv prin consolidarea rezilienței lanțurilor de aprovizionare și, prin urmare, prin reducerea dependențelor față de terți. Pactul european privind oceanul planetar subliniază necesitatea de a spori competitivitatea și de a accelera tranziția strategică în toate sectoarele economiei albastre, punând accentul în special pe decarbonizare și pe extinderea inovării. Astfel cum s-a subliniat în Comunicarea Comisiei privind calea către următorul CFM¹⁸, următorul buget pe termen lung al Uniunii trebuie să fie mai bine orientat, mai simplu, mai flexibil și mai previzibil și să îndeplinească mai bine prioritățile Uniunii, inclusiv stimularea competitivității Uniunii.

- (3) Pentru a-și recâștiga și consolida avantajul competitiv, este esențial ca Uniunea să relanseze ciclul de inovare prin dezvoltarea capacității sale de inovare disruptivă și prin investiții în tehnologii emergente, de vârf și strategice cu potențial economic semnificativ. Pentru a-și asigura autonomia în economia mondială, Uniunea ar trebui să își garanteze poziția de lider tehnologic și industrial în sectoarele strategice, începând cu lanțurile de aprovizionare cu materii prime critice, să dezvolte și să producă tehnologii strategice în Europa, precum și să atenueze riscurile care îi afectează securitatea și reziliența ca urmare a dependențelor externe critice. Acest lucru poate fi realizat prin remedierea disfuncționalităților pieței și a situațiilor de investiții

¹² The future of European Competitiveness (Viitorul competitivității europene): raport elaborat de Mario Draghi, septembrie 2024, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en.

¹³ Raportul elaborat de Enrico Letta privind viitorul pieței unice, aprilie 2024, <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>.

¹⁴ [Busola pentru competitivitate – Comisia Europeană](#).

¹⁵ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Pactul pentru o industrie curată: o foaie de parcurs comună pentru competitivitate și decarbonizare, COM(2025) 85 final, 26.2.2025.

¹⁶ COM(2025) 290 final, State of the Digital Decade 2025: Keep building the EU's sovereignty and digital future (Stadiul evoluției deceniului digital 2025: să construim în continuare suveranitatea UE și viitorul său digital).

¹⁷ Comunicare comună către Parlamentul European, Consiliul European și Consiliu privind „Strategia europeană pentru securitate economică”, JOIN(2023) 20 final, 20.6.2023.

¹⁸ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Calea către următorul cadru financiar multianual, COM(2025) 46 final, 11.2.2025.

insuficiente, în mod proporțional și fără a exclude finanțarea privată, având în vedere investițiile mari necesare pentru realizarea priorităților Uniunii, inclusiv în ceea ce privește decarbonizarea și tranziția digitală. Ar trebui pus un accent mai mare pe mobilizarea participării sectorului privat, printr-o utilizare mai bună a mecanismelor de partajare a riscurilor între fondurile Uniunii și investitorii privați, pentru a se asigura o utilizare eficientă a finanțării publice. Acest demers ar urma să valorifice și să amplifice și mai mult impactul progreselor înregistrate în realizarea uniunii economiilor și a investițiilor, care va oferi peisajul de reglementare necesar pentru ca investițiile private să prospere. Eventuala utilizare a unor resurse naționale suplimentare nu aduce atingere aplicării articolelor 107 și 108 din TFUE.

- (4) Aceasta presupune ca finanțarea din partea Uniunii să ofere sprijin întreprinderilor și proiectelor pe durata întregului parcurs investițional. Parcursul respectiv cuprinde toate etapele dezvoltării și fabricării de tehnologii, produse și servicii strategice în Europa, începând cu cercetarea aplicată, trecând prin toate formele de inovare, extindere și implementare industrială și terminând cu producția și introducerea pe piață, incluzând investițiile și sprijinul asociat cheltuielilor de exploatare, infrastructurii și competențelor necesare. Parcursul investițional nu este liniar, deoarece toate etapele se întrepătrund, iar în orice etapă pot apărea idei de produse sau de servicii noi. Finanțarea europeană trebuie să țină seama de această realitate neliniară, oferind flexibilitate sporită în ceea ce privește furnizarea de sprijin, dar menținând previzibilitatea finanțării.
- (5) Acest lucru presupune totodată ca finanțarea din partea Uniunii să faciliteze crearea și extinderea ecosistemelor inovatoare și industriale, în care diferiți actori interacționează în mod sinergic. Ecosistemele de succes sunt caracterizate de interacțiuni și colaborări intense și dinamice între întreprinderi mici și mari, universități, instituții de cercetare, furnizori de infrastructură, investitori și autorități publice. Fără astfel de colaborări între ecosistemele industriale și de inovare individuale și în interiorul acestora, potențialul de inovare rămâne neexploatat.
- (6) Conectivitatea digitală este esențială pentru încurajarea colaborării în cadrul ecosistemului, deoarece accelerează inovarea, creează condițiile necesare unui acces neîntrerupt și securizat la capacități și soluții digitale critice pe tot cuprinsul Uniunii, facilitează parteneriatele public-privat transfrontaliere și promovează interoperabilitatea și eficacitatea din punctul de vedere al costurilor.
- (7) Prin urmare, scopul FEC este de a institui o capacitate de investiții care să sprijine competitivitatea europeană la nivelul tehnologiilor, infrastructurilor, produselor și serviciilor strategice, precum și în sectoarele strategice, asigurând un parcurs investițional mai lin. Vor fi promovate astfel crearea și extinderea ecosistemelor industriale, ale finanțării private și ale inovării, precum și colaborarea între acestea.
- (8) În UE continuă să existe disparități persistente între regiuni în ceea ce privește competitivitatea și performanța în materie de inovare. După eforturi susținute atât la nivelul UE, cât și la nivel național pentru a elimina decalajul în materie de inovare, a venit timpul să se deblocheze întregul potențial al fiecărei regiuni. Prin asigurarea unei conectări efective a regiunilor mai puțin dezvoltate la lanțurile valorice ale UE, Uniunea în ansamblu va obține o poziție mai bună de pe care să concureze la nivel mondial.
- (9) Regiunile ultraperiferice, precum și țările și teritoriile UE de peste mări reprezintă atuuri strategice unice care aduc beneficii Uniunii în ansamblu – de exemplu datorită proximității față de țările terțe, condițiilor excepționale pentru cercetarea spațială și în domeniul astrofizicii, potențialului ridicat de energie din surse regenerabile, biodiversității bogate și zonelor maritime întinse. FEC ar trebui să valorifice potențialul

acestor avanposturi geostrategice, în special în sprijinul obiectivelor Uniunii în ceea ce privește securitatea, pregătirea, lanțurile valorice regionale și competitivitatea.

- (10) Comisia ar trebui să asigure o coordonare strânsă și sinergii între toate sursele de fonduri ale Uniunii din CFM. În acest scop, FEC va prezenta o legătură strânsă cu Programul-cadru pentru cercetare și inovare, constând în asigurarea mobilizării de către industria europeană a rezultatelor cercetării finanțate de Uniune pentru a continua să inoveze și să producă în Europa. Pentru a încuraja sinergiile, programele de lucru adoptate în baza prezentului regulament ar trebui să integreze, într-o parte specifică și dedicată, și să asigure coerența cu componenta „Competitivitate”, partea II „Competitivitate și societate” din Regulamentul (UE) [XXX]¹⁹ al Parlamentului European și al Consiliului [Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa]²⁰, în conformitate cu procedura comitetului prevăzută în prezentul regulament. În plus, FEC trebuie să asigure coerența cu tipurile de acțiuni planificate a fi puse în aplicare în cadrul Fondului pentru inovare, în special atunci când se întocmesc programele de lucru.
- (11) Pentru a încuraja sinergiile dintre acțiunile derulate prin FEC și cele derulate prin Fondul pentru inovare, programele de lucru ale FEC ar trebui să asigure coerența cu prioritățile și tipurile de acțiuni care ar putea fi finanțate din Fondul pentru inovare. Împreună, FEC, Orizont Europa și Fondul pentru inovare vor sprijini în mod coerent competitivitatea Uniunii.
- (12) În plus, pentru a prevedea o legătură strânsă cu Instrumentul de coordonare a competitivității, programul de lucru al FEC ar trebui să asigure coerența cu proiectele selectate și cu prioritățile în materie de competitivitate identificate în cadrul instrumentului.
- (13) Cooperarea dintre sectorul public și cel privat poate fi benefică pentru competitivitatea europeană, iar mobilizarea investițiilor private este necesară pentru îndeplinirea obiectivelor FEC. Ar trebui să fie așadar posibilă execuția unor părți din bugetul FEC prin parteneriate public-privat încheiate cu alte entități publice și private, în cazul în care aceasta este cea mai eficace formă de punere în aplicare pentru a atinge obiectivele de politică stabilite pentru cercetare și dezvoltare tehnologică, asigurând în același timp adiționalitatea și evitând excluderea investițiilor private. Ar trebui instituite parteneriate public-privat sub formă de întreprinderi comune în cazul în care va fi necesară o implicare puternică a Uniunii și ar trebui să se asigure drepturi de vot adecvate pentru Uniune, precum și o coinvestiție suficientă din partea altor parteneri pentru a mobiliza sprijinul Uniunii. În vederea promovării sinergiilor și a eficienței, este necesar ca întreprinderilor comune să li se asigure un sediu centralizat și funcții administrative, pe baza nevoilor evaluate. Prin urmare, numărul întreprinderilor comune ar trebui să fie cât mai mic posibil.
- (14) FEC ar trebui să utilizeze întregul set de instrumente al bugetului Uniunii pentru a debloca investiții publice și private suplimentare, în special din partea investitorilor instituționali, de-a lungul întregului parcurs investițional. FEC ar trebui să contribuie la crearea unei „culturi a investițiilor” printr-o mai bună mobilizare a fondurilor publice și prin valorificarea potențialului bugetului Uniunii de a reduce riscurile. Aceasta va maximiza valoarea adăugată a acțiunii Uniunii și va atrage capital privat pentru a asigura o bază industrială și de inovare competitivă, inclusiv prin utilizarea unor instrumente de finanțare inovatoare, cum ar fi coinvestițiile public-privat cu un profil asimetric de

¹⁹ JO L, p.
²⁰ COM(2025) 543.

risc/randament. În acest sens, utilizarea instrumentelor financiare care atrag investitori privați ar trebui să fie opțiunea privilegiată ori de câte ori este posibil.

- (15) Raportul Draghi semnaleză necesitatea unui sprijin mai mare pentru investiții în vederea eliminării deficitului de investiții, InvestEU fiind recunoscut drept principalul instrument de partajare a riscurilor care trebuie utilizat în acest sens. Instrumentul InvestEU al FEC ar trebui să instituie o garanție bugetară unică și să pună la dispoziție instrumente financiare care să sprijine competitivitatea UE.
- (16) Într-un mediu economic, social, geopolitic și de securitate care trece prin schimbări rapide, experiența recentă a demonstrat necesitatea unei mai mari flexibilități a cadrului financiar multianual și a programelor sale. În acest scop și în conformitate cu obiectivele FEC, finanțarea ar trebui să țină seama în mod corespunzător, în cadrul procedurii bugetare, de evoluția nevoilor politice și a priorităților Uniunii, astfel cum au fost identificate în documentele relevante publicate de Comisie, asigurând în același timp previzibilitatea necesară pentru realizarea investițiilor.
- (17) FEC ar trebui să faciliteze accesul la finanțare din programele Uniunii prin proceduri rapide, armonizate, mai simple și centrate pe utilizator, precum și să asigure o coerență mai bună atât între instrumentele Uniunii, cât și cu investițiile statelor membre. La proiectarea instrumentelor de finanțare ale Uniunii, FEC ar trebui să plaseze în centrul atenției beneficiarii finanțării din partea Uniunii, în special industria, IMM-urile, start-upurile și întreprinderile în curs de extindere, inclusiv pe cele instituite în cadrul celui de al 28-lea regim.
- (18) FEC ar trebui să funcționeze prin intermediul a patru componente de politică, în care să se reflecte principalele priorități de politică ale Uniunii: tranziția curată și decarbonizarea industrială; poziția de lider în domeniul digital; sănătatea, biotehnologiile, agricultura și bioeconomia; reziliența și securitatea, industria apărării și spațiul.
- (19) Infrastructura este un catalizator esențial al competitivității europene. Investițiile în infrastructură reprezintă o condiție necesară pentru buna funcționare a pieței unice a UE, pentru tranziția verde și digitală și pentru creșterea rezilienței și a securității Uniunii. De exemplu, rețeaua transeuropeană de transport încurajează formele de transport sustenabile și promovează soluții digitale și de transport multimodal și interoperabil îmbunătățite, contribuind astfel la buna funcționare a pieței interne. Rețelele energetice transeuropene sunt esențiale pentru o uniune energetică veritabilă, care să transforme în realitate obiectivele Uniunii în materie de energie și climă prin conectarea rețelelor de energie electrică și energie curată ale statelor Uniunii cu scopul de a ne asigura independența energetică și competitivitatea. În acest scop este esențială dezvoltarea interconexiunilor transfrontaliere, precum și a rețelelor de transport și distribuție interne. Sprijinul oferit prin FEC va funcționa în concordanță și complementaritate cu Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE). Este esențial pentru competitivitatea Europei să se asigure sinergii între dezvoltarea rețelelor transeuropene de energie și de transport cu un puternic impact transfrontalier sprijinite prin MIE și sprijinul pentru investiții în decarbonizarea, modernizarea și extinderea infrastructurii digitale, energetice și de transport oferit prin FEC.
- (20) În plus, rețelele digitale transeuropene sunt esențiale pentru interconectarea rețelelor naționale și internaționale de telecomunicații, creând condițiile necesare unui acces transfrontalier neîntrerupt și securizat la capacități de calcul de înaltă performanță, cloud, date și IA. În acest sens, este esențial să se dezvolte, să se protejeze și să se mențină infrastructurile pentru competitivitate, cum ar fi rețelele magistrale terestre și

infrastructurile de cabluri submarine, asigurând continuitatea serviciului în caz de incidente și sporind totodată capacitățile de detecție în bazinele maritime pentru a îmbunătăți cablurile submarine, astfel cum se subliniază în Comunicarea comună „Planul de acțiune al UE privind securitatea cablurilor”.

- (21) Competitivitatea a Uniunii se întemeiază pe cetățenii săi. Busola pentru competitivitate identifică promovarea competențelor și a locurilor de muncă de calitate ca fiind unul dintre catalizatorii orizontali. Concluziile Consiliului European subliniază că, „în urma comunicării Comisiei din 5 martie 2025 privind o uniune a competențelor, ar trebui depuse eforturi suplimentare pentru a îmbunătăți dobândirea, recunoașterea și menținerea competențelor în întreaga UE, de la dezvoltarea competențelor de bază până la implicarea în învățarea pe tot parcursul vieții, recalificare și perfecționare, în concordanță cu Pilonul european al drepturilor sociale și cu planul său de acțiune”. O parte a acestui demers constă într-un dialog puternic. Capitalul uman este esențial pentru prosperitatea Uniunii, pentru reziliența sa economică și pentru economia sa socială de piață, unică în lume. Este esențial pentru promovarea prosperității, inclusiv a locurilor de muncă de înaltă calitate, deoarece stimulează creșterea productivității, făcând ca industriile Uniunii să devină mai competitive și mai inovatoare, atrage investiții suplimentare și contribuie la dinamismul pieței unice și la sporirea securității economice. FEC ar trebui să contribuie la Uniunea competențelor²¹ prin sprijinirea atât a dezvoltării unei forțe de muncă calificate, înzestrate cu competențele specifice necesare în domeniile de investiții strategice ale fondului prin învățare pe tot parcursul vieții, educație, proiecte de formare și ucenicii, cât și a creării de locuri de muncă atractive de calitate și accesibile tuturor, precum și prin combinarea investițiilor FEC cu investiții în competențe pentru a remedia problema lipsei de personal calificat în sectorul strategic relevant al FEC și pentru a indica momentul includerii. În acest scop este necesară și o garanție de competențe, care ar trebui să ofere posibilitatea de perfecționare și recalificare lucrătorilor din sectoarele în curs de restructurare, în conformitate cu strategiile de tranziție naționale, regionale și/sau sectoriale relevante. FEC ar trebui să sprijine informațiile privind competențele, perfecționarea și recalificarea și să încurajeze parteneriatele public-privat între universități, furnizorii de EFP, întreprinderi, în special IMM-uri, partenerii sociali și institutele de cercetare aplicată. De asemenea, FEC ar putea sprijini activitățile alianțelor dintre universități, inclusiv în cooperare cu angajatorii, pentru a îmbunătăți rezultatele acestora în materie de inovare și de dezvoltare a competențelor și a talentelor.
- (22) FEC ar trebui să contribuie la obiectivele de decarbonizare a industriei europene prin promovarea dezvoltării și implementării de tehnologii curate. FEC va sprijini punerea în aplicare a Pactului pentru o industrie curată, transformând tranziția curată și decarbonizarea într-un motor de creștere și competitivitate pentru industriile europene. În acest scop, FEC va sprijini decarbonizarea printr-o abordare neutră din punct de vedere tehnologic, recunoscând în același timp contribuția diferitelor tehnologii la echilibrarea rețelelor și la integrarea sectorială, pentru a se alinia în special la nevoile de investiții ale sectoarelor energointensive. În plus, ar trebui să ajute la înregistrarea de progrese în aplicarea Planului de acțiune privind energia la prețuri accesibile, asigurând o energie sigură, accesibilă, eficientă și curată pentru toți europenii. FEC va contribui la tranziția către o economie decarbonizată, circulară, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, neutră climatic, rezilientă în domeniul apei și bazată pe bioresurse. De asemenea, va sprijini producția industrială durabilă, rezilientă și cu efecte pozitive

²¹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Uniunea competențelor, COM(2025) 90 final, 5.3.2025.

pentru natură în industriile energointensive ale Uniunii, în conformitate cu obiectivele viitoarei propuneri de act legislativ privind accelerarea decarbonizării industriale. De asemenea, ar trebui să ajute la îndeplinirea obiectivelor Regulamentului (UE) 2024/1724²² al Parlamentului European și al Consiliului (Regulamentul privind industria „zero net”), ca urmare a impulsiei capacității de producție a tehnologiilor care contribuie la obiectivul zero emisii nete, a creșterii capacităților de producție și a investițiilor în infrastructura aferentă. De asemenea, pentru a decarboniza sectorul transporturilor, FEC va investi printre altele în combustibilii durabili, în infrastructura aferentă și în activele mobile, precum și în modernizarea și digitalizarea transporturilor.

- (23) FEC va contribui, de asemenea, la protejarea, refacerea și îmbunătățirea calității mediului, inclusiv a apelor, a zonelor costiere, a mărilor și a solului, la reducerea poluării, la oprirea și inversarea tendinței de declin al biodiversității și la combaterea degradării ecosistemelor terestre și marine, consolidând în același timp reziliența la schimbările climatice și în domeniul apei. Componenta pentru tranziție curată și decarbonizare din cadrul FEC ar trebui să finanțeze proiecte care contribuie la aceste obiective.
- (24) Proiectele și activitățile din cadrul componentei pentru tranziție curată și decarbonizare industrială trebuie să promoveze eficiența energetică, energia integrată din surse regenerabile, noile energii, reabilitarea energetică și soluțiile de încălzire și răcire inovatoare.
- (25) Productivitatea producției din Uniune depinde și de utilizarea eficientă a resurselor, materiile prime reprezentând o parte semnificativă a costurilor de producție. Abordările circulare ale produselor și ale producției cresc productivitatea resurselor, iar activitățile de păstrare a valorii, cum ar fi cele de refabricare, recondiționare și reparare oferă oportunități de angajare semnificative. FEC ar trebui să contribuie la bioeconomie, la economia circulară și la accesul la materiale, inclusiv la biomateriale.
- (26) Uniunea poate deveni un lider mondial în domeniul tehnologiilor digitale, cum ar fi inteligența artificială, identitatea digitală, semiconductorii, robotica, tehnologiile cuantice, tehnologiile spațiale și altele, valorificând potențialul neexploatat al cercetătorilor și al industriilor din UE. FEC ar trebui să promoveze dezvoltarea și implementarea de soluții, infrastructuri și capacități digitale pe tot cuprinsul Uniunii, generând beneficii pentru societatea și economia europeană.
- (27) Problema cronică a investițiilor insuficiente în sectorul tehnologic european reprezintă unul dintre principalele motive ale lipsei de competitivitate a Uniunii comparativ cu concurenții săi de pe glob. În plus, suveranitatea europeană în domeniul tehnologiilor și infrastructurile digitale a devenit un factor esențial al rezilienței, securității și democrației noastre, astfel cum s-a subliniat în raportul privind stadiul evoluției deceniului digital din 2025, care a evidențiat totodată decalajele semnificative rămase de abordat pentru atingerea obiectivelor Uniunii pentru 2030, în special în ceea ce privește dezvoltarea inteligenței artificiale (IA) și a tehnologiilor spațiale, a semiconductoarelor, a tehnologiei 5G și a competențelor digitale.
- (28) În timp ce transformarea digitală a Europei accelerează, numeroasele dependențe critice de furnizori din afara Uniunii (de la materii prime, semiconductori avansați și cipuri pentru IA la sisteme, infrastructuri și servicii) determină necesitatea unor alternative

²² Regulamentul (UE) 2024/1735 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de stabilire a unui cadru de măsuri pentru consolidarea ecosistemului european de producere de tehnologii „zero net” și de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1724 (JO L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

europene care să ancoreze transformarea digitală în economia Europei, diferențiată în principal de valorile noastre comune, inclusiv prin valorificarea puterii tehnologiilor cu sursă deschisă. Eforturile de câștigare a poziției de lider în domeniul digital se sprijină pe inițiativele de politică ale Uniunii – cu sau fără caracter legislativ – în domeniul digital, cum ar fi Regulamentul privind IA, Strategia continentală privind IA și Planul de acțiune privind IA, Strategia privind aplicarea IA, Actul legislativ privind dezvoltarea tehnologiilor de tip cloud și a IA, Strategia privind o uniune europeană a datelor, Actul legislativ privind rețelele digitale, Strategia UE privind tehnologiile cuantice și Actul legislativ privind tehnologiile cuantice, Regulamentul privind securitatea cibernetică, Regulamentul privind reziliența cibernetică și Regulamentul privind securitatea cibernetică, Cartea albă comună privind pregătirea pentru apărare a Europei 2030 și revizuirea Regulamentului privind cipurile, precum și pe viitoarele inițiative de politică. Dintre domeniile digitale în care se poate investi, se pot menționa o serie de tehnologii de frontieră critice, cum ar fi inteligența artificială (IA) și gemenii digitali bazați pe IA, robotica, semiconductorii, tehnologiile autonome sau cele cuantice. Tot aici se încadrează infrastructuri esențiale precum identitatea digitală, tehnologia de tip cloud, calculul de înaltă performanță și informatica cuantică, comunicațiile, infrastructura avansată de observare subacvatică și infrastructurile de detecție, rețelele de conectivitate digitală, inclusiv cablurile submarine, precum și capacitățile în materie de securitate cibernetică, apărare sau spațiu. Promovarea adoptării acestora în toate sectoarele publice și private va face ca întreaga noastră economie să devină mai competitivă, mai sigură, mai suverană și mai sustenabilă, consolidând reziliența societății și gradul său de pregătire. În plus, tehnologiile digitale interoperabile impulsionează modernizarea sectorului public, contribuind la integrarea pieței unice, cea mai valoroasă rampă de lansare pentru ca start-upurile digitale europene să devină competitive la nivel mondial. Progresul tehnologic și inovarea în fiecare sector economic și, prin urmare, productivitatea și competitivitatea acestora sunt determinate în principal de integrarea evoluțiilor digitale specifice din sectorul respectiv și de utilizarea soluțiilor digitale, care ar trebui sprijinite la nivelul tuturor componentelor FEC.

- (29) Progresul tehnologic și inovarea în fiecare sector economic și, prin urmare, productivitatea și competitivitatea acestora sunt determinate în principal de integrarea evoluțiilor digitale specifice din sectorul respectiv și de utilizarea soluțiilor digitale, care ar trebui sprijinite la nivelul tuturor componentelor fondului în contextul activităților realizate în cadrul diferitelor componente de politică ale FEC. În sectoarele critice, dependența față de furnizori cu grad ridicat de risc poate prezenta un risc strategic de ingerințe externe și poate pune în pericol securitatea, reziliența și suveranitatea Uniunii. Grupul de cooperare NIS, în cooperare cu Comisia și cu Agenția Uniunii Europene pentru Securitate Cibernetică (ENISA), joacă un rol esențial în realizarea de evaluări coordonate la nivelul UE ale riscurilor în materie de securitate ale lanțurilor de aprovizionare critice, ținând seama de factorii de risc de natură tehnică și, după caz, care nu sunt de natură tehnică, în conformitate cu articolul 22 din Directiva (UE) 2022/2555²³.
- (30) Europa trebuie să își protejeze interesele legate de securitate împotriva furnizorilor care ar putea reprezenta un risc de securitate persistent din cauza potențialelor interferențe din partea țărilor terțe, precum și din cauza securității lor, în special a securității

²³ Directiva (UE) 2022/2555 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 910/2014 și a Directivei (UE) 2018/1972 și de abrogare a Directivei (UE) 2016/1148; Text cu relevanță pentru SEE, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/2022-12-27>.

cibernetice. Este așadar necesar să se reducă riscul dependenței persistente de furnizori cu grad ridicat de risc pe piața internă, inclusiv în lanțul de aprovizionare TIC, deoarece furnizorii respectivi ar putea avea efecte negative potențial grave asupra securității pentru utilizatorii și întreprinderile din întreaga Uniune și pentru infrastructura critică a Uniunii în ceea ce privește integritatea datelor și a serviciilor, precum și disponibilitatea serviciului. Această restricție ar trebui să se bazeze pe o evaluare proporțională a riscurilor și pe măsuri de atenuare corespunzătoare, astfel cum sunt definite în politicile și legile Uniunii.

- (31) Implementarea cu succes a interoperabilității la nivel transfrontalier și transsectorial prezintă un mare potențial neexploatat, în special pentru competitivitatea întreprinderilor europene. Este așadar imperativ să se investească în dezvoltarea unor infrastructuri publice digitale paneuropene care să cuprindă rețele, soluții și servicii digitale interoperabile, securizate și suverane, pentru a unifica peisajul fragmentat al interoperabilității existent la nivelul Uniunii cu scopul principal de a transforma sectorul public al statelor membre într-un ecosistem digital interconectat, dinamic și lipsit de orice fricțiune. Realizarea interoperabilității de către administrațiile publice europene la toate nivelurile este o condiție obligatorie pentru un sector public rezilient și bazat pe inovare, care contribuie la obiectivele Uniunii în materie de competitivitate, suveranitate tehnologică și securitate.
- (32) Pentru a îmbunătăți sănătatea publică și a consolida competitivitatea Uniunii, este esențial să se combată creșterea numărului de boli transmisibile și netransmisibile prin strategii specifice de promovare a sănătății și de prevenire a bolilor și prin investiții continue, inclusiv în sectorul farmaceutic și al dispozitivelor medicale. Un astfel de demers, alături de promovarea unor sisteme de sănătate eficace, accesibile și reziliente, poate impulsiona semnificativ productivitatea forței de muncă prin îmbunătățirea sănătății populației și reducerea penuriei de forță de muncă, sprijinind în același timp sistemele de sănătate care încurajează inovarea. Mobilizarea datelor privind sănătatea este esențială pentru aceste eforturi, deoarece creează premisele necesare luării deciziilor în cunoștință de cauză. În plus, promovarea inovării prin consolidarea parcursului (bazat pe dovezi) de la descoperiri medicale la soluții care pot fi comercializate este esențială pentru creșterea competitivității Uniunii și, totodată, benefică pentru consolidarea securității aprovizionării.
- (33) Bioeconomia este un motor de creștere care ajută Europa să realizeze cu succes tranziția verde și să își consolideze competitivitatea și autonomia strategică. Deși bioeconomia Europei a început deja să remodeleze ecosistemele industriale, să consolideze autonomia strategică și să creeze valoare în toate sectoarele strategice, este esențială o consolidare a investițiilor, inițiativelor și strategiilor de la nivelul Uniunii și al statelor membre pentru ca acest domeniu de nișă să devină norma în toate sectoarele și regiunile Uniunii, în vederea valorificării depline a potențialului său, în special în cadrul industriilor-cheie. Este necesar să se promoveze competitivitatea, sustenabilitatea, reziliența și echitatea în sectorul agricol, al pescuitului, al acvaculturii și al silviculturii din zonele rurale și costiere și să se contribuie la securitatea alimentară pe termen lung în Uniune.
- (34) Sunt necesare investiții, inițiative și strategii care să elimine decalajul în materie de inovare și să accelereze descoperirea, dezvoltarea, demonstrarea și extinderea inovațiilor din domeniul bioeconomiei, precum și reducerea riscurilor aferente pentru a sprijini adoptarea lor pe piață, pentru a asigura finanțarea necesară start-upurilor de-a lungul întregului parcurs al inovațiilor și întreprinderilor cu creștere puternică în vederea extinderii, pentru a maximiza utilizarea eficientă a resurselor și pentru a asigura

aprovizionarea cu biomasă din surse durabile. Bioeconomia contribuie atât la decarbonizare, oferind alternative sustenabile la produsele și procesele bazate pe combustibili fosili, cât și la realizarea circularității, la tranziția curată, la agricultura carbonului, la biodiversitate, la serviciile ecosistemice și la refacerea naturii.

- (35) Promovarea rezilienței industriei europene este esențială pentru ca Uniunea să rămână competitivă chiar și în perioadele de criză și este esențială pentru securitatea Uniunii. Pentru asigurarea acestei reziliențe, FEC ar trebui să sprijine acțiuni menite să reducă dependențele și să diversifice aprovizionarea în sectoare strategice cum este sectorul materiilor prime, consolidând astfel capacitățile Uniunii de a se aproviziona în mod sigur cu materii prime critice durabile de-a lungul întregului lanț valoric, în conformitate cu obiectivele Regulamentului (UE) 2024/1252 al Parlamentului European și al Consiliului (Regulamentul privind materiile prime critice)²⁴, precum și în industria chimică, pe care se bazează aproape toate sectoarele industriale. Urmărirea unei agende comerciale ambițioase și reciproc avantajoase este esențială pentru capacitatea Uniunii de a-și diversifica lanțurile de aprovizionare și de a-și reduce cu adevărat dependențele.
- (36) În plus, contextul geopolitic, în special războiul de agresiune purtat de Rusia împotriva Ucrainei, a expus Uniunea și statele sale membre la un risc ridicat de materializare a amenințărilor militare convenționale, în special în statele care se învecinează cu Rusia, Belarus și Ucraina. Având în vedere această situație, combinată cu amenințările de la celelalte frontiere ale UE, creșterea investițiilor în apărare este considerată o prioritate, inclusiv pentru proiecte precum linia de apărare baltică și scutul de la frontiera estică. Industria de apărare și spațiul sunt ecosisteme esențiale pentru asigurarea rezilienței și a autonomiei strategice ale Uniunii Europene și pentru sporirea gradului de pregătire al Uniunii, în conformitate cu Cartea albă comună privind pregătirea pentru apărare a Europei 2030²⁵. De asemenea, aceste investiții ajută Uniunea să pună un accent mai mare pe durabilitate, competitivitate, reziliență și securitate și consolidează poziția Uniunii în lume. O bază industrială și tehnologică de apărare europeană (EDTIB) puternică este o premisă indispensabilă în vederea pregătirii pentru apărare și a descurajării credibile. De asemenea, este esențială pentru protecția cetățenilor europeni, asigurând capacitatea Uniunii de a răspunde provocărilor emergente în materie de securitate, de a sprijini Ucraina și de a confirma poziția Europei ca actor de talie mondială. EDTIB este recunoscută ca un activ strategic, care contribuie la reziliența și securitatea economică a Uniunii, la inovare, la poziția sa de lider tehnologic și la autonomia sa strategică. În întreaga Uniune și în statele sale membre, sectorul apărării evoluează rapid, iar tehnologiile de vârf și noii actori joacă un rol din ce în ce mai important. Ciclurile de inovare accelerează, iar accentul se pune tot mai mult pe crearea de prototipuri, testarea și validarea cu rapiditate, inclusiv în medii operaționale reale. Pentru a îmbunătăți mobilitatea militară, este necesară realizarea de investiții în noi mijloace civile și militare, inclusiv în mijloace mobile și infrastructuri cu dublă utilizare. Prin urmare, este esențial ca EDTIB să beneficieze de sprijin coordonat și susținut în vederea consolidării securității colective a Uniunii și a statelor sale membre, a realizării unor proiecte de apărare de interes comun la nivelul Uniunii și a pregătirii Europei pentru apărare. În acest sens, ar trebui finanțate și acțiunile care sprijină consolidarea

²⁴ Regulamentul (UE) 2024/1252 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de instituire a unui cadru pentru asigurarea aprovizionării sigure și durabile cu materii prime critice și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 și (UE) 2019/1020 (Text cu relevanță pentru SEE), JO L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>.

²⁵ Comisia și Înalțul Reprezentant au prezentat Cartea albă comună privind pregătirea pentru apărare a Europei 2030 la 19.3.2025.

bazei industriale și tehnologice de apărare ucrainene, deoarece industria sa va fi esențială pentru a sprijini nevoile europene sporite în materie de apărare. În acest scop, FEC trebuie să fie pus în aplicare ținând seama de obiectivele Busolei strategice pentru securitate și apărare și să fie în concordanță cu prioritățile în materie de capacități de apărare stabilite de comun acord de către statele membre în cadrul politicii externe și de securitate comune (PESC).

- (37) Tehnologiile, datele și serviciile spațiale ale Uniunii au devenit indispensabile în viața de zi cu zi a europenilor și joacă un rol esențial în apărarea intereselor strategice. Spațiul contribuie la toate sectoarele economiei, de la agricultură la sectorul bancar. Este un factor esențial pentru securitate și apărare, precum și pentru buna funcționare și competitivitatea economiei, de exemplu deoarece furnizează servicii de poziționare exacte pentru un spectru larg de sectoare și de utilizatori, de la aviație la sectorul maritim, având astfel un rol esențial pentru independența și suveranitatea Europei și a cetățenilor europeni. Spațiul este esențial pentru realizarea priorităților UE și a obiectivelor sale strategice, inclusiv pentru prosperitatea și securitatea economică, pentru decarbonizare, tranziția verde și tranziția digitală. Spațiul contribuie la securitatea economică a Uniunii și a statelor sale membre. De asemenea, impulsionează cercetarea științifică și inovarea tehnologică, generând efecte de propagare într-o mare varietate de sectoare. Nu în ultimul rând, spațiul oferă o platformă pentru cooperarea internațională și diplomația spațială, consolidând poziția Uniunii ca partener de încredere pe scena lumii.
- (38) Componentele spațiale din cadrul FEC sunt sensibile. Serviciile lor trebuie să fie solide și să prezinte încredere deplină. Continuitatea acestor servicii și nivelul ridicat de securitate trebuie asigurate chiar și în situațiile celor mai grave crize. Consecințele încălcării acestor condiții ar putea fi dramatice pentru securitatea Uniunii și a statelor sale membre. În acest scop, ar trebui să se aplice dispoziții specifice pentru circumstanțe specifice.
- (39) FEC ar trebui, de asemenea, să sprijine obiectivele de politică ale unei Europe mai sigure și mai securizate, mai bine pregătită împotriva amenințărilor la adresa securității, în special prin consolidarea competitivității și a autonomiei strategice a industriei europene, inclusiv a securității maritime și vamale, a infrastructurii energetice și de transport critice și a pregătirii civile. Pentru a aborda amenințările hibride și la adresa securității din ce în ce mai mari, cum ar fi terorismul, criminalitatea organizată, criminalitatea cibernetică, dezastrele climatice și atacurile asupra infrastructurii critice, FEC ar trebui să sprijine eforturile Europei de a conștientiza mai bine amenințările, de a-și consolida reziliența și de a stimula investițiile în securitate, precum și de a promova pregătirea din momentul conceperii în toate sectoarele relevante.
- (40) Observăm din ce în ce mai mult că aceleași tehnologii sunt utilizate pentru aplicații atât comerciale, cât și de apărare, adesea conduse de start-upuri inovatoare. Prin urmare, este imperativ să se găsească măsuri care să exploateze mai bine potențialele sinergii dintre domeniul civil și cel al apărării, precum și tehnologiile cu dublă utilizare. Tehnologiile, materialele, cunoștințele sau produsele cu dublă utilizare care pot fi utilizate în scopuri atât civile, cât și militare pot primi finanțare prin FEC astfel încât să asigure o mai bună conectare a industriei tehnologice a Uniunii la baza sa industrială de apărare, precum și la capitalul de inovare tehnologică al Europei.
- (41) Pentru a oferi previzibilitate părților interesate și a asigura un nivel suficient de certitudine pentru planificarea investițiilor, FEC ar trebui să stabilească o repartizare orientativă a bugetului între componentele de politică aferente perioadei 2028-2034,

păstrându-și în același timp flexibilitatea de a realoca părți din buget în conformitate cu noile provocări și cu prioritățile emergente pe întreaga durată a cadrului financiar multianual. În acest sens, ar trebui să se asigure disponibilitatea unui anumit pachet bugetar minim pentru planificarea pe termen lung, iar angajamentele să fie defalcate pe mai mulți ani în tranșe anuale în cadrul fiecărei componente de politică, astfel încât Uniunea să își poată consolida cererea și să poată iniția relații strategice pe termen lung cu beneficiarii, oferind previzibilitate de durată industriei și ecosistemului financiar și permițând crearea de infrastructuri importante ale Uniunii, cum ar fi cele pentru hidrogen și gestionarea industrială a carbonului, sisteme de sateliți de talie mondială, infrastructuri de observare subacvatică, securitate cibernetică, semiconductori, calcul cuantic, IA și calcul de înaltă performanță sau infrastructură critică, precum și proiecte de interes comun în domeniul apărării sau al spațiului.

- (42) Pentru a atinge obiectivele importante și a gestiona FEC, ar trebui să se asigure un nivel suficient de resurse pentru punerea în aplicare a fondului. Prin urmare, pachetul bugetar ar trebui să aducă o contribuție suficientă la costurile de gestionare a FEC.
- (43) Prezentului act de bază i se aplică Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului. Acesta prevede normele privind întocmirea și execuția bugetului general al Uniunii, inclusiv norme privind granturile, premiile, donațiile nefinanciare, achizițiile, gestiunea indirectă, instrumentele financiare și garanțiile bugetare. În conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului²⁶, cu Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului²⁷, cu Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului²⁸ și cu Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului²⁹, interesele financiare ale Uniunii trebuie protejate prin măsuri proporționale, inclusiv prin prevenirea, detectarea, corectarea și investigarea neregulilor și a cazurilor de fraudă, prin recuperarea fondurilor pierdute, plătite în mod necuvenit sau utilizate incorect și, atunci când este cazul, prin impunerea de sancțiuni administrative. În special, în conformitate cu Regulamentele (UE, Euratom) nr. 883/2013 și (Euratom, CE) nr. 2185/96, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) poate efectua investigații, inclusiv verificări și inspecții la fața locului, pentru a stabili dacă a avut loc o fraudă, un act de corupție sau orice altă activitate ilegală care afectează interesele financiare ale Uniunii. În conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1939, Parchetul European (EPPO) este competent să ancheteze și să trimită în judecată cazurile de fraudă și de alte activități ilegale care afectează interesele financiare ale Uniunii, astfel cum se prevede în Directivei (UE) 2017/1371 a Parlamentului

²⁶ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului (JO L 248, 18.9.2013, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

²⁷ Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO L 312, 23.12.1995, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

²⁸ Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri (JO L 292, 15.11.1996, p. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

²⁹ Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO) (JO L 283, 31.10.2017, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

European și a Consiliului³⁰. În conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, orice persoană sau entitate care primește fonduri din partea Uniunii trebuie să coopereze pe deplin pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii, să acorde accesul și drepturile necesare Comisiei, OLAF, Curții de Conturi Europene și, după caz, EPPO și să se asigure că orice parte terță implicată în execuția fondurilor Uniunii acordă drepturi echivalente.

- (44) Pentru a promova competitivitatea Uniunii, pe lângă bugetul său, FEC ar trebui, ori de câte ori este posibil, să atragă și să genereze venituri alocate externe suplimentare. În acest sens, FEC ar trebui să fie deschis oricăror contribuții financiare sau nefinanciare care pot sprijini obiectivele în materie de competitivitate, inclusiv din partea statelor membre, a țărilor terțe și a organizațiilor internaționale, și să faciliteze sinergiile și cooperarea în acest sens.
- (45) Pentru a promova reziliența economiei Uniunii, în special prin reducerea dependențelor strategice, FEC ar trebui să facă posibilă concretizarea preferinței Uniunii pentru sprijinirea producției de tehnologii strategice și a dezvoltării sectoarelor strategice situate în Uniune, în special pentru acțiunile legate de activele strategice, interesele, autonomia sau securitatea Uniunii, în conformitate cu dreptul Uniunii și cu angajamentele sale internaționale. Este esențial ca finanțarea europeană să contribuie la adoptarea tehnologiilor strategice dezvoltate în Uniune și finanțate prin fonduri europene. Pentru a sprijini dezvoltarea și fabricarea în Uniune a tehnologiilor strategice finanțate de Uniune, FEC ar trebui să permită condiționarea sprijinului său prin restricții legate de control, restricții privind transferurile de active și restricții de aprovizionare pentru utilizarea anumitor produse și tehnologii.
- (46) Activitățile FEC ar trebui să fie deschise cooperării cu țările terțe, în cazul în care acest lucru este în interesul Uniunii. În acest scop, Uniunea poate realiza asocieri integrale sau parțiale cu țări terțe la activitățile din cadrul FEC. Asocierea ar trebui să prezinte un echilibru just între contribuțiile și beneficiile țărilor terțe și să asigure protecția intereselor financiare și, după caz, a intereselor de securitate ale Uniunii.
- (47) FEC ar trebui să fie deschis și să faciliteze sinergiile cu alte activități ale Uniunii care sprijină domenii de politică strâns legate de competitivitate, cum ar fi Programul-cadru pentru cercetare și inovare, politicile externe și programele în gestiune partajată cu statele membre. Acest lucru ar trebui să permită combinarea și cumularea finanțării pentru acțiunile care vor sprijini obiectivele mai multor domenii de politică ale Uniunii. Cooperarea dintre Comisie și statele membre ar trebui stabilită astfel încât să asigure coerența și complementaritatea dintre FEC și Regulamentul (UE) [XXX] [planurile de parteneriat naționale și regionale]. În plus, ar trebui facilitat sprijinul în baza Regulamentului (UE) [XXX] [planurile de parteneriat naționale și regionale] și a FEC pentru proiectele cărora li s-a acordat marca de competitivitate, profitând de evaluarea efectuată înainte de atribuirea mărcii și fără a aduce atingere normelor privind ajutoarele de stat. Criteriile de acordare a mărcii de competitivitate ar trebui să fie concepute astfel încât marca să poată îndeplini și funcția unei garanții de calitate, care oferă investitorilor instituționali asigurări cu privire la faptul că proiectul a fost verificat corespunzător. Marca de competitivitate ar trebui acordată proiectelor de înaltă calitate care contribuie la obiectivele FEC. FEC poate fi pus în aplicare împreună cu alte programe ale Uniunii sau cu alți co-donatori sau co-investitori, iar partenerii respectivi ar trebui să poată

³⁰ Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (JO L 198, 28.7.2017, p. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

participa la comitetele de evaluare pentru procedurile de atribuire finanțate în comun. Toate aceste activități creatoare de sinergii ar trebui să fie simplu de realizat. Cerințele de raportare și de ținere a evidențelor pentru beneficiari ar trebui reduse, acolo unde este posibil, la un singur flux de raportare contractuală și de plăți, cu un singur set de norme pentru întregul sprijin acordat.

- (48) Sprijinul din partea Uniunii ar trebui să pună accentul pe realizarea obiectivelor de politică. În toate cazurile, finanțarea FEC ar trebui să fie acordată în forma optimă pentru atingerea obiectivelor, limitând în același timp sarcina administrativă pentru beneficiari la minimul absolut. La execuția bugetului, FEC ar trebui să pună la dispoziție întregul set de instrumente de sprijin din partea Uniunii și să asigure sinergii între politicile pe care le sprijină, în special creând posibilitatea unor proceduri comune simplificate de atribuire pentru a urmări obiectivele mai multor politici. Ca atare, ar trebui urmărită eliminarea raportării financiare împovărătoare prin utilizarea pe scară cât mai largă a finanțării nelegate de costuri, ca măsură majoră de simplificare.
- (49) FEC ar trebui să sprijine un set divers de politici care să contribuie la competitivitate, oferind în același timp un set de referință armonizat de criterii de eligibilitate pentru a orienta politicile și asigurând un nivel suficient de protecție a intereselor economice și de securitate prin concentrarea sprijinului Uniunii asupra beneficiarilor din statele membre, inclusiv din țările și teritoriile de peste mări. Acolo unde va fi necesar, FEC ar trebui să prevadă condiții de eligibilitate specifice pentru sectoarele și tehnologiile strategice, inclusiv pentru lanțurile valorice subiacente, infrastructurile critice ale Uniunii și capacitățile specifice.
- (50) FEC ar trebui să fie pus în aplicare prin programe de lucru, astfel cum se prevede în prezentul regulament. Programele de lucru ar putea fi adoptate într-un format anual sau multianual. Formatul multianual ar putea fi avut în vedere mai ales pentru sprijinul acordat de Uniune garanțiilor bugetare și instrumentelor financiare, în vederea oferirii de previzibilitate partenerilor de implementare. Modul de punere în aplicare desemnat reflectă nevoile identificate în materie de direcționalitate, flexibilitate, previzibilitate și eficiență necesare pentru îndeplinirea obiectivelor regulamentului. În conformitate cu Regulamentul (UE Euratom) 2024/2059, programele de lucru și documentele aferente cererilor de propuneri vor stabili mai multe detalii tehnice privind execuția bugetară pentru întregul set de politici sprijinite de FEC, inclusiv criterii specifice de eligibilitate și de atribuire în funcție de instrumentul de execuție bugetară – fie grant, fie achiziții publice – și de obiectivele specifice de politică urmărite. În conformitate cu articolul 136 din Regulamentul financiar, furnizorilor cu grad ridicat de risc ar trebui să li se aplice restricții de eligibilitate, din motive de securitate. De asemenea, programele de lucru reprezintă locul potrivit pentru alocarea bugetului în conformitate cu evoluția priorităților de politică și ar trebui să precizeze contribuțiile, condițiile specifice și rezultatele preconizate.
- (51) Pentru ca instrumentele financiare și garanția bugetară să fie eficace în atragerea de bani privați, partenerii de implementare trebuie să fie implicați îndeaproape. Acest lucru asigură orientarea și alinierea politicilor, precum și generarea unor rezerve de proiecte. Experiența punerii în aplicare a Programului InvestEU și lecțiile învățate din acesta evidențiază importanța orientărilor în materie de investiții în crearea acestui angajament și în asigurarea previzibilității și vizibilității necesare partenerilor de implementare și investitorilor, pentru ca aceștia să își configureze capacitatea organizațională și să inițieze o rezervă de investiții, lăsând totodată flexibilitatea necesară pentru a asigura o orientare adecvată a politicilor în timpul punerii în aplicare. Orientările în materie de investiții ar trebui să includă o descriere detaliată a domeniilor de politică vizate de

intervenții și a obiectului investițiilor, pentru a asigura aditionalitatea și a stimula atragerea de investiții publice și private în sprijinul obiectivelor de politică și al proiectelor strategice ale Uniunii. Orientările în materie de investiții ar trebui să fie elaborate în consultare cu partenerii de implementare pentru a beneficia de cunoștințele lor de piață și pentru a le permite să investească în domeniile prioritare ale Uniunii și a-i încuraja să își asume mai multe riscuri. Pentru a răspunde nevoilor și evoluțiilor aflate în continuă schimbare, orientările în materie de investiții pot fi revizuite în contextul evaluării CFM la jumătatea perioadei.

- (52) Finanțarea destinată extinderii întreprinderilor din domeniul tehnologiei profunde, disponibilă în cadrul Fondului „Scaleup Europe” anunțat în Strategia privind start-upurile și întreprinderile în fază de extindere și existență la momentul intrării în vigoare a prezentului regulament ar trebui să fie acordată în condițiile convenite în CFM 2021-2027. Toate finanțările din CFM 2028-2034 destinate întreprinderilor în fază de extindere ar trebui să fie acordate prin FEC.
- (53) Pentru a îndeplini obiectivul de a transpune rezultatele cercetărilor în soluții comerciale și obiectivul de a consolida prezența industrială a Uniunii în tehnologiile și sectoarele strategice, Regulamentul (UE) [XXX] [programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa] va fi strâns legat de FEC și va sprijini activitățile de cercetare și inovare prevăzute în componentele de politică ale FEC. Programele de lucru ale FEC vor include acțiuni de cercetare și inovare în colaborare, într-o parte specifică dedicată. Aceasta poate cuprinde și contribuții la parteneriatele europene instituite în temeiul Programului-cadru pentru cercetare și inovare, atunci când sunt necesare pentru atingerea obiectivelor FEC. De asemenea, programele de lucru ale FEC ar trebui să stabilească prioritățile de politică în jurul cărora vor fi orientate provocările CEI.
- (54) Pentru a promova lanțuri valorice reziliente ale Uniunii, care să se extindă în mai multe state membre, programele de lucru pot include cereri de propuneri speciale legate de extinderea lanțurilor valorice, care să sprijine atât pregătirea proiectelor, cât și atragerea de capital public și privat suplimentar cu scopul de a integra furnizorii, producătorii și inovatorii din diferite state membre și de a diversifica sursele de aprovizionare.
- (55) Pentru a impulsiona competitivitatea industriei europene prin inovații ascendente generate de industrie, programele de lucru pot include proceduri de atribuire ascendente speciale, în două etape, care să identifice și să sprijine pionierii UE din domeniul tehnologiei prin intermediul unor consorții orientate către industrie.
- (56) Ar trebui instituit un set de instrumente de finanțare orizontale și transversale care să deservească toate componentele de politică, oferind toate formele de sprijin permise de Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2059, cum ar fi instrumentele financiare, inclusiv sprijinul acordat sub formă de capitaluri proprii. Alegerea instrumentului specific de finanțare și, în special, decizia dacă sprijinul va fi rambursabil sau nu trebuie să depindă de natura acțiunilor care urmează să fie finanțate (de exemplu în funcție de disfuncționalitățile subiacente ale pieței, de nevoia specifică, de natura industriei, de stadiul dezvoltării sau de tipul beneficiarului). Sprijinul Uniunii ar trebui să diminueze riscurile proiectelor în măsura necesară pentru ca sectorul privat să investească și proiectul să fie finalizat cu succes. Ratele de cofinanțare ar trebui să fie cât mai mici posibil și pe cât de mari este necesar pentru realizarea proiectului sprijinit. Ar putea fi utilizată o combinație de instrumente de finanțare, care să includă operațiuni de finanțare mixtă și o combinație de fonduri. De asemenea, FEC ar trebui să ofere consiliere cu privire la cel mai adecvat instrument de finanțare care să fie folosit pentru acțiunile

specifice fiecărui domeniu de politică, în funcție de stadiul dezvoltării, de nevoile specifice ale industriei și de disfuncționalitățile subiacente ale pieței, printre altele.

- (57) Consultările multipartite, de exemplu cele desfășurate cu cercetătorii și cu industria, cu partenerilor sociali, precum și cu investitorii, utilizatorii finali și societatea civilă, de la IMM-uri la organizații mici și mari, ar trebui să contribuie la stabilirea priorităților FEC. Aceste consultări ar trebui structurate prin intermediul consiliilor consultative, inclusiv al Consiliului părților interesate din cadrul FEC, a cărui sarcină ar trebui să fie furnizarea de informații și de consiliere Comisiei cu privire la evoluțiile politicilor, la nevoile de investiții și la punerea în aplicare a FEC din perspectiva promotorilor de proiecte, cu scopul de a se asigura că programele de lucru elaborate reflectă feedbackul din partea comunităților de părți interesate.
- (58) Proiectele importante de interes european comun (PIIEC) sunt un instrument de ajutor de stat și de politică industrială evaluat de Comisie în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE³¹. Ele contribuie semnificativ la creșterea economică, la crearea de locuri de muncă, la tranziția verde și digitală și la competitivitatea și reziliența industriei și a economiei Uniunii. PIIEC fac posibilă reunirea cunoștințelor, a expertizei, a resurselor financiare și a actorilor economici de pe tot cuprinsul Uniunii și creează efecte de propagare pozitive pentru întreaga Uniune. De asemenea, PIIEC fac posibilă atragerea de investiții private în proiecte cu risc ridicat care sunt esențiale pentru a aduce inovarea radicală mai aproape de proiectele de implementare industrială și de infrastructură de mare importanță pentru Uniune, cu acces deschis și nediscriminatoriu. Având în vedere caracteristicile comune ale obiectivelor urmărite, FEC va încuraja sinergiile dintre finanțarea din partea Uniunii și PIIEC prin sprijinirea proiectelor specifice integrate în PIIEC, pe baza contribuției lor la prioritățile strategice ale Uniunii, cum ar fi reziliența Uniunii, în funcție de capacitatea finanțării FEC de a extinde participarea, în special a IMM-urilor, sau de a crește numărul de state membre implicate, precum și de a spori valoarea adăugată a Uniunii.
- (59) Situația geopolitică în continuă evoluție evidențiază necesitatea ca Europa să își asigure propria autonomie strategică și să evite dependențele strategice. FEC va include posibilitatea de a sprijini creșterea producției și de a întreprinde acțiuni accelerate de creștere a competitivității pentru proiectele care oferă sprijin specific autonomiei strategice europene. Un astfel de caz este, de exemplu, cel al proiectelor care au fost selectate ca fiind strategice în baza Regulamentului (UE) 2024/1252 (Regulamentul privind materiile prime critice), a Regulamentului (UE) 2024/1724 (Regulamentul privind industria „zero net”) și a Regulamentului (UE) 2025/102 (Regulamentul privind medicamentele critice).
- (60) Mecanismul de asigurare reciprocă (MAR) instituit în temeiul programului Orizont Europa și gestionat de Comisie s-a dovedit a fi un mecanism de salvagardare important care atenuează riscurile asociate sumelor datorate și nerambursate de participanții care nu și-au îndeplinit obligațiile. Prin urmare, MAR ar trebui să continue și, după caz, să poată fi utilizat de acțiunile derulate în cadrul FEC.
- (61) Pentru a explora toate modalitățile posibile de îmbunătățire a competitivității europene, FEC ar trebui să ofere un cadru structurat pentru experimentarea specifică în ceea ce privește atribuirea și punerea în aplicare a sprijinului din partea Uniunii, în special cu scopul de a direcționa mai bine și de a accelera procedurile de atribuire ale Uniunii,

³¹ Comunicarea Comisiei „Criterii pentru analiza compatibilității cu piața internă a ajutorului de stat destinat să promoveze realizarea unor proiecte importante de interes european comun”, C/2021/8481 (JO C 528, 30.12.2021, p. 10).

precum și de a simplifica și accelera punerea lor în aplicare în beneficiul beneficiarilor. Acest lucru ar trebui să permită, într-un cadru definit în mod concret, precizarea în fiecare caz în parte a unor acțiuni sau categorii de acțiuni specifice care ar urma să beneficieze de anumite adăugiri, derogări și excepții de la alte acte legislative ale Uniunii și să se testeze impactul într-un mediu real pentru perioada limitată a duratei FEC, asigurând în același timp existența unor garanții adecvate, în special a unui interes european comun. Aplicarea măsurilor experimentale poate oferi învățăminte pentru evaluarea viitoarelor modificări ale cadrului juridic orizontal în vederea furnizării de sprijin din partea Uniunii.

- (62) Atunci când este necesar și justificat corespunzător, FEC ar trebui să ofere un mecanism de intervenție specific pentru a oferi în mod deliberat sprijin din partea Uniunii anumitor acțiuni de importanță strategică și economică. Pentru cazurile în care anumite proiecte importante nu ar putea fi realizate cu succes în termenul alocat pentru finalizare în cadrul procedurilor competitive de atribuire obișnuite, FEC ar trebui să prevadă și posibilitatea de a prelua în mod direct proiectele excelente care au rămas nefinanțate în cadrul oricărui program al Uniunii sau de a continua să sprijine financiar proiecte care funcționează bine, astfel încât acestea să continue fără întreruperi în etapele următoare ale parcursului investițional, fără ca beneficiarilor să le fie impusă o sarcină administrativă suplimentară. În plus, în conformitate cu abordarea prevăzută în legislația sectorială relevantă, cum ar fi Regulamentul privind industria „zero net” (RIZN), Regulamentul privind materiile prime critice (RMPC) sau Directiva privind energia din surse regenerabile (RED III), și menționată în Comunicarea privind Pactul pentru o industrie curată și în Strategia privind piața unică, se pot identifica în legislația separată existentă sau viitoare cazuri în care anumite proiecte sunt considerate a fi de interes public sau presupuse a servi unui interes public superior.
- (63) Atunci când este necesar și justificat corespunzător, FEC ar trebui să poată oferi și un mecanism de „intervenție accelerată” care să accelereze furnizarea de sprijin din partea Uniunii pentru a răspunde nevoilor de finanțare urgente, pentru a permite punerea în aplicare cu succes pe piața unică a unor idei de afaceri importante în cazul în care finanțarea necesară nu este disponibilă pe piață la un nivel suficient. În acest scop, din cauza urgenței, anumite verificări ar trebui efectuate numai după acordarea finanțării, facilitând și limitând sarcina administrativă a beneficiarilor și asigurând securitatea financiară în cel mai rapid mod posibil și acceptând în același timp un nivel rezonabil de risc financiar pentru Uniune, proporțional cu obiectivele urmărite.
- (64) Atunci când este necesar și justificat corespunzător, FEC ar trebui să încurajeze start-upurile și persoanele inovatoare stabilite în afara Uniunii să se relocheze sau să investească și să își dezvolte afacerea pe piața unică, oferind un mecanism de „intervenție cu scop de stimulent” care să atragă start-upuri și inovatori de succes din întreaga lume, utilizând inclusiv rețeaua sa de delegații ale UE. În acest scop, ar trebui să se renunțe temporar la cerințele de eligibilitate, de exemplu în ceea ce privește stabilirea în statele membre sau în țările asociate la începutul sprijinului din partea Uniunii, pentru a da beneficiarului posibilitatea să se relocheze într-un interval de timp stabilit, având asigurat sprijinul ulterior din partea Uniunii. Interesele financiare ale Uniunii ar trebui protejate corespunzător, iar plățile nu ar trebui efectuate decât după îndeplinirea cerințelor de eligibilitate.
- (65) Atunci când este necesar și justificat corespunzător, FEC ar trebui să permită o modalitate mai flexibilă și mai accesibilă de identificare, selectare și sprijinire a proiectelor și ideilor inovatoare, inclusiv prin prevederea unor proceduri de atribuire neutre din punctul de vedere al instrumentului care să permită cercetătorilor,

antreprenorilor, întreprinderilor și altor cetățeni să își propună soluția inovatoare fără a se confrunta cu restricționarea artificială inițială sau cu limitarea sprijinului din partea Uniunii la un grant, o procedură de achiziții sau o altă formă de sprijin din partea Uniunii. Ideile ar trebui evaluate și selectate pe baza propriului merit în soluționarea problemei respective sau în abordarea priorității respective de politică a Uniunii, iar alegerea instrumentului celui mai adecvat și mai eficace de execuție bugetară care să sprijine ideile respective, indiferent dacă este vorba de granturi, de achiziții publice sau de altceva, ar trebui făcută abia ulterior, în funcție de cerințe și de meritele fiecărui proiect.

- (66) De asemenea, atunci când este necesar și justificat corespunzător, FEC ar trebui să simplifice și să accelereze punerea în aplicare a sprijinului Uniunii pentru anumite proiecte importante.
- (67) Instrumentul InvestEU al FEC ar trebui să asigure garanția bugetară și instrumentele financiare necesare pentru a mobiliza investiții suplimentare pe tot cuprinsul Uniunii cu scopul de a sprijini competitivitatea europeană în sectorul tehnologiilor, al serviciilor și al sectoarelor strategice.
- (68) Instrumentul InvestEU al FEC va fi pus în aplicare de parteneri precum Grupul Băncii Europene de Investiții (BEI), instituțiile financiare internaționale, băncile și instituțiile naționale de promovare, precum și agențiile de creditare a exportului. Arhitectura deschisă va rămâne un aspect esențial al instrumentului InvestEU al FEC, care se va baza pe colaborarea și experiența extinsă din cadrul Programului InvestEU. Comisia și Grupul BEI ar trebui să lucreze în parteneriat cu obiectivul de a sprijini punerea în aplicare a instrumentului InvestEU al FEC și de a promova coerența, caracterul incluziv, adiționalitatea și eficiența implementării.
- (69) Pentru a evita o sarcină administrativă nejustificată și a asigura o implementare rapidă și sprijin continuu pentru piață pe parcursul perioadelor de programare, punerea în aplicare a instrumentului InvestEU al FEC se va baza pe comunitatea existentă a partenerilor de implementare evaluați pe baza pilonilor programului InvestEU, pe acordurile contractuale și pe produsele financiare relevante. În plus, pentru a asigura o bună gestiune financiară, o implementare mai rapidă și simplificare pentru entitățile cărora le-a fost încredințată execuția, punerea în aplicare a instrumentului InvestEU al FEC ar trebui să pornească de la acordurile existente, de la modelele de acorduri juridice și contractuale și de la instrumentele de monitorizare și raportare consacrate. Aceasta îmbunătățește impactul sprijinului acordat de Uniune și face posibilă punerea unui accent mai mare pe sprijinirea eficientă a beneficiarilor finali. Comisia se poate baza pe acordurile cu partenerii de implementare încheiate în temeiul Regulamentului (UE) 2021/253, precum și pe evaluările efectuate de ea însăși sau de alte entități în contextul acordurilor în temeiul regulamentului respectiv, putând să le reutilizeze integral sau parțial.
- (70) Pentru a oferi partenerilor de implementare un acces mai amplu la instrumentul InvestEU al FEC, Comisia ar trebui să poată încheia acorduri în gestiune indirectă cu toate categoriile de entități enumerate la articolul 62 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2059. În vederea deblocării capitalului privat, ar trebui ca și organismele stabilite într-un stat membru și reglementate de dreptul privat al unui stat membru sau de dreptul Uniunii să fie eligibile pentru a li se încredința în mod excepțional, în urma unei evaluări pozitive bazate pe piloni, execuția instrumentelor financiare sau a garanțiilor bugetare, inclusiv atunci când sunt combinate cu granturi sau cu alte forme de sprijin nerambursabil în cadrul operațiunilor de finanțare

mixtă, în măsura în care acestor organisme li se oferă garanții financiare adecvate. Aceste organisme ar trebui selectate ținând seama în mod corespunzător de natura instrumentului financiar sau a garanției bugetare care urmează să fie pusă în aplicare, de experiența și de capacitatea financiară și operațională a acestor organisme, precum și de normele și procedurile pe care le aplică pentru a verifica viabilitatea economică a proiectelor beneficiarilor finali. Selecția ar trebui să fie transparentă și justificată de motive obiective și nu ar trebui să genereze niciun conflict de interese.

- (71) Pentru a se asigura coerența, garanția bugetară și instrumentele financiare din cadrul Instrumentului InvestEU al FEC, inclusiv atunci când sunt combinate cu sprijin nerambursabil în cadrul operațiunilor de finanțare mixtă, ar trebui să fie implementate în conformitate cu titlul X din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.
- (72) Pentru a se asigura coerența în ceea ce privește execuția garanțiilor bugetare, a instrumentelor financiare și a operațiunilor de finanțare mixtă în cadrul diferitelor programe ale Uniunii, Comisia ar trebui să elaboreze orientări, inclusiv acorduri tehnice, termene și condiții pentru utilizarea acestor forme de sprijin în cadrul programelor respective.
- (73) Pentru a respecta cerințele Regulamentului (UE, Euratom) 2024/2509, prezentul regulament ar trebui să stabilească un quantum maxim al garanției bugetare din cadrul Instrumentului InvestEU al FEC, o rată de provizionare pentru garanția bugetară respectivă în conformitate cu articolul 214 alineatul (1) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 și obligația Comisiei de a evalua în fiecare an rata de provizionare respectivă în conformitate cu evaluarea menționată la articolul 41 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 și în concordanță cu cadrul de gestionare a riscurilor utilizat de Comisie, precum și posibilitatea ca părțile terțe și țările terțe să contribuie în mod specific la instrumentul InvestEU al FEC.
- (74) Este necesar să se prevadă posibilitatea ca instrumentul InvestEU al FEC, inclusiv garanția bugetară, să servească drept instrument orizontal de punere în aplicare pentru alte politici ale Uniunii, în vederea oferirii de sprijin în cadrul altor programe ale Uniunii în conformitate cu obiectivele stabilite în programele respective. În acest scop, provizionarea corespunzătoare a datoriilor financiare ar trebui să fie efectuată de aceste alte programe. În cazul în care alte programe ale Uniunii contribuie la obiectivele politicilor interne ale Uniunii, sprijinul acordat sub forma unei garanții bugetare sau a unor instrumente financiare, inclusiv atunci când este combinat cu sprijin nerambursabil în cadrul unei operațiuni de finanțare mixtă, ar trebui furnizat exclusiv prin intermediul instrumentului InvestEU al FEC.
- (75) Instrumentul InvestEU al FEC ar trebui să ofere un loc unic și centralizat pentru instituirea și gestionarea unei garanții bugetare și a tuturor instrumentelor financiare care contribuie la obiectivele politicilor interne ale Uniunii, ceea ce va contribui la îmbunătățirea eficienței și va spori impactul finanțării din partea Uniunii asupra politicilor. Produsele financiare instituite în temeiul Regulamentului InvestEU sunt ajutoare de stat coerente în sensul articolului 212 alineatul (2) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Comisia și partenerii de implementare ar trebui să se asigure că noile produse financiare care urmează să fie instituite în temeiul prezentului regulament constituie ajutoare de stat coerente în sensul articolului 212 alineatul (2) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 pentru a asigura implementarea lor rapidă.
- (76) În timp ce start-upurile inovatoare și întreprinderile în curs de extindere inovatoare din Europa sunt motoare esențiale ale creșterii și competitivității și recunoscând obstacolele persistente cu care se confruntă acestea în calea accesului la finanțarea necesară în

Uniune, instrumentul InvestEU al FEC ar trebui să ofere sprijin financiar specific întreprinderilor în creștere și în curs de extindere în Uniune în toate etapele – de la înființare și faza de start-up până la extindere și producție industrială. Instrumentul InvestEU al FEC ar trebui să ofere finanțare directă și indirectă întreprinderilor europene în vederea atragerii de investitori privați, deblocând astfel întregul potențial al antreprenoriatului și al investițiilor europene. Acest lucru va conferi puteri sporite start-upurilor și întreprinderilor în curs de extindere și va consolida poziția de lider mondial a Uniunii în domeniul tehnologiei și al industriei, eliminând în același timp decalajele în materie de inovare și investiții ale Europei și realizând dezideratul ambițios al uniunii economiilor și investițiilor. Instrumentul InvestEU al FEC ar urma să includă un mecanism menit să asigure posibilitatea întreprinderilor cu creștere puternică și care dezvoltă sau implementează tehnologii inovatoare, inclusiv în domenii importante pentru interesele strategice ale Uniunii și pentru securitatea sa economică, de a avea acces la capital adecvat pentru a-și extinde activitățile. Mecanismul va mobiliza investiții de pe piețele de capital ale Europei, în conformitate cu prioritățile de politică ale Uniunii.

- (77) Ar trebui instituit un serviciu de consiliere pentru proiecte care să sprijine obiectivele FEC, pe baza Platformei de consiliere InvestEU. Acesta ar trebui să unifice sprijinul consultativ acordat entităților publice și private din întreaga Europă, oferind servicii adaptate potențialilor beneficiari și contribuind la dezvoltarea unei rezerve de potențiale operațiuni de investiții în cadrul FEC. În același timp, rolul serviciilor de sprijin pentru întreprinderi, cum ar fi printre altele Rețeaua UE pentru întreprinderi, ar trebui să fie acela de a face ca întreprinderile europene să devină mai inovatoare și mai competitive, mai mari și mai extinse pe piața unică, precum și de a crește gradul de conștientizare și de a contribui la consolidarea capacităților pe căile de acces la finanțare bazată pe piața de capital. Pentru a evita o sarcină administrativă nejustificată și pentru a asigura o implementare rapidă și sprijin continuu pentru piață, FEC se poate baza pe comunitatea existentă a partenerilor de consiliere evaluați pe baza pilonilor programului InvestEU.
- (78) IMM-urile reprezintă peste 99 % din totalul întreprinderilor din Uniune, asigură două treimi din locurile de muncă și contribuie în mod substanțial la crearea de noi locuri de muncă de calitate în toate sectoarele. Există firme în curs de extindere în toate sectoarele și la toate nivelurile potențialului de inovare. Stimularea creșterii și a inovării în Uniune poate avea loc numai prin impulsivitatea numărului mare de firme în curs de extindere existente în rândul populației de IMM-uri din întreaga Uniune. IMM-urile sunt esențiale pentru realizarea transformărilor verzi și digitale ale economiei, inclusiv pentru atingerea neutralității climatice.
- (79) Totuși, accesul la finanțare reprezintă un obstacol important pentru IMM-uri, în special pentru start-upurile și întreprinderile în curs de extindere, acestea bazându-se adesea pe finanțare externă pentru a-și sprijini planurile de creștere. IMM-urile se confruntă cu obstacole suplimentare în calea inovării și a creșterii, care nu afectează întreprinderile mai mari în aceeași măsură – de exemplu lipsa competențelor antreprenoriale, lipsa infrastructurii tehnologice de acces, dificultățile legate de protejarea proprietății intelectuale sau accesul la piețele de export și la lanțurile valorice pentru a-și dezvolta activitățile de internaționalizare.
- (80) Dovezile arată că sprijinul financiar direct acordat IMM-urilor nu este suficient în sine pentru a le sprijini extinderea, acestora fiindu-le în plus necesară și benefică o consiliere specifică la nivelul Uniunii. Oferirea de consiliere privind regulile pieței unice, inovarea și accesul la finanțare contribuie la competitivitatea Uniunii. În plus, sprijinul pentru întreprinderi la nivel local, regional și național este divers și ar trebui să creeze conexiuni

inclusiv cu regiunile mai puțin dezvoltate și cu regiunile ultraperiferice. Inițiativele existente ale Uniunii, cum ar fi Rețeaua întreprinderilor europene, platforma de cooperare a clusterelor europene și centrele europene de inovare digitală au contribuit la reducerea acestui decalaj. În consecință, trebuie înființată o „rețea UE pentru întreprinderi”, pe baza Rețelei întreprinderilor europene (EEN), a platformei de cooperare a clusterelor europene (ECCP) și a altor rețele, care să simplifice și să raționalizeze serviciile de consiliere și de parteneriat.

- (81) FEC va sprijini accesul IMM-urilor la finanțare și va consolida competitivitatea IMM-urilor din Uniune prin intermediul a două căi principale: în primul rând, pe lângă rețeaua UE pentru întreprinderi, FEC va desfășura și activități transversale suplimentare axate pe consolidarea competitivității IMM-urilor. În al doilea rând, componentele de politică ale FEC ar trebui să includă acțiuni destinate IMM-urilor care să vizeze IMM-urile din sectoare strategice, de exemplu sisteme de bonusuri care să încurajeze participarea IMM-urilor cu scopul de a stimula inovarea, creșterea și extinderea lor. Se poate acorda un sprijin special pentru accesul la finanțare și disponibilitatea finanțării pentru IMM-uri și întreprinderile mici cu capitalizare medie din toate sectoarele economiei, inclusiv pentru microfinanțare și sprijinirea întreprinderilor sociale. În plus, un set de instrumente financiare flexibile instituit în cadrul FEC ar trebui să asigure că IMM-urile pot să primească tipul de sprijin care se potrivește cel mai bine nevoilor lor de-a lungul întregului parcurs investițional.
- (82) Pentru a sprijini în continuare principiile simplificării și accesului ușor al beneficiarilor la oportunitățile de finanțare din partea Uniunii, FEC ar trebui să ofere un portal unic care să centralizeze informațiile și accesul la toate oportunitățile de finanțare ale Uniunii și care să sprijine alte activități. Portalul unic ar trebui să faciliteze și să accelereze accesul la fondurile, finanțarea și investițiile Uniunii și nu numai, raționalizând abordarea și bazându-se în același timp pe Portalul pentru oportunități de finanțare și ofertare, pe Portalul InvestEU, pe Portalul privind accesul la finanțare, pe Portalul STEP și pe alte platforme relevante. De asemenea, ar trebui să fie posibilă solicitarea directă a oportunităților de finanțare pe portalul unic.
- (83) FEC urmează să fie pus în aplicare în conformitate cu Regulamentul (UE) [XXX]³² al Parlamentului European și al Consiliului [Regulamentul privind performanța], care stabilește normele pentru urmărirea cheltuielilor și cadrul de performanță pentru bugetul Uniunii, inclusiv normele pentru asigurarea aplicării uniforme a principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” și a principiului egalității de gen menționate la articolul 33 alineatul (2) literele (d) și (f) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, normele de monitorizare și raportare cu privire la performanța programelor și a activităților Uniunii, normele de instituire a unui portal de sprijin al Uniunii, normele de evaluare a programelor, precum și alte dispoziții orizontale aplicabile tuturor programelor Uniunii, cum ar fi cele privind informarea, comunicarea și vizibilitatea.
- (84) Într-un mediu economic, social și geopolitic care trece prin schimbări rapide, experiența recentă a demonstrat necesitatea unei mai mari flexibilități a cadrului financiar multianual și a programelor Uniunii. În acest scop și în conformitate cu obiectivele FEC, finanțarea ar trebui să țină seama în mod corespunzător de evoluția nevoilor politice, astfel cum au fost identificate în documentele relevante publicate de Comisie, în concluziile Consiliului și în rezoluțiile Parlamentului European, asigurând în același timp suficientă previzibilitate pentru execuția bugetară.

³²

JO L, p.

- (85) Pentru a realiza obiectivele generale și specifice ale FEC, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din TFUE ar trebui delegată Comisiei în ceea ce privește modificarea cuantumului maxim al garanției bugetare și al ratei de provizionare, precum și în ceea ce privește anumite măsuri de sprijinire a politicii spațiale. Este deosebit de important ca, în cursul activității sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, și ca respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare³³. În special, pentru a se asigura o participare egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții acestor instituții au acces sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.
- (86) În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a FEC prin intermediul anumitor măsuri stabilite în programele de lucru, precum și al anumitor măsuri de sprijinire a politicii spațiale, Comisiei ar trebui să îi fie conferite competențe de executare. Respectivele competențe ar trebui exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului³⁴.
- (87) Deși programele de lucru și celelalte acte de punere în aplicare a prezentului regulament se referă la sarcini specifice de execuție bugetară care nu necesită conferirea de competențe de executare și care, în mod normal, nu ar trebui să intre în domeniul actelor de punere în aplicare menționate în Regulamentul (UE) nr. 182/2011, ar trebui utilizată procedura de consultare pentru adoptarea anumitor acte definite în prezentul regulament, de exemplu pentru programele de lucru care pun în aplicare activități pentru tranziția curată, sănătate, biotehnologie, agricultură și bioeconomie, precum și pentru poziția de lider în domeniul digital, reziliență și securitate, industria apărării și spațiu, având în vedere că actele respective ar trebui să fie sprijinite pe deplin și să creeze sinergii cu activitățile naționale și activitățile cu gestiune partajată desfășurate de statele membre. Având în vedere caracterul sensibil și importanța deosebită a sinergiilor și a coordonării depline cu statele membre în domeniul rezilienței și al securității, al sprijinului pentru industria apărării și al spațiului, pentru adoptarea programelor de lucru în aceste domenii ar trebui utilizată procedura de examinare.
- (88) Comisia ar trebui să adopte acte de punere în aplicare cu aplicabilitate imediată în cazurile justificate corespunzător, atunci când un program de lucru nu a fost adoptat cu suficient timp înainte de anul execuției bugetare, astfel încât să asigure continuitatea operațională a sprijinului din partea Uniunii, în special continuitatea activităților operaționale critice, cum ar fi sistemele prin satelit și infrastructurile critice, sau atunci când trebuie adoptat rapid pentru a reacționa imediat la o criză sau la alte situații de urgență excepționale similare și justificate corespunzător, impuse de motive imperative de urgență.

³³ JO L 123, 12.5.2016, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj.

³⁴ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie, JO L 55, 28.2.2011, p. 13.

- (89) FEC înlocuiește programele instituite prin Regulamentele (UE) 2021/522³⁵, (UE) 2021/694³⁶, (UE) 2021/696³⁷, (UE) 2021/697³⁸, (UE) 2021/783³⁹ și (UE) 2023/588⁴⁰ și abrogă dispozițiile Regulamentelor (UE) 2021/696, (UE) 2023/588 și (UE) [EDIP].

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Capitolul I

Dispoziții generale

SECȚIUNEA 1

OBIECTIVELE ȘI STRUCTURA FONDULUI

Articolul 1

Obiect

- (1) Prezentul regulament instituie Fondul european pentru competitivitate (denumit în continuare „FEC”), care include programul specific privind cercetarea și inovarea în domeniul apărării menționat la articolul 182 alineatul (3) din TFUE, și stabilește obiectivele FEC, bugetul acestuia pentru perioada 2028-2034, formele de sprijin din partea Uniunii și normele privind acordarea acestui sprijin în cadrul activităților transversale și al politicilor specifice sprijinite de FEC.
- (2) Prezentul regulament stabilește:
- (a) o componentă pentru „tranziție curată și decarbonizare industrială”, pusă în aplicare prin activitățile prevăzute în capitolele II și IV și care contribuie la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (a);
- (b) o componentă pentru „sănătate, biotehnologie, agricultură și bioeconomie”, pusă în aplicare prin activitățile prevăzute în capitolele II și V și care contribuie la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (b);

³⁵ Regulamentul (UE) 2021/522 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 martie 2021 de instituire a unui program de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății („programul «UE pentru sănătate»”) pentru perioada 2021-2027 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 282/2014 (JO L 107, 26.3.2021, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>).

³⁶ Regulamentul (UE) 2021/694 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a programului „Europa digitală” și de abrogare a Deciziei (UE) 2015/2240 (JO L 166, 11.5.2021, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj>).

³⁷ Regulamentul (UE) 2021/696 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a Programului spațial al Uniunii și a Agenției Uniunii Europene pentru Programul spațial și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 912/2010, (UE) nr. 1285/2013 și (UE) nr. 377/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE (JO L 170, 12.5.2021, p. 69, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).

³⁸ Regulamentul (UE) 2021/697 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a Fondului european de apărare și de abrogare a Regulamentului (UE) 2018/1092 (JO L 170, 12.5.2021, p. 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

³⁹ Regulamentul (UE) 2021/783 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1293/2013 (JO L 172, 17.5.2021, p. 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj>).

⁴⁰ Regulamentul (UE) 2023/588 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2023 de instituire a Programului Uniunii privind conectivitatea securizată pentru perioada 2023-2027 (JO L 79, 17.3.2023, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj>).

- (c) o componentă pentru „poziția de lider în sectorul digital”, pusă în aplicare prin activitățile prevăzute în capitolele II și VI și care contribuie la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (c);
- (d) o componentă pentru „reziliență și securitate, industria apărării și spațiu”, pusă în aplicare prin activitățile prevăzute în capitolele II și VII, care include programul specific pentru cercetare și inovare în domeniul apărării menționat la alineatul (1) și care contribuie la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (d).
- (3) Regulamentul instituie, de asemenea, un cadru care vizează asigurarea securității aprovizionării, eliminarea obstacolelor în calea investițiilor și a blocajelor de producție și sprijinirea competitivității bazei industriale a Uniunii.

Articolul 2

Definiții

- (1) În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:
 - 1. „acord de consiliere” înseamnă un instrument juridic prin care Comisia și partenerul de consiliere precizează condițiile de prestare a serviciilor de consiliere pentru proiecte;
 - 2. „partener de consiliere” înseamnă o contraparte eligibilă, cum ar fi o instituție financiară sau altă entitate cu care Comisia a încheiat un acord de consiliere pentru a implementa una sau mai multe inițiative de consiliere, altele decât inițiativele de consiliere implementate prin intermediul prestatorilor externi de servicii contractați de Comisie sau prin agenții executive;
 - 3. „compartiment” înseamnă o parte a instrumentului InvestEU al FEC definită în funcție de originea resurselor pe care se bazează sprijinul respectiv;
 - 4. „control” înseamnă capacitatea de a exercita o influență decisivă asupra unei entități juridice, fie în mod direct, fie indirect prin intermediul uneia sau mai multor entități juridice intermediare;
 - 5. „structură de conducere executivă” înseamnă organul unei entități juridice desemnat în conformitate cu dreptul intern și care, după caz, este subordonat directorului general sau oricărei alte persoane cu o putere decizională comparabilă și care este autorizat să stabilească strategia, obiectivele și direcția de ansamblu ale entității juridice și supervizează și monitorizează procesul decizional în materie de management;
 - 6. „grupul BEI” înseamnă Banca Europeană de Investiții (BEI), filialele sale și alte entități înființate în temeiul articolului 28 alineatul (1) din Protocolul nr. 5 privind Statutul Băncii Europene de Investiții (Statutul BEI);
 - 7. „acord de garantare” înseamnă un instrument juridic prin care Comisia și un partener de implementare precizează condițiile pentru propunerea de operațiuni de finanțare și de investiții care să beneficieze de garanția instrumentului InvestEU al FEC, pentru furnizarea garanției bugetare pentru operațiunile respective și pentru realizarea lor în conformitate cu prezentul regulament;
 - 8. „interes public imperativ” înseamnă, în sensul articolului 20, un motiv imperativ pentru acordarea de sprijin din partea Uniunii pentru o anumită acțiune sau pentru un anumit set de acțiuni, ca urmare a contribuției clare și semnificative la realizarea obiectivelor de politică din cadrul FEC, care justifică aplicarea unor norme accelerate și simplificate în procedura de atribuire;

9. „partener de implementare” înseamnă o instituție financiară eligibilă sau un intermediar eligibil cu care Comisia a încheiat un acord de garantare;
10. „proiect important de interes european comun” (PIIEC) înseamnă un proiect care îndeplinește toate criteriile prevăzute în comunicarea Comisiei intitulată „Criterii pentru analiza compatibilității cu piața internă a ajutorului de stat destinat să promoveze realizarea unor proiecte importante de interes european comun” sau în orice revizuire ulterioară a comunicării respective;
11. „parcurs investițional” înseamnă continuitatea sprijinului financiar public și privat și a mecanismelor de sprijinire a politicilor puse la dispoziția beneficiarilor de-a lungul întregului lanț de dezvoltare, inclusiv o serie cuprinzătoare de activități implicate în alocarea resurselor financiare și furnizarea de sprijin pentru stimularea inovării și a creșterii economice. Acest parcurs presupune, printre altele, inițierea din etapele de cercetare științifică fundamentală și cercetare aplicată, progresarea prin etapele extinderii, implementarea industrială și avansarea până la apogeul reprezentat de producerea la scară largă, precum și de maturitatea industrială și de internaționalizare;
12. „operațiuni de finanțare și de investiții” sau „operațiuni de finanțare sau de investiții” înseamnă operațiuni menite să asigure finanțare directă sau indirectă, prin intermediul produselor financiare, beneficiarilor finali, efectuate de un partener de implementare în nume propriu, realizate de acesta în conformitate cu normele, politicile și procedurile sale interne și contabilizate în situațiile sale financiare sau, după caz, publicate în notele la situațiile financiare respective;
13. „entități juridice” înseamnă o persoană juridică creată și recunoscută ca atare în temeiul dreptului Uniunii, al dreptului intern sau al dreptului internațional, inclusiv al structurilor pentru programe europene de armament (SEAP) înființate în conformitate cu Regulamentul (UE) [XXX]⁴¹ al Parlamentului European și al Consiliului [EDIP], care are personalitate juridică și capacitatea de a acționa în nume propriu, de a-și exercita drepturile și de a avea obligații, sau o entitate care nu are personalitate juridică, astfel cum se menționează la articolul 200 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul financiar;
14. „componentă de politică” înseamnă un domeniu specific în care setul de instrumente al FEC oferă sprijin, astfel cum se specifică la articolul 3 alineatul (2);
15. „achiziție publică înainte de comercializare” înseamnă o achiziție publică de servicii de cercetare și dezvoltare care implică repartizarea riscurilor și a beneficiilor în condițiile pieței, atunci când există o separare clară între serviciile de cercetare și de dezvoltare achiziționate și introducerea de produse finite la scară comercială;
16. „consiliere pentru proiecte” înseamnă consilierea care sprijină investițiile, inclusiv activitățile de consolidare a capacităților și de dezvoltare a pieței, precum și serviciile de accelerare a dezvoltării afacerii oferite de partenerii de consiliere, de prestatorii externi de servicii contractați de Comisie sau prin intermediul agențiilor executive;
17. „marcă de competitivitate” înseamnă o etichetă de calitate acordată unei propuneri prezentate în cadrul unei cereri de propuneri care îndeplinește toate cerințele de calitate prevăzute în procedura de atribuire, dar care ar putea primi sprijin din alte surse de finanțare naționale sau ale Uniunii;

⁴¹ JO L, p.

18. „întreprindere mică cu capitalizare medie” înseamnă o entitate astfel cum este definită în Recomandarea 2025/3500 final a Comisiei;
19. „întreprindere mică și mijlocie” sau „IMM” înseamnă o microîntreprindere, o întreprindere mică sau mijlocie în sensul anexei la Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei;
20. „părți interesate” înseamnă persoanele, grupurile sau organizațiile care sunt vizate de punerea în aplicare a programului și care pot fi implicate în aceasta;
21. „infrastructură” înseamnă toate elementele fizice și virtuale necesare pentru prestarea serviciilor și a activităților economice, inclusiv rețelele și activele, precum și activele mobile legate de infrastructură, care promovează decarbonizarea, reziliența, eficiența, digitalizarea și interoperabilitatea.

Articolul 3

Obiective

- (1) Obiectivul general al FEC este de a spori competitivitatea europeană, în special în sectoarele și tehnologiile strategice, de-a lungul întregului parcurs investițional, prin:
 - (a) obținerea unui impact tehnologic, economic și de mediu de pe urma investițiilor Uniunii, inclusiv prin dezvoltarea de inovații disruptive și progresive, precum și de tehnologii emergente, de vârf, cu dublă utilizare și strategice cu potențial economic semnificativ, inclusiv prin dezvoltarea și accelerarea producției și a implementării lor industriale;
 - (b) reducerea sau prevenirea dependențelor strategice ale Uniunii și consolidarea rezilienței și a securității economice a Uniunii, inclusiv prin diversificarea surselor și a piețelor, sprijinirea creșterii producției europene de tehnologii strategice și crearea, consolidarea și protejarea lanțurilor valorice și a infrastructurii critice ale Uniunii;
 - (c) remedierea disfuncționalităților pieței și a situațiilor de investiții insuficiente, inclusiv prin atragerea de capital privat și investitori instituționali, precum și de finanțare publică în mod proporțional, evitând în același timp suprapunerile și fără a exclude investitorii privați; îndeplinirea rolului de platformă integrată pentru furnizarea de sprijin financiar specific întreprinderilor aflate în toate etapele de dezvoltare, start-upurilor, întreprinderilor în curs de extindere și întreprinderilor strategice, inclusiv celor care desfășoară în mod activ activități de producție, activități industriale și activități de introducere pe piață;
 - (d) integrarea mai puternică a piețelor de capital ale Uniunii în conformitate cu obiectivul de a realiza o uniune a economiilor și a investițiilor, inclusiv prin soluții menite să abordeze fragmentarea piețelor de capital ale Uniunii, să elimine barierele și să creeze stimulente pentru investițiile private, precum și să diversifice și să consolideze sursele de finanțare ale întreprinderilor din Uniune în toate statele membre, inclusiv în cele cu piețe de capital mai puțin dezvoltate;
 - (e) alinierea sprijinului acordat cercetării, inovării și politicii industriale pentru a transforma excelența Uniunii în domeniul cercetării într-o putere industrială a Uniunii pe piețele mondiale și pentru a asigura viitorul producției în Europa;
 - (f) dezvoltarea infrastructurii transfrontaliere și a infrastructurii critice a Uniunii, acestea fiind esențiale pentru competitivitatea și independența strategică a Uniunii, în special

a infrastructurii de energie și transport, a infrastructurii digitale și securitate, de apărare și spațiale, precum și a infrastructurii sociale și a datelor și serviciilor conexe;

- (g) consolidarea competitivității IMM-urilor și a întreprinderilor mici cu capitalizare medie stabilite în Uniune și a capacității acestora de a se dezvolta și de a se extinde, în special prin îmbunătățirea accesului lor la finanțare, inclusiv la investiții private, la microfinanțare și la sprijinul destinat întreprinderilor sociale pentru a le facilita accesul la finanțarea din partea Uniunii prin proceduri mai rapide, simplificate și armonizate; reducerea și asigurarea proporționalității sarcinii de raportare;
- (h) reducerea deficitului de competențe esențiale pentru toate tipurile de locuri de muncă de calitate în sectoarele strategice pentru competitivitatea UE, prin investiții atât în competențe orizontale, cât și în competențe specifice, contribuind la disponibilitatea competențelor în viitoarele tehnologii emergente și urmărind combinarea investițiilor cu investiții în competențe și indicarea includerii acestora;
- (i) asigurarea integrării pieței unice, inclusiv prin sprijinirea inițiativelor în toate etapele parcursului investițional, cu efecte de propagare pozitive pentru piața unică și pentru reziliența lanțurilor sale valorice;
- (j) sprijinirea acțiunilor de elaborare, punere în aplicare și monitorizare a legislației și a politicilor relevante ale Uniunii;
- (k) asigurarea unei tranziții juste către o economie durabilă, decarbonizată și digitală care să fie echitabilă și să sprijine lucrătorii și comunitățile.
- (2) În cadrul obiectivelor generale prevăzute la alineatul (1), FEC urmărește în special următoarele obiective specifice:
 - (a) în ceea ce privește sprijinirea tranziției curate și a decarbonizării industriale, obiectivele specifice de sprijinire a decarbonizării industriei europene, inclusiv a IMM-urilor și a industriilor energointensive, a producției de tehnologii curate și a lanțurilor de aprovizionare aferente, precum și de aducere a unei contribuții la tranziția către o economie durabilă, circulară, eficientă din punct de vedere energetic, al apei și al utilizării resurselor, neutră din punct de vedere climatic și rezilientă. Aceasta include adoptarea de către industrii a tehnologiilor de decarbonizare și a altor soluții pentru procesele și activitățile lor industriale, precum și decarbonizarea aprovizionării cu energie, promovarea eficienței energetice, adoptarea de soluții care folosesc energie din surse regenerabile și curate, dezvoltarea flexibilității sistemului energetic, adoptarea unor piețe-lider pentru produse curate, dezvoltarea, reziliența, integrarea și digitalizarea infrastructurilor și sistemelor energetice și de transport, încurajarea mobilității inteligente și a combustibililor alternativi durabili, precum și stimularea economiei albastre sustenabile, dezvoltarea unor modele de afaceri inovatoare bazate pe natură și a unor soluții bazate pe cerere pentru depoluarea și decarbonizarea construcțiilor, a transporturilor și a industriei, precum și creșterea producției cu scopul de a contribui la autonomia strategică a Europei.
 - (b) în ceea ce privește sprijinirea sănătății, a biotehnologiei, a agriculturii și a bioeconomiei:
 - 1. pentru sprijinirea sănătății, obiectivele specifice de stimulare a inovării și a competitivității sectorului sănătății, asigurând în același timp securitatea aprovizionării, precum și capacitatea și capabilitatea industriei de a gestiona viitoarele amenințări transfrontaliere grave pentru sănătate; îmbunătățirea și protejarea sănătății publice și a populației, acordând prioritate promovării sănătății și prevenirii

bolilor pe toată durata vieții printr-o abordare de tip „O singură sănătate” și conformă cu principiul integrării sănătății în toate politicile, precum și prin consolidarea inovării și a rezilienței sistemelor de sănătate;

2. pentru sprijinirea biotehnologiei, obiectivele specifice de a contribui la dezvoltarea și producerea scalabilă, precum și la adoptarea, disponibilitatea și accesibilitatea medicamentelor, a dispozitivelor medicale, a diagnosticelor și a altor contramăsuri medicale;
3. pentru sprijinirea politicii în domeniul bioeconomiei, obiectivele specifice de promovare a unei bioeconomii inovatoare și competitive în Uniune, inclusiv în domeniul bioproduselor și materialelor din bioresurse, al producției biotehnologice, al produselor alimentare inovatoare și al produselor chimice de origine biologică; aceasta include sprijinirea IMM-urilor, a start-upurilor și a întreprinderilor în curs de extindere, contribuția la dezvoltarea și extinderea producției și la adoptarea, disponibilitatea și accesibilitatea inovațiilor din domeniul bioeconomiei, inclusiv a celor bazate pe biotehnologii transsectoriale de vârf; consolidarea lanțurilor de aprovizionare și sporirea rezilienței acestora;
4. pentru sprijinirea agriculturii și a securității alimentare, obiectivul specific de promovare a competitivității, a sustenabilității și a rezilienței agriculturii, a pescuitului și acvaculturii, a silviculturii și a zonelor rurale și costiere și a rolului acestora în tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic și rezilientă la efectele schimbărilor climatice, inteligentă din punctul de vedere al consumului de apă și cu efecte pozitive pentru natură, precum și de protejare a biodiversității resurselor naturale, contribuind în același timp la securitatea alimentară pe termen lung în Uniune;

- (c) în ceea ce privește sprijinirea politicii privind poziția de lider în sectorul digital, obiectivele specifice de stimulare a inovării și a competitivității sectorului digital pentru o Uniune competitivă și securizată și de creare de beneficii pentru cetățeni și societate, pentru administrațiile publice și pentru întreprinderile din întreaga Uniune. Aceasta include, printre altele, sprijinirea tuturor lanțurilor de aprovizionare și a activităților care produc valoare digitală, inclusiv sprijinirea start-upurilor, a întreprinderilor în curs de extindere și a IMM-urilor, în special în ceea ce privește următoarele dimensiuni: dobândirea poziției de lider în domeniul tehnologiilor digitale și ale inteligenței artificiale, inclusiv prin transfer de tehnologie și prin inovare, precum și prin infrastructuri de vârf, cum ar fi gemenii digitali bazați pe IA; realizarea suveranității tehnologice prin construirea unor ecosisteme digitale reziliente și asigurarea unui nivel ridicat de securitate cibernetică în Uniune; activarea puterii mediului digital pentru întreprinderi și cetățeni prin implementarea unor aplicații și servicii, infrastructuri, capacități și capabilități digitale avansate și prin consolidarea interoperabilității în întreaga Uniune, de exemplu prin sprijinirea digitalizării întreprinderilor, inclusiv a IMM-urilor, a întreprinderilor mici cu capitalizare medie, a start-upurilor și a întreprinderilor în curs de extindere; sprijinirea transformării digitale și a interoperabilității sectoarelor public și privat prin adoptarea rapidă a IA, a tehnologiilor pentru portofele digitale, cum ar fi portofelele UE pentru identitatea digitală, și a serviciilor de încredere instituite în temeiul Regulamentului (UE) nr. 910/2014, precum și a viitoarelor portofele ale întreprinderilor europene și a altor

soluții digitale inovatoare. Sprijinirea industriilor culturale și creative în completarea programului AgoraEU;

(d) în ceea ce privește sprijinirea politicii de „reziliență și securitate, industria apărării și spațiu”, următoarele obiective specifice:

1. pentru sprijinirea rezilienței lanțurilor de aprovizionare, obiectivele specifice de consolidare a rezilienței Europei prin consolidarea capacității Uniunii de explorare, extracție, prelucrare și reciclare a materiilor prime și prin diversificarea surselor de aprovizionare și a piețelor, precum și prin îmbunătățirea disponibilității rapide a produselor respective, inclusiv prin reducerea timpului de livrare, rezervarea sloturilor de producție sau crearea de stocuri de produse, produse intermediare sau materii prime;
2. pentru sprijinirea industriei de apărare a UE, obiectivele specifice de promovare a pregătirii industriei de apărare a Uniunii și a statelor sale membre prin consolidarea competitivității, a capacității de reacție și a capacității bazei industriale și tehnologice de apărare europene (EDTIB), inclusiv prin sprijinirea start-upurilor, a întreprinderilor în curs de extindere și a IMM-urilor, promovând un ecosistem inovator de apărare al UE; cercetarea și dezvoltarea în colaborare a unor produse și tehnologii în domeniul apărării, inclusiv a unor tehnologii disruptive pentru apărare; cooperarea pe parcursul întregului ciclu de viață al echipamentelor de apărare, în special în ceea ce privește achizițiile publice în domeniul apărării și dezvoltarea unor proiecte europene de interes comun în domeniul apărării; adaptarea industriei la schimbările structurale;
3. pentru implementarea sistemelor spațiale și punerea în aplicare a politicii spațiale a UE, obiectivele specifice de dezvoltare, întreținere și exploatare a sistemelor spațiale, furnizare de informații, date și servicii de vârf bazate pe spațiu care să fundamenteze politicile Uniunii, în special în domeniul securității, al apărării, al creșterii durabile, al protecției mediului și al rezilienței la efectele schimbărilor climatice, al implicării globale și al independenței strategice; maximizarea beneficiilor socioeconomice ale activităților spațiale, în special prin încurajarea dezvoltării unei economii spațiale inovatoare și competitive a Uniunii și prin sprijinirea dezvoltării unei veritabile piețe unice pentru activitățile spațiale, inclusiv prin cercetarea și inovarea colaborativă pentru produse și tehnologii spațiale și prin sprijinirea IMM-urilor; îmbunătățirea siguranței, a securității și a sustenabilității tuturor activităților din spațiul cosmic; promovarea rolului Uniunii ca actor de talie mondială în sectorul spațial;
4. pentru sprijinirea securității industriale civile, obiectivele specifice de consolidare a competitivității și a capacității de reacție a industriei europene de securitate civilă, în domeniul de aplicare al securității, al rezilienței infrastructurilor critice și cu dublă utilizare, al tehnologiilor, inclusiv al infrastructurii energetice critice, și al soluțiilor pentru controlul mărfurilor și al persoanelor la frontiere, al protecției frontierelor, al securității maritime, al securității vamale și

al pregătirii civile împotriva amenințărilor la adresa securității, precum și al consolidării capacităților utilizatorilor finali relevanți din sectorul securității civile.

Articolul 4

Buget

- (1) Pachetul financiar indicativ pentru punerea în aplicare a FEC în perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2028 și 31 decembrie 2034 este de 234 300 000 000 EUR în prețuri curente.
- (2) Repartizarea orientativă a cuantumului menționat la alineatul (1) este următoarea:
 - (a) 11 000 000 000 EUR pentru activități care contribuie la obiectivele generale menționate la articolul 3, puse în aplicare în special prin activități transversale, cum ar fi sprijinul netematic al instrumentului InvestEU din cadrul FEC, menționat în capitolul II secțiunea 2, precum și pentru consilierea pentru proiecte, colaborarea cu IMM-urile, dezvoltarea competențelor și accesul la finanțare – menționate în capitolul III;
 - (b) 26 210 000 000 EUR pentru obiectivele specifice menționate la articolul 3 alineatul (2) litera (a);
 - (c) 20 393 000 000 EUR pentru obiectivele specifice menționate la articolul 3 alineatul (2) litera (b);
 - (d) 51 493 000 000 EUR pentru obiectivele specifice menționate la articolul 3 alineatul (2) litera (c);
 - (e) 125 204 000 000 EUR pentru obiectivele specifice menționate la articolul 3 alineatul (2) litera (d).
- (3) Angajamentele bugetare pentru activitățile care se desfășoară pe parcursul mai multor exerciții financiare pot fi defalcate pe mai mulți ani, în tranșe anuale.
- (4) Creditele pot fi înscrise în bugetul Uniunii și după 2034 pentru a acoperi cheltuielile necesare îndeplinirii obiectivelor prevăzute la articolul 3, astfel încât să se permită gestionarea acțiunilor care nu au fost finalizate până la încheierea perioadei menționate la alineatul (1) de la prezentul articol, precum și a cheltuielilor care acoperă activitățile operaționale și serviciile esențiale.
- (5) Pachetul financiar menționat la alineatul (1) de la prezentul articol și resursele suplimentare menționate la articolul 5 pot fi utilizate, de asemenea, pentru asistență tehnică și administrativă pentru punerea în aplicare a FEC, cum ar fi activități de pregătire, monitorizare, control, audit și evaluare, sisteme și platforme instituționale de tehnologie a informației, activități de informare și comunicare, inclusiv comunicarea instituțională privind prioritățile politice ale Uniunii și toate celelalte cheltuieli cu asistența tehnică și administrativă sau cu personalul suportate de Comisie pentru gestionarea FEC.

SECȚIUNEA 2

CADRUL UNIC DE REGLEMENTARE

Articolul 5

Resurse suplimentare

- (1) Statele membre, instituțiile, organele și agențiile Uniunii, țările terțe, organizațiile internaționale, instituțiile financiare internaționale sau alte părți terțe pot aduce contribuții suplimentare financiare sau nefinanciare la FEC sau la oricare dintre activitățile sau obiectivele sale specifice menționate la articolul 3 alineatul (2), inclusiv contribuții specifice la garanția bugetară și instrumentele financiare ale Instrumentului InvestEU al FEC, astfel cum se menționează la articolul 21. Contribuțiile financiare suplimentare constituie venituri alocate externe în sensul articolului 21 alineatul (2) litera (a), (d) sau (e) sau al articolului 21 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.
- (2) Resursele alocate statelor membre în cadrul gestiunii partajate pot fi, la cererea acestora, puse la dispoziție pentru FEC în conformitate cu articolul X din Regulamentul (UE) [XXX][*Regulamentul NRPF*]. Comisia execută direct sau indirect resursele respective, în conformitate cu articolul 62 alineatul (1) litera (a) sau (c) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Acestea se adaugă cuantumului menționat la articolul 4. Resursele respective sunt utilizate în beneficiul statului membru în cauză. În cazul în care Comisia nu și-a asumat un angajament juridic în cadrul gestiunii directe sau indirecte pentru sumele suplimentare puse astfel la dispoziția FEC, sumele neangajate corespunzătoare pot fi transferate înapoi, la cererea statului membru în cauză, către unul sau mai multe capitole ale planului sau către capitolele care le succed acestora.
- (3) Toate veniturile generate de activitățile și componentele prevăzute în capitolul VII secțiunea 3 din prezentul regulament constituie venituri alocate externe în sensul articolului 21 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 către FEC sau către succesorul acestuia.
- (4) [De la 1 ianuarie 2028/data începerii programului], prin derogare de la articolul 212 alineatul (3) primul, al doilea și al patrulea paragraf din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, veniturile, rambursările și recuperările din instrumentele financiare finanțate în temeiul prezentului regulament, al predecesorului acestuia și al celor menționate în anexa IV la Regulamentul (UE) 2021/523 se utilizează pentru a furniza sprijin din partea Uniunii în cadrul FEC. Prin derogare de la articolul 21 alineatul (3) litera (f) și în conformitate cu articolul 21 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, aceste resurse constituie venituri alocate externe pentru FEC.
- (5) [De la 1 ianuarie 2028/data începerii programului], prin derogare de la articolul 216 alineatul (4) litera (a) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, orice excedent de provizioane pentru garanțiile bugetare instituite prin Regulamentele (UE) 2015/1017 și (UE) 2021/523 poate fi utilizat pentru a furniza sprijin din partea Uniunii în cadrul FEC. Aceste resurse constituie venituri alocate externe în sensul articolului 21 alineatul (5) din Regulamentul 2024/2509 pentru FEC.

Articolul 6

Finanțare alternativă, combinată și cumulativă

- (1) FEC se pune în aplicare în sinergie cu alte programe ale Uniunii. O acțiune care a beneficiat de o contribuție din partea Uniunii în contextul unui alt program poate primi o altă contribuție și în cadrul FEC. Normele programului relevant al Uniunii se aplică contribuției corespunzătoare sau se poate aplica un set unic de norme tuturor contribuțiilor și se poate asuma un singur angajament juridic. În cazul în care contribuția Uniunii este bazată pe costurile eligibile, sprijinul cumulativ de la bugetul Uniunii nu depășește costurile eligibile totale ale acțiunii și poate fi calculat pe o bază proporțională, în conformitate cu documentele care stabilesc condițiile de acordare a sprijinului.
- (2) Procedurile de atribuire din cadrul FEC pot fi desfășurate în comun cu statele membre, instituțiile Uniunii, departamentele acestora, organele și agențiile Uniunii, țările terțe, organizațiile internaționale, instituțiile financiare internaționale sau alte părți terțe, prin gestiune directă sau indirectă, cu condiția să se asigure protecția intereselor financiare ale Uniunii, precum și a intereselor de securitate și apărare ale Uniunii și ale statelor sale membre. Aceste proceduri fac obiectul unui set unic de norme și duc la încheierea unor angajamente juridice unice. În acest scop, partenerii pot pune resurse la dispoziția FEC în conformitate cu articolul 5 din prezentul regulament sau partenerilor li se poate încredința punerea în aplicare a procedurii de atribuire, în cazurile aplicabile în conformitate cu articolul 62 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. În cadrul procedurilor comune de atribuire, reprezentanții partenerilor la procedura comună de atribuire pot fi și membri ai comitetului de evaluare menționat la articolul 153 alineatul (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.

Articolul 7

Coordonare

- (1) Comisia asigură punerea în aplicare coerentă a Fondului european pentru competitivitate, a Programului-cadru pentru cercetare și inovare și a Fondului pentru inovare.
- (2) Comisia și statele membre facilitează, într-un mod proporțional cu responsabilitățile fiecăruia, coordonarea și coerența între Fondul european pentru competitivitate și planurile de parteneriat naționale și regionale în ceea ce privește prioritățile comune în materie de competitivitate în anumite domenii-cheie și anumite proiecte considerate de importanță strategică și de interes european comun.
- (3) FEC va fi pus în aplicare în sinergie cu alte fonduri ale Uniunii, cum ar fi Fondul „Europa globală”, în special pentru a sprijini competitivitatea la nivel mondial, a asigura surse diversificate de aprovizionare și a consolida potențialul și oportunitățile de export ale întreprinderilor europene.

Articolul 8

Marca de competitivitate

- (1) Se poate acorda o marcă de competitivitate pentru acțiunile de înaltă calitate care îndeplinesc cel puțin următoarele condiții:
 - (a) au fost evaluate în cadrul unei proceduri de atribuire în temeiul FEC;

- (b) respectă cerințele minime de calitate prevăzute în procedura de atribuire respectivă.
- (2) Programul de lucru sau documentele referitoare la procedura de atribuire pot stabili condiții suplimentare.
- (3) Statele membre pot sprijini proiecte cărora li s-a acordat o marcă sau pot oferi sprijin prin intermediul FEC punând la dispoziția FEC resurse suplimentare în conformitate cu articolul 5 alineatul (1) sau (2).
- (4) Proiectele strategice din cadrul RMPC, RIZN, CMA și alte proiecte strategice identificate în legislația Uniunii care îndeplinesc condițiile de la punctul 1 vor primi direct marca de competitivitate.

Articolul 9

Eligibilitate

- (1) Se stabilesc criterii de eligibilitate pentru a sprijini îndeplinirea obiectivelor generale și specifice prevăzute la articolul 3 din prezentul regulament, în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, iar acestea se aplică tuturor procedurilor de atribuire din cadrul FEC.
- (2) Sub rezerva îndeplinirii tuturor condițiilor specifice stabilite în cadrul fiecărei componente de politică sau a fiecărei componente a FEC, una sau mai multe dintre următoarele categorii de entități juridice pot fi eligibile pentru a primi sprijin din partea Uniunii în cadrul procedurilor de atribuire desfășurate prin gestiune directă și indirectă:
 - (a) entitățile stabilite într-un stat membru sau în țări și teritorii de peste mări;
 - (b) entitățile stabilite într-o țară terță asociată;
 - (c) organizațiile internaționale;
 - (d) alte entități stabilite în țări terțe neasociate, în cazul în care finanțarea unor astfel de entități este esențială pentru punerea în aplicare a acțiunii și contribuie la obiectivele prevăzute la articolul 3.
- (3) Pe lângă cele prevăzute la articolul 168 alineatele (2) și (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, țările terțe asociate menționate la articolul 11 alineatul (1) din prezentul regulament și organizațiile internaționale pot, după caz, să participe la oricare dintre mecanismele de achiziții prevăzute la articolul 168 alineatele (2) și (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 și să beneficieze de acestea. Normele aplicabile statelor membre în temeiul articolului 168 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 se aplică, *mutatis mutandis*, țărilor terțe asociate și organizațiilor internaționale participante.
- (4) În procedurile de atribuire, următoarele activități nu sunt eligibile pentru sprijin:
 - (a) activitățile care sunt interzise de dreptul Uniunii, de dreptul internațional aplicabil sau de dreptul intern în toate statele membre;
 - (b) activitățile care sunt deja finanțate integral din alte surse publice sau private;
 - (c) în conformitate cu articolul 136 din Regulamentul financiar, furnizorilor cu grad ridicat de risc li se aplică restricții de eligibilitate în conformitate cu dreptul Uniunii, din motive de securitate.

- (5) Programul de lucru sau documentele referitoare la procedura de atribuire pot preciza mai în detaliu criteriile de eligibilitate stabilite în prezentul regulament sau pot stabili criterii de eligibilitate suplimentare pentru acțiuni specifice.
- (6) Reprezentanții țărilor terțe sau ai organizațiilor internaționale nu participă la deliberările privind criteriile de eligibilitate/atribuire.

Articolul 10

Preferința UE

- (1) Sprijinul FEC vizează dezvoltarea producției și a exploatarei în Uniune a tehnologiilor și sectoarelor strategice, în conformitate cu dreptul Uniunii și cu angajamentele internaționale. Procedurile de atribuire pot aplica oricare dintre condițiile prevăzute la alineatul (2) pentru a proteja interesele strategice și economice ale Uniunii în materie de securitate, precum și securitatea și activele și serviciile critice pe care le furnizează.
- (2) Programul de lucru, orientările în materie de investiții sau documentele referitoare la procedura de atribuire pot stabili condiții de eligibilitate pentru a asigura competitivitatea Uniunii, inclusiv protecția intereselor economice și autonomia Uniunii atunci când acest lucru este necesar și adecvat, de exemplu prin condiții preferențiale cum ar fi restricții sau stimulente pentru entitățile Uniunii, limitând în același timp denaturarea pieței unice. Aceste condiții de eligibilitate pot lua următoarele forme:
 - (a) restricții de participare și de performanță care impun entităților participante să fie stabilite, să utilizeze instalații sau să desfășoare activități în statele membre și, după caz, în alte țări eligibile. Programul de lucru sau documentele referitoare la procedura de atribuire pot stabili detalii suplimentare privind aplicarea acestor restricții de participare și de performanță;
 - (b) restricții de transfer care impun beneficiarilor finanțării FEC, în cursul acțiunii sau în termen de 5 ani calendaristici de la încheierea unei acțiuni, să nu transfere integral sau parțial, direct sau indirect operațiunile, rezultatele sau drepturile de acces și de utilizare aferente, inclusiv acordarea de licențe, dintr-un stat membru eligibil sau dintr-o țară asociată eligibilă către o țară terță neeligibilă. În caz contrar, finanțarea din partea Uniunii poate fi diminuată și poate fi recuperată integral sau parțial. Programul de lucru sau documentele referitoare la procedura de atribuire pot stabili detalii suplimentare privind aplicarea acestor restricții de transfer;
 - (c) restricții de furnizare și de conținut care impun beneficiarilor finanțării FEC să asigure un anumit grad minim de utilizare sau de aprovizionare cu echipamente, consumabile și materiale sau cu componente ale acestora utilizate pentru acțiune de la entitățile eligibile menționate la alineatul (2) literele (a) și (b), cu excepția cazului în care produsele și materialele respective nu pot fi obținute în mod rezonabil de la entitățile eligibile în cauză. Programul de lucru sau documentele referitoare la procedura de atribuire pot stabili detalii suplimentare privind aplicarea acestor restricții de furnizare și de conținut;
 - (d) restricții de control care impun beneficiarilor finanțării FEC să obțină și/sau să aibă capacitatea de a decide, fără restricții impuse de entități neeligibile, cu privire la crearea și utilizarea rezultatelor, inclusiv autoritatea juridică și capacitatea practică de a modifica, înlocui sau elimina componente ale rezultatelor care fac obiectul restricțiilor impuse de entități sau țări terțe neeligibile. Programul de lucru sau

documentele referitoare la procedura de atribuire pot stabili detalii suplimentare cu privire la aplicarea acestor restricții impuse de autoritatea proiectantă.

- (3) Procedurile de atribuire care afectează securitatea, apărarea sau ordinea publică, în special în ceea ce privește activele și interesele strategice ale Uniunii sau ale statelor sale membre, urmează să fie restricționate în conformitate cu articolul 136 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Aceste restricții în materie de eligibilitate pot include în special următoarele:
- (a) în ceea ce privește entitățile participante, restricții privind structurile de conducere executivă și restricții privind proprietatea și controlul care limitează participarea tuturor entităților sau a anumitor entități la entitățile cu structură de conducere executivă, precum și dreptul de proprietate și controlul de către persoane fizice sau juridice stabilite în statele membre și, după caz, în alte țări eligibile;
 - (b) în ceea ce privește activitățile desfășurate, restricții privind locul executării, utilizarea instalațiilor sau echipamentele care limitează utilizarea pentru toate activitățile sau pentru anumite activități la activele aflate în statele membre sau originare din acestea și, după caz, din alte țări eligibile;
 - (c) în ceea ce privește alte restricții de securitate, controale de securitate și evaluări ale riscurilor, autorizări de securitate, restricții privind drepturile de transfer și de acces, inclusiv acordarea de licențe în vederea asigurării unor garanții adecvate pentru toate rezultatele sau pentru anumite rezultate și pentru alte informații generate sau utilizate de acțiune.

Articolul 11

Asocierea țărilor terțe la activitățile din cadrul FEC

- (1) ECF poate fi deschis participării următoarelor țări terțe prin asociere totală sau parțială, în conformitate cu obiectivele prevăzute la articolul 3 și cu acordurile internaționale relevante sau cu orice decizii adoptate în cadrul respectivelor acorduri și care sunt aplicabile:
- (a) membrilor Asociației Europene a Liberului Schimb care sunt membri ai Spațiului Economic European, precum și ai Andorrei, ai Principatului Monaco și ai Republicii San Marino;
 - (b) țărilor în curs de aderare, țărilor candidate și țărilor potențial candidate;
 - (c) țărilor care intră în sfera politicii europene de vecinătate;
 - (d) altor țări terțe.
- (2) În cazul în care țara terță interesată îndeplinește toate condițiile specifice posibile prevăzute în cadrul fiecărei componente de politică sau al fiecărei componente a FEC, acordurile de asociere pentru participarea la FEC trebuie:
- (a) să asigure un echilibru adecvat între contribuțiile și beneficiile țării terțe care participă la FEC;
 - (b) să prevadă condițiile de participare la programe, inclusiv calculul contribuțiilor financiare, constând într-o contribuție operațională și într-o taxă de participare, la FEC și la costurile administrative generale ale acestuia;
 - (c) să nu confere țării terțe nicio competență decizională în ceea ce privește programul;

- (d) să garanteze drepturile Uniunii de a asigura buna gestiune financiară și de a-și proteja interesele financiare;
 - (e) să asigure protecția intereselor strategice, de securitate, de apărare și de ordine publică ale Uniunii și ale statelor sale membre.
- (3) În sensul literei (d), țara terță acordă drepturile și accesul necesare în temeiul Regulamentelor (UE, Euratom) 2024/2509 și (UE, Euratom) nr. 883/2013 și garantează faptul că deciziile de executare care impun o obligație pecuniară în baza articolului 299 din TFUE, precum și hotărârile și ordonanțele Curții de Justiție a Uniunii Europene sunt executorii și se asigură că autoritățile sale competente cooperează cu Parchetul European (EPPO) în ceea ce privește investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii, în conformitate cu acordurile internaționale aplicabile sau cu alte norme aplicabile.
- (4) Se pot încheia acorduri specifice separate în conformitate cu articolul 218 din TFUE pentru activitățile din cadrul FEC legate de securitate, de furnizarea de servicii securizate și de active critice către UE.

Articolul 12

Punerea în aplicare și formele de sprijin din partea Uniunii

- (1) FEC urmează să fie pus în aplicare prin programe de lucru în conformitate cu articolul 110 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.
- (2) FEC este pus în aplicare în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 prin gestiune directă sau prin gestiune indirectă cu entitățile menționate la articolul 62 alineatul (1) litera (c) din regulamentul menționat.
- (3) Procedurile de atribuire puse în aplicare în temeiul FEC respectă dispozițiile generale ale FEC, astfel cum sunt prevăzute în capitolele I și II din prezentul regulament, care, în caz de conflict, prevalează asupra oricăror alte norme referitoare la activități sau asupra actelor de punere în aplicare ulterioare.
- (4) În cazul în care procedurile de atribuire se referă la mai multe obiective specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2), programul de lucru poate specifica faptul că procedura de atribuire este pusă în aplicare în temeiul unui set unic de norme prin aplicarea directă a Regulamentului (UE, Euratom) 2024/2509, completat de normele generale prevăzute în capitolele I și II, sau prin aplicarea normelor unuia dintre obiectivele specifice în cauză.
- (5) În anumite circumstanțe justificate corespunzător, finanțarea din partea Uniunii poate fi acordată fără o cerere de propuneri în conformitate cu articolul 198 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, inclusiv în conformitate cu litera (e).
- (6) Sprijinul din partea Uniunii poate fi acordat sub orice formă în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, în special sub formă de granturi, premii, achiziții, donații nefinanciare, garanții bugetare și instrumente financiare.
- (7) În cazul în care sprijinul din partea Uniunii este furnizat sub forma unei garanții bugetare și a unor instrumente financiare, inclusiv atunci când este combinat cu alte forme de sprijin nerambursabil în cadrul unor operațiuni de finanțare mixtă, trebuie furnizat în conformitate cu titlul X din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.
- (8) În cazul în care finanțarea din partea Uniunii se acordă sub formă de grant, inclusiv atunci când este combinată în operațiuni de finanțare mixtă cu alte forme de sprijin

rambursabil care nu sunt sprijinite de la bugetul Uniunii, finanțarea se furnizează în conformitate cu titlul VIII din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 și sub formă de finanțare nelegată de costuri în conformitate cu articolul 125 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 sau, dacă este necesar, sub formă de opțiuni simplificate în materie de costuri. Finanțarea poate fi furnizată, de asemenea, sub forma rambursării costurilor eligibile efective în cazul în care obiectivele unei acțiuni nu pot fi atinse în alt mod sau în cazul în care această formă este necesară pentru a permite alte surse de finanțare, inclusiv finanțarea din partea statelor membre.

- (9) În conformitate cu articolul 153 alineatul (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, pentru acțiunile de realizare a activităților de cercetare și inovare, comitetul de evaluare poate fi compus parțial sau integral din experți externi independenți.
- (10) Contribuțiile la un mecanism de asigurare reciprocă prevăzut la articolul 30 din Programul-cadru pentru cercetare și inovare pot acoperi riscul asociat recuperării sumelor datorate de beneficiari și sunt considerate o garanție suficientă în sensul articolului 155 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Nicio garanție sau cauțiune suplimentară nu se acceptă din partea beneficiarilor și nu le este impusă acestora.
- (11) În cazul în care este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor prevăzute la articolul 3, unele părți din FEC pot fi puse în aplicare prin parteneriate public-privat sau public-public instituite în temeiul Programului-cadru pentru cercetare și inovare, în special prin încredințarea sarcinilor de execuție bugetară, în conformitate cu articolul 62 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, întreprinderilor comune instituite în temeiul articolului 187 din TFUE. Sprijinul din partea FEC este condiționat de utilizarea eficientă a finanțării din partea Uniunii, de o contribuție financiară proporțională din partea altor parteneri cel puțin egală cu contribuția Uniunii și de drepturile de vot ale Uniunii în cadrul organelor de conducere, pentru asigurarea protecției intereselor Uniunii în cadrul parteneriatului. În acest scop, întreprinderile comune trebuie să fie înființate printr-un act de instituire unic care să asigure funcții administrative centralizate.
- (12) Pe lângă motivele prevăzute la articolul 132 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, procedurile de atribuire și angajamentele juridice rezultate trebuie să permită rezilierea în cazul în care este puțin probabil ca obiectivele acțiunii să fie realizate cu adevărat sau dacă este puțin probabil să fie atinse în termenele stabilite sau în cazul în care acțiunea și-a pierdut relevanța pentru politici.

Articolul 13

Aplicarea normelor privind informațiile clasificate și informațiile sensibile

- (1) Comisia protejează informațiile clasificate în conformitate cu normele în materie de securitate prevăzute în Decizia (UE, Euratom) 2015/444 a Comisiei⁴².
- (2) Fiecare stat membru și fiecare țară asociată se asigură că oferă un grad de protecție a informațiilor UE clasificate echivalent cu normele de securitate prevăzute în Decizia 2013/488/UE a Consiliului⁴³. Echivalența protecției în țările terțe se stabilește printr-

⁴² Decizia (UE, Euratom) 2015/444 a Comisiei din 13 martie 2015 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate, JO L 72, 17.3.2015, p. 53.

⁴³ Decizia Consiliului din 23 septembrie 2013 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate, JO [sr] L 274, [sr] 15.10.2013, p. 1.

un acord privind securitatea informațiilor adoptat în conformitate cu articolul 218 din TFUE.

- (3) Se utilizează un sistem de schimb de informații securizat pentru a facilita schimbul de informații clasificate și de informații sensibile cu statele membre și, după caz, cu alți beneficiari.
- (4) Instituțiile, organele și agențiile Uniunii implicate în execuția bugetului Uniunii au acces la informațiile, inclusiv la cele clasificate, necesare în scopul desfășurării procedurilor de atribuire, al executării acțiunilor, inclusiv a raportării și plăților, precum și în scopul verificărilor, analizelor, auditurilor și investigațiilor.
- (5) Pentru a asigura respectarea cerințelor prevăzute în Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, inclusiv a principiilor transparenței și egalității de tratament, în toate etapele procedurilor de atribuire care implică informații clasificate, datele administrative necesare pentru evaluarea, atribuirea și auditarea sprijinului Uniunii, limitate la informațiile juridice, financiare și procedurale, trebuie tratate ca informații sensibile neclasificate.

Articolul 14

Guvernanța și consiliile consultative

- (1) Se instituie un consiliu strategic al părților interesate.
- (2) Membrii Consiliului strategic al părților interesate din cadrul FEC sunt numiți de Comisie, în urma unei cereri deschise de nominalizări sau de exprimare a interesului sau privind ambele, în funcție de ceea ce consideră Comisia că este mai oportun, și ținând seama de necesitatea unui echilibru în ceea ce privește sectoarele și tipurile de organizații, inclusiv investitorii privați, precum și în ceea ce privește dimensiunea, calificările, genul, vârsta și distribuția geografică. Mandatul membrilor consiliului este limitat la patru ani și poate fi reînnoit o singură dată. Membrii consiliului trebuie să acționeze cu integritate și probitate.
- (3) Comisia stabilește normele detaliate privind selecția și componența, remunerarea, regulamentul de procedură, conflictele de interese și confidențialitatea pentru Consiliul părților interesate din cadrul FEC. Membrii consiliului sunt obligați să respecte aceste condiții.
- (4) Consiliul strategic al părților interesate din cadrul FEC, pe baza informațiilor furnizate de un observator al tehnologiilor emergente, oferă consiliere cu privire la direcția generală pentru FEC, consiliere cu privire la tendințele competitivității pe termen lung, consiliere în domeniile de disfuncționalitate a pieței și în situațiile de investiții insuficiente care ar putea fi remediate prin punerea în aplicare a FEC și consiliere cu privire la identificarea portofoliilor strategice de proiecte în cadrul activităților FEC individuale și în ansamblu, în acest scop putând fi alcătuit din diferite configurații orientate către politici.
- (5) Se instituie un comitet independent pentru investiții în cadrul Instrumentului InvestEU al FEC (denumit în continuare „Comitetul pentru investiții”).
- (6) Componența Comitetului pentru investiții asigură o cunoaștere extinsă a sectoarelor acoperite de FEC și o cunoaștere extinsă a piețelor geografice din Uniune și asigură echilibrul de gen în ansamblul Comitetului pentru investiții.

- (7) Comitetul pentru investiții examinează propunerile de operațiuni de finanțare și de investiții prezentate de partenerii de implementare pentru a beneficia de garanția Uniunii și verifică îndeplinirea normelor aplicabile propunerilor de finanțare din cadrul instrumentului InvestEU al FEC.
- (8) Consiliul consultativ pentru Instrumentul InvestEU al FEC este alcătuit din câte un reprezentant al fiecărui partener de implementare și câte un reprezentant al fiecărui stat membru. Consiliul consultativ pentru Instrumentul InvestEU al FEC oferă consiliere cu privire la conceperea produselor financiare și la direcția strategică și operațională în domeniul său de competență. De asemenea, oferă consiliere cu privire la coordonarea cu CEI pentru a asigura complementaritatea cu alte finanțări din partea Uniunii sau cu alte investiții private. Consiliul consultativ este prezidat de un reprezentant al Comisiei.
- (9) Comisia stabilește normele detaliate privind selecția și componența, remunerarea, regulamentul de procedură, conflictele de interese și confidențialitatea pentru Comitetul pentru investiții și Consiliul consultativ pentru instrumentul InvestEU al FEC.
- (10) Comisia și partenerii de implementare inițiază periodic dialoguri de examinare a politicilor pentru a discuta progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a produselor financiare și pentru a se implica în evoluțiile de politică relevante.
- (11) Comisia se asigură că părțile interesate sunt consultate în elaborarea programelor de lucru, prin crearea uneia sau mai multor platforme tematice pentru fiecare componentă de politică.

Capitolul II

SETUL DE INSTRUMENTE AL FEC

SECȚIUNEA 1

GRANTURI, ACHIZIȚII PUBLICE ȘI INSTRUMENTE DE COORDONARE A POLITICII INDUSTRIALE

Articolul 15

Programe de lucru

- (1) Programele de lucru pot stabili:
 - (a) acțiunile și bugetul aferent din partea FEC, precum și acțiunile prevăzute în partea specifică dedicată a programelor de lucru indicată la alineatul (2);
 - (b) instrumentele și forma de finanțare;
 - (c) criteriile de eligibilitate și de atribuire;
 - (d) o rată unică de cofinanțare per acțiune pentru granturile bazate pe costuri reale;
 - (e) acțiunile cărora li se aplică mecanismul de asigurare reciprocă prevăzut în Regulamentul (UE) [XXX] [Orizont Europa];
 - (f) normele aplicabile acțiunilor care urmăresc mai multe obiective specifice;

- (g) acțiunile cărora li se aplică norme specifice, în special în ceea ce privește proprietatea, exploatarea și diseminarea, transferul și acordarea de licențe, precum și drepturile de acces la rezultate;
- (h) acțiunile care beneficiază de mecanismele prevăzute la articolul 20.
- (2) Programele de lucru instituite în baza prezentului regulament integrează într-o parte specifică dedicată activitățile de cercetare și inovare colaborative și bugetul alocat acestora.
- (3) Comisia adoptă, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, programele de lucru pentru îndeplinirea obiectivelor specifice menționate la articolul 3 alineatul (2) literele (a), (b), (c) și (d) și pentru derularea activităților orizontale din capitolul III. Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de consultare menționată la articolul 83 alineatul (2).
- (4) Comisia adoptă, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, programele de lucru pentru îndeplinirea obiectivelor specifice menționate la articolul 3 alineatul (2) litera (d) punctele 2, 3 și 4. Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 83 alineatul (3).
- (5) Din motive imperioase de urgență justificate corespunzător legate de faptul că un program de lucru nu a fost adoptat până la data de 1 octombrie a anului care precedă anul execuției bugetare, Comisia adoptă programul de lucru prin intermediul unor acte de punere în aplicare imediat aplicabile, în conformitate cu procedura menționată la articolul 83 alineatul (4) și nu mai târziu de data de 15 octombrie a anului care precedă anul execuției bugetare. Respectivele acte de punere în aplicare rămân în vigoare pe toată perioada execuției bugetare.
- (6) Din motive imperioase de urgență justificate corespunzător legate de necesitatea unei reacții imediate la o criză sau la alte situații de urgență similare excepționale și motivate corespunzător, Comisia poate adopta un program de lucru prin intermediul unor acte de punere în aplicare imediat aplicabile în conformitate cu procedura menționată la articolul 83 alineatul (4).

Articolul 16

Generator de lanțuri valorice pentru piața unică

- (1) Pentru a promova lanțuri valorice reziliente ale Uniunii, programele de lucru pot include cereri de propuneri specifice legate de extinderea lanțurilor valorice, care să sprijine atât pregătirea proiectelor, cât și atragerea de capital public și privat suplimentar cu scopul de a integra furnizorii, producătorii și inovatorii din diferite state membre și de a diversifica sursele de aprovizionare.

Articolul 17

Pionieri ai UE în domeniul tehnologiei

- (1) Programele de lucru pot include proceduri specifice de atribuire ascendente în două etape care să identifice și să sprijine pionierii UE din domeniul tehnologiei prin consorții orientate către industrie, valorificând rolul acestora de catalizatori ai inovării și ai exporturilor pentru a consolida poziția lor competitivă la nivel mondial, alături de cea a furnizorilor lor europeni care sunt IMM-uri, prin investiții în noi soluții și prin identificarea partenerilor relevanți. Pot fi sprijinite și pregătirea proiectelor, precum și atragerea de capital public și privat suplimentar.

- (2) În prima etapă, se poate publica o cerere deschisă de exprimare a interesului pentru bunuri, lucrări sau servicii care ar putea contribui la competitivitatea Uniunii în general sau într-un anumit sector fără a specifica tipul de activități sau instrumentul de execuție bugetară care urmează să fie utilizat.
- (3) În a doua etapă se sprijină analiza și atragerea de capital public și privat suplimentar.
- (4) Evaluarea propunerilor și a ofertelor și realizarea clasamentului acestora se realizează pe baza unor criterii comune de atribuire, cum ar fi contribuția lor comparativă la competitivitatea Uniunii.
- (5) Comitetul de evaluare stabilește cel mai potrivit instrument de execuție bugetară și propune cuantumul maxim și forma contribuției Uniunii.

Articolul 18

Acțiuni de creștere a producției

- (1) Prin derogare de la articolul 196 alineatul (2) din Regulamentul financiar, contribuțiile financiare pot, în cazul în care acest lucru este necesar pentru realizarea proiectelor de producție esențiale pentru sprijinirea obiectivului general privind reziliența, astfel cum se indică la articolul 3 alineatul (1), sau a activităților necesare pentru a asigura securitatea, reziliența sau continuitatea serviciilor în sprijinul obiectivului menționat la articolul 3 alineatul (2) litera (d), să acopere acțiuni care au început înainte de data depunerii propunerii pentru acțiunile respective.
- (2) Programul de lucru sau documentele legate de procedura de atribuire stabilesc condiții suplimentare pentru a se asigura că sprijinul este necesar și proporțional, exclude supracompensarea și dubla finanțare, este temporar și scade în timp.

Articolul 19

Finanțări suplimentare pentru PIIEC

- (1) FEC poate sprijini:
 - (a) proiecte care participă direct la un proiect important de interes european comun (PIIEC) aprobat de Comisie în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE;
 - (b) proiecte de continuare bazate pe rezultatele PIIEC, cu condiția unor investiții private semnificative.
- (2) Orice sprijin din partea FEC pentru PIIEC menționat la alineatul (1) este condiționat de cofinanțarea națională.

Articolul 20

Acțiuni accelerate și specifice pentru competitivitate

- (1) Pentru a crea sau a facilita posibilitatea acordării de sprijin din partea Uniunii pentru acțiuni de interes public imperativ sau sensibile la factorul timp, care altfel nu ar putea fi realizate în mod eficace în baza normelor obișnuite aplicabile bugetului Uniunii sau al politicilor sectoriale, programele de lucru pot identifica anumite proceduri de atribuire, în cadrul gestiunii directe sau indirecte, care pot beneficia de anumite completări, excepții și derogări de la legislația aplicabilă, în cursul procedurii de

atribuire sau al desfășurării activităților sprijinite, sub rezerva îndeplinirii tuturor condițiilor următoare:

- (a) acțiunea este necesară și adecvată pentru atingerea obiectivelor acțiunii în conformitate cu obiectivele generale sau specifice ale programului;
 - (b) acțiunea este justificată în mod corespunzător de un interes public imperativ și/sau este sensibilă la factorul timp sau ambele;
 - (c) acțiunea nu ar putea fi realizată în mod eficace în baza normelor obișnuite aplicabile procedurilor de atribuire.
- (2) În conformitate cu alineatul (1), unei proceduri de atribuire i se pot aplica una sau mai multe dintre următoarele măsuri:
- (a) în cazul granturilor, fără a aduce atingere utilizării procedurilor competitive ori de câte ori este cazul, în conformitate cu articolul 192 alineatul (1) și în plus față de articolul 198 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, programul de lucru poate preciza că o procedură de atribuire ia forma unei intervenții specifice pentru:
 - 1. a identifica o acțiune de interes public imperativ al Uniunii și beneficiarii sau categoriile de beneficiari care pot fi invitați să prezinte o propunere fără o cerere de propuneri sau
 - 2. a stabili un quantum până la care pot fi identificate și solicitate propuneri cărora li s-a acordat marca menționată la articolul 8 din prezentul regulament, dar care nu au primit finanțare din partea Uniunii din cauza lipsei de fonduri. Solicitanții pot fi invitați să își prezinte din nou propunerea fără o cerere de propuneri; în cazul în care propunerea este prezentată din nou fără modificări substanțiale, autoritatea care acordă grantul poate decide să se bazeze întru totul pe evaluarea pozitivă anterioară, pe eventualele controale efectuate anterior și pe documentele justificative depuse; motivele pentru atribuirea unui grant acțiunii individuale respective trebuie justificate corespunzător în decizia de atribuire, iar lista acțiunilor se publică în raportul anual de activitate menționat la articolul 74 alineatul (9) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 sau
 - 3. a specifica o acțiune și beneficiarii săi sau un domeniu de politică și categoriile sale de beneficiari și a stabili un quantum până la care se pot solicita propuneri în vederea extinderii acțiunilor din cadrul FEC sau al altor programe ale Uniunii, cu scopul de a continua activitățile sau de a adăuga activități sau entități suplimentare și/sau de a amplifica rezultatele; în cazul în care acțiunile și beneficiarii nu sunt identificați individual în programul de lucru, motivele pentru atribuirea unui grant acțiunii individuale respective trebuie justificate corespunzător în decizia de atribuire, iar lista acțiunilor se publică în raportul anual de activitate menționat la articolul 74 alineatul (9) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Atribuirea poate lua forma unei modificări a acțiunii inițiale prin adăugarea de noi activități și prin creșterea contribuției maxime a Uniunii;
 - (b) prin derogare de la articolele 199, 201 și 203 privind granturile sau de la articolul 170 alineatul (1) literele (b) și (c) și alineatul (2) privind achizițiile publice din

Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, programul de lucru poate preciza că o procedură de atribuire ia forma unei intervenții accelerate pentru:

1. a limita cerințele pentru decizia de atribuire și semnarea angajamentelor juridice la o evaluare preliminară a criteriilor de atribuire și de excludere; decizia de atribuire se ia exclusiv pe baza unei declarații pe propria răspundere a solicitanților și a ofertanților privind criteriile de selecție și de eligibilitate, fără a se solicita documente justificative în acest sens în cursul evaluării prealabile; evaluarea finală, inclusiv în ceea ce privește criteriile de selecție și de eligibilitate, precum și eventualele solicitări de documente justificative relevante se efectuează în termen de trei luni de la semnarea angajamentului juridic; precum și pentru
 2. a prevedea obligația de notificare a solicitanților sau a ofertanților cu privire la rezultatele evaluării preliminare în termen de 30 de zile calendaristice de la termenul de depunere a propunerilor sau a ofertelor; decizia de atribuire se ia în termen de 60 de zile calendaristice de la termenul de depunere a propunerilor sau a ofertelor și, după caz, este exceptată de la procedurile prevăzute la articolul 83; până la finalizarea evaluării finale nu se plătește nicio prefinanțare;
- (c) prin derogare de la articolul 9 din prezentul regulament, programul de lucru poate preciza că o procedură de atribuire ia forma unei intervenții cu scop de stimulent pentru a permite o derogare temporară și condiționată de la respectarea unei anumite părți a criteriilor de eligibilitate în cursul procedurii de atribuire și a unor părți ale modului de realizare a acțiunii, în special în ceea ce privește locul de stabilire; respectarea criteriilor de eligibilitate la care s-a renunțat temporar se realizează și se evaluează în schimb în cursul realizării, acțiunii într-un interval de timp specificat în angajamentul juridic. În cazul în care criteriile de eligibilitate la care s-a renunțat temporar nu sunt îndeplinite la data specificată, acțiunea trebuie considerată neeligibilă în întregime și orice finanțare din partea Uniunii trebuie recuperată integral; pentru intervențiile cu scop de stimulent nu se plătește nicio prefinanțare;
- (d) programul de lucru poate institui proceduri speciale de atribuire ascendente în două etape, în conformitate cu următoarele norme:
1. în prima etapă se poate lansa o cerere de exprimare a interesului fără specificarea tipului de activități sau a instrumentului de execuție bugetară care urmează să fie utilizat, astfel încât solicitanții, ofertanții și entitățile evaluate pe bază de piloni să poată prezenta propuneri de proiecte sau oferte de bunuri, lucrări sau servicii care ar putea contribui la competitivitatea Uniunii în general sau într-un sector anume;
 2. evaluarea propunerilor și a ofertelor și realizarea clasamentului acestora se realizează pe baza unor criterii comune de atribuire, cum ar fi contribuția lor comparativă la competitivitatea Uniunii. Comitetul de evaluare stabilește cel mai potrivit instrument de execuție bugetară în cadrul gestiunii directe sau indirecte, opțiunile fiind în special granturi, achiziții publice, donații nefinanciare, acorduri de contribuție sau alte tipuri de sprijin, și propune cuantumul maxim și forma contribuției Uniunii;

3. în a doua etapă, în cadrul bugetului disponibil, proiectele sau ofertele evaluate cu succes sunt invitate să își adapteze și să își completeze propunerea sau oferta în conformitate cu concluziile comitetului de evaluare. În celelalte aspecte, procedura de atribuire se desfășoară în conformitate cu normele prevăzute la articolul 12 aplicabile instrumentului de execuție bugetară respectiv.
- (3) În conformitate cu alineatul (1), în cazul acțiunilor care presupun planificarea, construirea și exploatarea de instalații finanțate în urma procedurilor de atribuire, programul de lucru poate stabili că, în funcție de natura acțiunii, aceasta este de interes public și poate constitui un motiv imperativ de interes public major în sensul articolului 6 alineatul (4) și al articolului 16 alineatul (1) litera (c) din Directiva 92/43/CEE a Consiliului și al articolului 4 alineatul (7) din Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului, în interesul apărării în sensul articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului și în interesul siguranței și sănătății publice în sensul articolului 9 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului, în conformitate cu legislația aplicabilă și în condițiile stabilite în aceasta, cum ar fi Regulamentul 2024/1735 privind industria „zero net”, RED III (Directiva 2023/2413) sau pachetul omnibus privind pregătirea pentru apărare [COM(2022) 349], sub rezerva îndeplinirii celorlalte condiții prevăzute în dispozițiile respective.

SECȚIUNEA 2

INSTRUMENTUL INVESTEU AL FEC

Articolul 21

Cadrul general

- (1) Ca instrument orizontal de realizare a politicilor interne ale Uniunii, instrumentul InvestEU al FEC conține garanția bugetară și instrumentele financiare, inclusiv atunci când sunt combinate cu sprijin nerambursabil în cadrul unei operațiuni de finanțare mixtă, care servesc scopului de a contribui la obiectivele generale și specifice prevăzute la articolul 3 și poate fi pus în aplicare în sinergie cu alte activități naționale sau ale Uniunii, inclusiv prin compartimente destinate statelor membre.
- (2) Instrumentul InvestEU al FEC vizează disfuncționalitățile pieței sau situațiile de investiții insuficiente. Instrumentul InvestEU al FEC poate pune la dispoziție în special împrumuturi, garanții, contragaranții, instrumente de pe piața de capital, orice altă formă de finanțare sau de îmbunătățire a calității creditului, inclusiv datorii subordonate, sau investiții de capital sau cvasicapital furnizate direct sau indirect prin intermediari financiari, fonduri, platforme de investiții sau alte vehicule, care urmează să fie canalizate către beneficiarii finali;
- (3) Cuantumul maxim al garanției bugetare din cadrul compartimentului pentru Uniune al instrumentului InvestEU al FEC este de 70 000 000 000 EUR în prețuri curente. Acesta este provizionat la o rată de 50 %.
- (4) Cuantumul minim al sprijinului din partea Uniunii acordat prin intermediul instrumentului InvestEU al FEC este de 17 000 000 000 EUR, pentru a fi utilizat în sprijinul obiectivelor generale și specifice prevăzute la articolul 3. Acest cuantum minim se majorează cu contribuțiile din programele de lucru prevăzute la articolul 15.

Contribuțiile reprezintă un mijloc favorit de execuție în cadrul FEC și se utilizează pentru provizionarea garanției bugetare sau finanțarea instrumentelor financiare.

- (5) Orientările în materie de investiții stabilite de Comisie definesc mai detaliat domeniul de intervenție în sprijinul obiectivelor generale și specifice prevăzute la articolul 3. Orientările în materie de investiții trebuie elaborate în strânsă colaborare cu potențialii parteneri de implementare.
- (6) Se aplică următoarele norme privind provizionarea menționată la alineatul (3):
 - (a) rata de provizionare se evaluează în fiecare an în conformitate cu evaluarea menționată la articolul 41 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509;
 - (b) în scopul acordării de sprijin în cadrul altor programe ale Uniunii menționate la articolul 23 alineatul (2), provizionarea se face din respectivul alt program al Uniunii;
 - (c) provizionarea se angajează până la 31 decembrie 2034 și ține seama de progresele înregistrate în acordarea garanției bugetare în cadrul instrumentului InvestEU al FEC;
 - (d) în conformitate cu articolul 214 alineatul (2) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, provizionarea se constituie până la 31 decembrie 2037 și ține seama de progresele înregistrate în aprobarea și semnarea operațiunilor de finanțare și de investiții.
- (7) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 84 pentru a modifica alineatul (3) în vederea ajustării ratei de provizionare și a ajustării cuantumului maxim al garanției bugetare cu până la 20 % din cuantumul respectiv.

Articolul 22

Sprijin pentru întreprinderile în curs de extindere și pentru start-upuri

- (1) Instrumentul InvestEU al FEC servește drept platformă integrată a Uniunii pentru furnizarea de sprijin financiar specific întreprinderilor aflate în toate etapele de dezvoltare, start-upurilor și întreprinderilor în curs de extindere, inclusiv celor care desfășoară în mod activ activități de producție, activități industriale și activități de introducere pe piață. Instrumentul asigură că întreprinderile europene cu potențial ridicat care dezvoltă sau implementează soluții inovatoare pot avea acces la capitalul și resursele necesare pentru a se dezvolta în Uniune, consolidând astfel integrarea pieței unice și a uniunii economiilor și investițiilor.
- (2) Comisia dezvoltă în special un mecanism pentru întreprinderile în curs de extindere în cooperare cu Grupul BEI, cu alte instituții financiare internaționale și cu băncile naționale de promovare. Mecanismul oferă în mod coordonat și consecvent un set de instrumente de finanțare cuprinzător, adaptat nevoilor unice ale întreprinderilor în curs de extindere, care include capitaluri proprii și cvasicapitaluri directe și indirecte, datorii de risc, împrumuturi, garanții și finanțare mixtă, cu scopul de a atrage investitori privați în sprijinirea finanțării la scară largă și de a facilita opțiunile de ieșire. Mecanismul se adresează IMM-urilor, întreprinderilor mici cu capitalizare medie și întreprinderilor cu capitalizare medie.
- (3) Mecanismul intervine în cazul în care investitorii de pe piață nu pot oferi finanțare suficientă întreprinderilor europene inovatoare și strategice cu creștere puternică, chiar dacă acest lucru este necesar pentru a proteja activele strategice, interesele, autonomia sau securitatea economică a Uniunii.

- (4) Mecanismul va mobiliza investiții publice pentru a cataliza fluxuri substanțiale de capital privat și instituțional, de exemplu din partea fondurilor de investiții în societăți necotate, a corporațiilor, a fondurilor de pensii, a societăților de asigurări și a altor investitori pe termen lung, consolidând astfel piețele de capital ale Europei și încurajând creșterea durabilă a întreprinderilor în curs de extindere.

Articolul 23

Clauză de exclusivitate

- (1) În perioada CFM 2028-2034, garanțiile bugetare, instrumentele financiare sau instrumentele financiare executate direct de Comisie în conformitate cu articolul 219 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 pentru a sprijini obiectivele de politică pe teritoriul Uniunii se instituie exclusiv în temeiul prezentei secțiuni.
- (2) Garanția bugetară, în limita cuantumului maxim menționat la articolul 21 alineatul (3), și instrumentele financiare, inclusiv atunci când sunt combinate cu sprijin nerambursabil în cadrul unei operațiuni de finanțare mixtă, pot fi utilizate pentru a oferi sprijin în cadrul altor programe ale Uniunii, inclusiv al Fondului pentru inovare EU ETS și al altor programe ale Uniunii finanțate din surse diferite de bugetul Uniunii, în conformitate cu obiectivele stabilite în programele respective.

Articolul 24

Compartimentul pentru Uniune și compartimentul pentru statele membre

- (1) Instrumentul InvestEU al FEC este alcătuit dintr-un compartiment pentru Uniune și un compartiment pentru statele membre.
- (2) Contribuțiile specifice la instrumentul InvestEU al FEC prevăzute la articolul 5 alineatul (1) pot fi acordate în conformitate cu articolul 211 alineatul (2) și cu articolul 221 alineatul (2) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Contribuțiile specifice la garanția bugetară din cadrul instrumentului InvestEU al FEC determină cuantumul suplimentar al garanției bugetare menționat la articolul 21 alineatul (3).

Articolul 25

Comunitatea partenerilor de implementare

- (1) Instrumentul InvestEU al FEC va fi pus în aplicare, într-un model de arhitectură deschisă, de parteneri precum Grupul Băncii Europene de Investiții (BEI), instituțiile financiare internaționale, băncile și instituțiile naționale de promovare.
- (2) Prin derogare de la articolul 211 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 și sub rezerva articolului 12 din prezentul regulament, execuția unei garanții bugetare sau a unui instrument financiar, inclusiv atunci când este combinat cu sprijin nerambursabil în cadrul unei operațiuni de finanțare mixtă, poate fi încredințată oricărei entități menționate la articolul 62 alineatul (1) primul paragraf litera (c) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.
- (3) Pe lângă entitățile menționate la articolul 62 alineatul (1) primul paragraf litera (c) și la articolul 211 alineatul (5) din Regulamentul (UE Euratom) 2024/2029, execuția unei garanții bugetare sau a unui instrument financiar, inclusiv atunci când este combinat cu sprijin nerambursabil în cadrul unei operațiuni de finanțare mixtă, poate fi încredințată în mod excepțional și organismelor stabilite într-un stat membru care sunt

reglementate de dreptul privat al unui stat membru sau de dreptul Uniunii, în urma unei evaluări pozitive bazate pe piloni, în măsura în care acestor organisme li se oferă garanții financiare adecvate care pot fi limitate, pentru fiecare acțiune, la cuantumul maxim al sprijinului din partea Uniunii. Aceste organisme de drept privat trebuie selectate ținând seama în mod corespunzător de natura instrumentului financiar sau a garanției bugetare care urmează să fie pusă în aplicare, de experiența și capacitatea lor financiară și operațională, precum și de normele și procedurile pe care le aplică pentru a verifica viabilitatea economică a proiectelor beneficiarilor finali. Selecția trebuie să fie transparentă și justificată de motive obiective și să nu genereze niciun conflict de interese.

CAPITOLUL III

Consilierea pentru proiecte, colaborarea cu IMM-urile, dezvoltarea competențelor și accesul la finanțare

SECȚIUNEA 1

CONSILIERE PENTRU PROIECTE

Articolul 26

Consiliere pentru proiecte

- (1) Consilierea pentru proiecte se pune la dispoziție pentru instrumente rambursabile și nerambursabile. Acțiunile și activitățile sprijinite în temeiul prezentului capitol contribuie la obiectivele generale prevăzute la articolul 3 alineatul (1) și, după caz, sprijină și completează activitățile din cadrul celorlalte capitole.
- (2) Se asigură acces centralizat la serviciile de consiliere și de accelerare a dezvoltării întreprinderilor, care pot cuprinde:
 - (a) servicii de consiliere pentru investiții, inclusiv activități de dezvoltare a pieței și sprijin consultativ pentru identificarea, pregătirea, dezvoltarea, structurarea, achiziționarea și punerea în aplicare a proiectelor de investiții, precum și pentru consolidarea capacității promotorilor de proiecte și a intermediarilor financiari de a derula operațiuni de finanțare și de investiții și de a îmbunătăți înțelegerea și utilizarea instrumentelor financiare în vederea valorificării întregului lor potențial. Acest sprijin poate fi acordat în orice etapă a ciclului de viață al unui proiect sau a finanțării unei entități sprijinite;
 - (b) servicii de îndrumare și accelerare pentru afaceri care se adresează potențialilor beneficiari ai FEC și altor promotori de proiecte, inclusiv IMM-urilor și întreprinderilor cu capitalizare medie, start-upurilor și întreprinderilor în curs de extindere, sprijinind și facilitând accesul acestora la fondurile și finanțarea FEC și facilitând stabilirea de contacte cu investitorii privați, precum și promovând alfabetizarea financiară a antreprenorilor, inclusiv înțelegerea oportunităților oferite de finanțarea bazată pe piața de capital.
- (3) Printre altele, consilierea pentru proiecte sprijină generarea de rezerve de proiecte și dezvoltarea unor potențiale proiecte de investiții în cadrul Instrumentului InvestEU al FEC și contribuie la dezvoltarea ulterioară a acestora. De asemenea, consilierea pentru proiecte cooperează cu alianțele industriale și cu clusterelor europene. Consilierea

pentru proiecte este disponibilă în cadrul fiecărei componente de politică menționate, acoperind sectoarele din cadrul componentei de politică respective. În plus, sprijinul consultativ poate acoperi obiective generale și acțiuni transversale.

- (4) Comisia poate încheia acorduri de consiliere cu parteneri de consiliere și cu furnizori de servicii, în conformitate cu nevoile fiecărei componente de politică. Comisia și partenerii de consiliere, inclusiv Grupul BEI, cooperează îndeaproape pentru a asigura eficiența, sinergiile și acoperirea geografică efectivă în întreaga Uniune, ținând seama în același timp de structurile și lucrările existente.
- (5) Indiferent de instrumentul de execuție bugetară prin care sunt achiziționate sau furnizate serviciile de consiliere, furnizorii și beneficiarii serviciilor trebuie selectați în conformitate cu principiile transparenței și egalității de tratament și evitându-se conflictele de interese, inclusiv conflictele de interese profesionale.
- (6) Pentru realizarea consilierii pentru proiecte, Comisia, partenerii săi de consiliere și alți furnizori de servicii colaborează, după caz, cu alți furnizori de servicii de consiliere și de sprijin publici sau privați de la nivelul Uniunii sau de la nivel național, inclusiv cu Rețeaua UE pentru întreprinderi.

SECȚIUNEA 2

COLABORARE CU IMM-URILE

Articolul 27

Rețeaua UE pentru întreprinderi

- (1) Se instituie rețeaua „UE pentru întreprinderi” cu scopul de a ajuta întreprinderile din Uniune să devină mai competitive și să inoveze, să se dezvolte și să se extindă pe piața unică și dincolo de aceasta, punându-se un accent deosebit pe IMM-uri, pe start-upuri, pe întreprinderile în curs de extindere și pe întreprinderile mici cu capitalizare medie. Rețeaua are o acoperire la nivelul Uniunii și echilibrată din punct de vedere geografic, ținând seama de particularitățile tuturor tipurilor de regiuni din Uniune, inclusiv ale regiunilor mai puțin dezvoltate și ale regiunilor ultraperiferice ale Uniunii.

Articolul 28

Sprijin pentru întreprinderi

- (1) FEC desfășoară activități transversale axate pe consolidarea competitivității IMM-urilor și pe realizarea aditivității la nivelul Uniunii, printre altele prin următoarele măsuri:
 - (a) furnizarea de consiliere integrată în afaceri și de sprijin pentru întreprinderi, inclusiv prin acordarea de sprijin financiar terților;
 - (b) asigurarea de oportunități de parteneriat și consolidarea capacităților;
 - (c) sprijin și asistență pentru accesul la tehnologii, infrastructură și facilități tehnologice, sprijinirea adopției inovațiilor de către piață și sprijinirea participării organizațiilor de întreprinderi, a IMM-urilor și a întreprinderilor mici cu capitalizare medie, inclusiv a start-upurilor și a întreprinderilor în curs de extindere, la platforme și sectoare colaborative;

- (d) promovarea înțelegerii de către întreprinderi a politicilor Uniunii, cu obținerea de feedback privind eficacitatea acestora;
- (e) creșterea accesului și a disponibilității finanțării pentru IMM-uri, inclusiv a microfinanțării și a sprijinului pentru întreprinderile sociale și pentru întreprinderile mici cu capitalizare medie;
- (f) facilitarea accesului la piețe, inclusiv prin sprijinirea internaționalizării IMM-urilor și furnizarea de informații privind piața, inclusiv în regiunile mai puțin dezvoltate și în regiunile ultraperiferice;
- (g) îmbunătățirea mediului de afaceri pentru IMM-uri și promovarea de noi oportunități de afaceri pentru IMM-uri prin sprijinirea valorificării proprietății intelectuale, a standardizării și a achizițiilor publice, printre altele;
- (h) promovarea antreprenoriatului, inclusiv în rândul femeilor și al tinerilor, precum și a dobândirii de competențe antreprenoriale și de afaceri.

Articolul 29

Acțiuni destinate IMM-urilor pentru a spori participarea IMM-urilor

- (1) Fiecare componentă de politică sprijină acțiuni dedicate, specifice fiecărui sector, care vizează start-upurile, IMM-urile și întreprinderile mici cu capitalizare medie sau cereri de propuneri adresate IMM-urilor din sectoare strategice, în vederea stimulării inovării, a accelerării afacerilor, a comercializării și a extinderii.

Articolul 30

Sprijin pentru dezvoltarea competențelor

- (1) FEC finanțează activități de sprijinire a dezvoltării competențelor, în special în sectoarele strategice, creând legături puternice între furnizorii de învățământ superior, furnizorii de educație și formare profesională, cercetarea aplicată și întreprinderi pentru o economie dinamică, inovatoare și competitivă. Aceasta include sprijin pentru o garanție de competențe europeană menită să sprijine tranzițiile din cadrul lanțului valoric către sectoare sau ocupații cu creștere strategică pe piața forței de muncă, prin perfecționarea și recalificarea forței de muncă și prin parteneriate în domeniul educației și formării profesionale (EFP) cu scopul de a consolida cooperarea dintre furnizorii de EFP și întreprinderi, în special IMM-uri, și de a le conecta cu ecosistemele industriale regionale.

SECȚIUNEA 3

SERVICIU DE ASISTENȚĂ PENTRU BENEFICIARI

Articolul 31

Accesul la finanțarea din partea Uniunii

- (1) În conformitate cu articolul 150 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, FEC contribuie la întreținerea și extinderea spațiului unic de schimb electronic de date pentru participanți, cu scopul de a asigura un acces simplificat la finanțarea din partea Uniunii. Contribuția respectivă se acordă indiferent de modul sau instrumentul de execuție bugetară și include servicii de consiliere și de accelerare a afacerilor, precum

și sprijin pentru un portal unic de acces la sprijinul Uniunii în conformitate cu Regulamentul (UE) [XXX] [Regulamentul privind performanța].

- (2) FEC poate sprijini orice activități suplimentare menite să faciliteze și să accelereze accesul la finanțarea din partea Uniunii și la alte fonduri, finanțări și investiții, precum și să asigure valorificarea și adoptarea rezultatelor prin mijloace și instrumente precum validarea conceptului, granturi pentru implementare, servicii de consiliere și de sprijin pentru întreprinderi și orice platformă dedicată.

Capitolul IV

Sprijin pentru tranziția curată și decarbonizarea industrială

Articolul 32

Obiect

- (1) Acțiunile sprijinite în temeiul prezentului capitol contribuie la obiectivele generale prevăzute la articolul 3 alineatul (1) și la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (a).
- (2) Sprijinul pentru acțiunile din cadrul prezentului capitol este finanțat din bugetul prevăzut la articolul 4 și din orice contribuții suplimentare alocate în conformitate cu articolul 5.

Articolul 33

Activități specifice de sprijinire a politicilor care vizează tranziția curată și decarbonizarea industrială

- (1) Componenta de sprijin pentru tranziția curată și decarbonizarea industrială se realizează în special prin următoarele activități:
- (a) „activități în domeniul LIFE”: acordare de sprijin proiectelor ascendente cu scopul de a demonstra, testa și introduce cu succes pe piață soluții inovatoare și cele mai bune practici legate de tranziția curată și de decarbonizarea industrială, precum și sensibilizare cu privire la climă și mediu la nivelurile de guvernare relevante;
- (b) eficiență energetică, stocarea energiei, răspuns la cerere, rețele interne de transport și distribuție, digitalizarea sistemelor energetice, energie integrată din surse regenerabile, reabilitări energetice și soluții, sisteme și servicii de încălzire și răcire;
- (c) soluții pentru energie curată și decarbonizare în industrie, inclusiv electrificarea industriilor energointensive și captarea, stocarea și utilizarea dioxidului de carbon (CSC/CCU), precum și în orașe, în special în ceea ce privește energia, transporturile și clădirile;
- (d) aprovizionare, producție, stocare, distribuție și utilizare de combustibili durabili, facilitând decarbonizarea mobilității;
- (e) soluții de transport și mobilitate sigure, curate, multimodale și digitalizate sigure, inclusiv active mobile (de exemplu vehicule, nave, inclusiv nave de pescuit, aeronave, material rulant) și infrastructuri (printre altele infrastructură de încărcare, porturi sau căi ferate de mare viteză), sisteme și operațiuni;

- (f) sprijinirea dezvoltării și implementării mobilității inteligente, inclusiv a vehiculelor, a infrastructurii, a mobilității conectate și automatizate, a sistemelor inteligente de gestionare a traficului și a serviciilor conexe;
- (g) producția de tehnologii curate și lanțul de aprovizionare aferent, inclusiv prin sprijin financiar acordat proiectelor strategice care fac obiectul Regulamentului (UE) 2024/1735, prin extinderea capacității de producție a tehnologiilor „zero net” și a lanțurilor de aprovizionare aferente și prin extinderea liniilor de producție existente;
- (h) consolidarea capacității Uniunii în materie de inovare și de utilizare industrială a tehnologiilor avansate de producție și a materialelor avansate;
- (i) economia circulară, utilizarea eficientă a apei, politica în domeniul mediului și al sănătății oceanelor, inclusiv soluții de protejare, refacere și îmbunătățire a calității mediului, de exemplu a aerului, a apei, a mediului marin și a solului, precum și de oprire și inversare a declinului biodiversității și de combatere a degradării ecosistemelor, soluții durabile pentru acțiuni climatice în lanțurile de aprovizionare agroalimentare și forestiere;
- (j) reziliența la efectele schimbărilor climatice și în domeniul apei;
- (k) prevenirea și controlul poluării și decontaminarea;
- (l) investire, inovare și modernizare în sectoare sustenabile ale economiei albastre, cum ar fi construcțiile navale și transportul maritim, energia offshore, tehnologiile de observare a oceanelor, tehnologia albastră și conservarea ecosistemelor;
- (m) sustenabilitatea și tranziția curată a IMM-urilor, inclusiv a celor din turism, din construcții și din alte sectoare economice;
- (n) adoptarea pe piață, consolidarea capacităților și dezvoltarea competențelor pentru tranziția curată, inclusiv pentru tranziția către o energie curată și activitățile legate de cererea de energie (de exemplu academiile pentru industria „zero net”) și tranziția către o mobilitate durabilă și sigură și către un turism durabil în orașe, zone rurale, comunități și construcții;
- (o) acțiuni de sprijin pentru elaborarea, punerea în aplicare, monitorizarea și asigurarea respectării legislației și politicilor relevante ale Uniunii. Aceasta presupune, printre altele, sprijinirea instituțiilor relevante, cooperarea dintre autoritățile naționale și cooperarea acestora cu părțile interesate, studii, dezvoltarea și implementarea de instrumente și infrastructuri, inclusiv de infrastructură și instrumente informatice.
- (2) Sprijinul acordat prin activitățile menționate la alineatul (1) poate fi furnizat sub orice formă, inclusiv prin activitățile de cercetare și inovare colaborativă prevăzute în Regulamentul (UE) [XXX] [Programul-cadru pentru cercetare și inovare] și identificate într-o parte specifică dedicată a programului de lucru.

Articolul 34

Norme complementare

- (1) În cazul activităților de sprijinire a acțiunilor de coordonare și sprijin în domeniul eficienței energetice și al tranziției către o energie curată, sprijinul din partea Uniunii poate acoperi până la 100 % din costurile eligibile, fără a aduce atingere principiului cofinanțării.
- (2) Prin derogare de la articolul 184 alineatul (6) din Regulamentul financiar, în cazul activităților de sprijinire a acțiunilor de coordonare și sprijin în domeniul eficienței

energetice și al tranziției către o energie curată și pentru activitățile în domeniul LIFE menționate la articolul 34 alineatul (1) litera (a), ordonatorul de credite responsabil poate autoriza sau impune, sub formă de rate forfetare, finanțarea costurilor indirecte ale beneficiarului până la maximum 25 % din costurile directe totale eligibile, excluzând costurile directe eligibile cu subcontractarea, sprijinul financiar acordat terților și orice costuri unitare sau sume forfetare care includ costuri indirecte.

- (3) Programele de lucru asigură coerența cu tipurile de acțiuni planificate a fi puse în aplicare în cadrul fondului menționat la articolul 10a alineatul (8) din Directiva 2003/87/CE, precum și coerența și complementaritatea cu Regulamentul (UE) [XXX] [Mecanismul pentru interconectarea Europei].
- (4) Programele de lucru adoptate în conformitate cu normele prezentului regulament prevăzute în capitolul da față integrează, într-o parte specifică dedicată, și asigură coerența cu activitățile în materie de competitivitate și societate sprijinite în temeiul Regulamentului (UE) [XXX] [Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa].

Articolul 35

Mecanisme de ofertare concurențială

- (1) Procedurile de atribuire prevăzute în prezentul capitol pot lua forma unei proceduri de ofertare concurențiale. Aceasta vizează contractele pentru diferență, contractele pe diferență pentru carbon sau contractele cu primă fixă pentru sprijinirea investițiilor în decarbonizare, cu condiția ca interesele financiare ale Uniunii să fie protejate, iar expunerea bugetului să rămână limitată la o contribuție maximă. Procedurile de ofertare concurențială pot fi puse în aplicare prin intermediul oricăruia dintre instrumentele de execuție bugetară prevăzute la articolul 12 și în conformitate cu acestea.

CAPITOLUL V

SPRIJIN PENTRU SĂNĂTATE, BIOTEHNOLOGIE, AGRICULTURĂ ȘI BIOECONOMIE

Articolul 36

Dispoziții specifice pentru sprijinirea politicilor în materie de sănătate, biotehnologie, agricultură și bioeconomie

- (1) Acțiunile sprijinite în temeiul prezentului capitol contribuie la obiectivele generale prevăzute la articolul 3 alineatul (1) și la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (b).
- (2) Sprijinul pentru acțiunile din cadrul prezentului capitol este finanțat din bugetul prevăzut la articolul 4 alineatul (2) și din orice contribuții suplimentare alocate în conformitate cu articolul 5.

Activități specifice

- (1) Sprijinul pentru politica în domeniul sănătății, biotehnologiei, agriculturii și bioeconomiei este pus în aplicare în special prin următoarele activități:
 - (a) îmbunătățirea și protejarea sănătății, inclusiv a sănătății transfrontaliere, acordând prioritate promovării sănătății și prevenirii bolilor pe toată durata vieții printr-o abordare de tip „O singură sănătate” și conformă cu principiul integrării sănătății în toate politicile, cu un accent special pe bolile transmisibile și netransmisibile, cum ar fi sănătatea mintală, sănătatea degenerativă, autismul, bolile cardiovasculare, cancerul și alte boli netransmisibile, inclusiv cele legate de poluare, pe sănătatea sexuală și reproductivă și pe consolidarea inițiativelor și a cooperării internaționale în domeniul sănătății;
 - (b) consolidarea eficienței și a rezilienței sistemelor de sănătate prin consolidarea accesului, a utilizării și reutilizării datelor privind sănătatea și a instrumentelor, infrastructurilor și serviciilor digitale, inclusiv pentru a sprijini spațiul european al datelor privind sănătatea, implementarea de soluții bazate pe inteligența artificială și pe robotică în domeniul asistenței medicale, promovarea transformării digitale a asistenței medicale, îmbunătățirea accesului la serviciile de asistență medicală, cu un accent deosebit pe sănătatea publică și pe forța de muncă din domeniul sănătății, dezvoltarea și punerea în aplicare a legislației Uniunii în domeniul sănătății, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor digitale, promovarea procesului decizional bazat pe dovezi (inclusiv prin sprijinirea evaluării tehnologiilor medicale), furnizarea de soluții digitale pentru monitorizarea, coordonarea și încurajarea unei activități integrate între sistemele naționale de sănătate pentru a asigura coerența și eficiența în întreaga Uniune;
 - (c) promovarea dezvoltării, a capacității de producție, a producerii și a implementării industriale a tehnologiilor din domeniul sănătății și al bioeconomiei, pentru a spori competitivitatea sectorului și a asigura disponibilitatea medicamentelor, a dispozitivelor medicale, a soluțiilor digitale și a contramăsurilor medicale din Uniune care prezintă relevanță pentru pregătirea și răspunsul la amenințările transfrontaliere pentru sănătate, precum și competitivitatea și reziliența sectoarelor prin asigurarea faptului că aceste produse sunt inovatoare, sigure, accesibile, disponibile și rezonabile ca preț, promovând astfel accesul echitabil în întreaga Uniune;
 - (d) sprijinirea descoperirii, a dezvoltării, a demonstrării, a experimentării și a utilizării inovațiilor din domeniul biotehnologiei, alături de reducerea riscurilor aferente pentru a sprijini adoptarea lor pe piață, accelerarea introducerii pe piață și a adoptării de către piață a soluțiilor biotehnologice, consolidarea lanțurilor valorice emergente și asigurarea accesului la finanțare și la alte tipuri de sprijin pentru IMM-uri, start-up-uri, întreprinderi în curs de extindere și inovatori;
 - (e) protejarea persoanelor prin sprijinirea elaborării, a aplicării și a monitorizării politicilor de securitate sanitară, în cooperare cu autoritățile statelor membre și cu părțile interesate, precum și coordonarea planurilor naționale și ale Uniunii de prevenire, pregătire și răspuns;
 - (f) promovarea unui sector al bioeconomiei inovator și competitiv în Uniune, inclusiv în domeniul biotehnologiei sanitare, al bioproduselor și materialelor din bioresurse, al valorificării reziduurilor agricole și forestiere, al produselor cu bilanț negativ al emisiilor de carbon, al producției biotehnologice și al produselor chimice de origine

biologică, în special prin sprijinirea descoperirii, a dezvoltării, a demonstrării, a experimentării și a extinderii inovațiilor în domeniul bioeconomiei, alături de reducerea riscurilor aferente; prin accelerarea introducerii pe piață și a adoptării de către piață a materialelor din bioresurse provenite din agricultură și silvicultură și a soluțiilor din domeniul bioeconomiei; prin consolidarea lanțurilor valorice emergente; prin construirea unei forțe de muncă calificate, prin asigurarea accesului la finanțare și a altor tipuri de sprijin pentru IMM-uri, start-upuri, întreprinderi în curs de extindere și inovatori;

- (g) promovarea competitivității, a sustenabilității, a rezilienței și a echității în sectorul agricol, al pescuitului, al acvaculturii și al silviculturii din zonele rurale și costiere și aducerea unei contribuții la securitatea alimentară pe termen lung în Uniune;
 - (h) acțiuni de sprijin pentru elaborarea, punerea în aplicare, monitorizarea și asigurarea respectării legislației și politicilor relevante ale Uniunii. Aceasta presupune, printre altele, sprijinirea instituțiilor relevante, cooperarea dintre autoritățile naționale și cooperarea acestora cu părțile interesate, studii, dezvoltarea și implementarea de instrumente și infrastructuri, inclusiv de infrastructură și instrumente informatice.
- (2) Programele de lucru adoptate în conformitate cu normele prezentului regulament prevăzute în capitolul da față integrează, într-o parte specifică dedicată, și asigură coerența cu activitățile în materie de competitivitate și societate sprijinite în temeiul Regulamentului (UE) [XXX] [Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa].

CAPITOLUL VI

SPRIJIN PENTRU POZIȚIA DE LIDER ÎN DOMENIUL DIGITAL

Articolul 38

Dispoziții specifice pentru sprijinirea politicii privind poziția de lider în domeniul digital

- (1) Acțiunile sprijinite în temeiul prezentului capitol contribuie la obiectivele generale prevăzute la articolul 3 alineatul (1) și la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (c).
- (2) Sprijinul pentru acțiunile din cadrul prezentului capitol este finanțat din bugetul prevăzut la articolul 4 alineatul (2) litera (d) și din orice contribuții suplimentare alocate în conformitate cu articolul 5.

Articolul 39

Activități specifice de sprijinire a politicii privind poziția de lider în domeniul digital

- (1) Sprijinul pentru poziția de lider în domeniul digital abordează, într-un mod cuprinzător și coerent, întreaga sferă de cuprindere a sectorului digital, cum ar fi inteligența artificială (inclusiv fabricile și gigafabricile de IA), calculul de înaltă performanță, tehnologiile cuantice, semiconductorii și fotonica, robotica, tehnologiile de lucru cu volume mari de date, tehnica de calcul la margine și cloud în telecomunicații, 6G și alte tehnologii pe suport radio, rețelele de comunicații, conectivitatea avansată, tehnologiile de detecție, securitatea cibernetică și reziliența rețelelor, ingineria software, realitatea augmentată și lumile virtuale, gemenii digitali, portofelele pentru

identitatea digitală ale Uniunii și portofelele întreprinderilor europene, tehnologiile de încredere, tehnologiile digitale noi și emergente, precum și tehnologiile și aplicațiile digitale transsectoriale, inclusiv cele cu potențial pentru o dublă utilizare, sprijinirea tehnologiilor de date și a spațiilor de date.

- (2) Sprijinul pentru poziția de lider în domeniul digital este pus în aplicare în special prin următoarele activități:
 - (a) dobândirea poziției de lider în domeniul tehnologiilor digitale și din domeniul IA prin cercetare și inovare, cercetare aplicată, transfer de tehnologie, implementare industrială și adoptare pe piață. Punerea în aplicare include, printre altele, dezvoltarea și modelarea unor tehnologii digitale de bază durabile care să reflecte valorile Uniunii, să protejeze securitatea Uniunii și să promoveze competitivitatea acesteia la nivel mondial;
 - (b) realizarea suveranității tehnologice prin construirea unor ecosisteme digitale reziliente, inclusiv a unor competențe digitale avansate, și prin asigurarea unui nivel ridicat de securitate cibernetică în Uniune. Punerea în aplicare include, printre altele, crearea unui ecosistem atractiv pentru ca întreprinderile inovatoare disruptive, IMM-urile, start-upurile și întreprinderile în curs de extindere din sectorul digital, precum și liderii emergenți ai industriei să rămână, să crească și să prospere în Uniune, prin sprijinirea extinderii lor și a piețelor pe care activează, inclusiv prin achiziții publice, și prin aducerea unei contribuții la suveranitatea digitală a Uniunii, punând accentul pe abordarea complexității lanțurilor valorice tehnologice, pe standardizare, pe securitatea aprovizionării cu tehnologii, infrastructuri și servicii digitale avansate și pe capacitățile necesare, inclusiv în ceea ce privește fabricarea, capacitatea de producție și competențele digitale avansate, atât în sectorul privat, cât și în cel public;
 - (c) activarea puterii mediului digital pentru întreprinderi și cetățeni prin implementarea unor aplicații, infrastructuri și servicii digitale de ultimă generație și sustenabile în întreaga Uniune. Punerea în aplicare include, printre altele, acțiuni de cercetare și inovare, dezvoltare, producere, fabricare sau implementare a infrastructurilor digitale avansate la scară largă în întreaga Uniune (de exemplu calcul de înaltă performanță, calcul la margine și cloud în telecomunicații, fabrici și gigafabrici de IA, date și spații de date, instalații de testare și experimentare, linii-pilot pentru semiconductori, fonică și cipuri cuantice, infrastructuri de calcul cuantic, de comunicații și de detecție, centre de securitate cibernetică, Rețeaua UE pentru întreprinderi, centre europene de inovare digitală, infrastructuri avansate de conectivitate, precum cablurile submarine și rețelele non-terestre), a portofelelor UE pentru identitatea digitală și a serviciilor de încredere, precum și a portofelelor întreprinderilor europene și a serviciilor aferente și a infrastructurii publice digitale securizate și interoperabile, pentru a acționa ca un catalizator esențial al transformării digitale și pentru a sprijini reziliența și pregătirea societății, generând o valoare adăugată clară pentru întreprinderi, serviciile publice și cetățeni. După caz, aceste acțiuni se derulează în coordonare cu investițiile naționale și valorifică potențialul altfel neexploatat de a crea o piață internă pentru tehnologiile digitale avansate „fabricate în Europa”. Aceste acțiuni pot fi realizate în cadrul proiectelor multinaționale instituite în conformitate cu Decizia (UE) 2022/2481, dintre care merită menționate în special cele derulate prin intermediul consorțiilor pentru o infrastructură digitală europeană sau al întreprinderilor comune;
 - (d) sprijinirea transformării digitale a sectoarelor public și privat ale Uniunii, inclusiv pentru a sprijini dezvoltarea și circulația competențelor digitale. Punerea în aplicare

include, printre altele, furnizarea sprijinului necesar pentru accelerarea și consolidarea adoptării și implementării soluțiilor digitale în toate sectoarele economice prin cercetare, inovare și implementare, cu scopul de a stimula productivitatea și competitivitatea acestora, punând accentul pe tehnologii mai complexe, precum și de a obține beneficii pentru societate. Sprijinul destinat aplicațiilor din sectorul public, precum și digitalizării în sens mai larg a sectorului public, vizează asigurarea unui peisaj coerent de servicii publice digitale interoperabile la nivelul întregii Uniuni, sprijinirea suveranității tehnologice și maximizarea eficienței acestora pentru întreprinderi și cetățeni. Transformarea digitală a sectorului economic și a celui public trebuie să fie sprijinită și de celelalte componente sectoriale ale FEC;

- (e) acțiuni de sprijin pentru elaborarea, punerea în aplicare, monitorizarea și asigurarea respectării legislației și politicilor relevante ale Uniunii. Aceasta presupune, printre altele, sprijinirea instituțiilor relevante, cooperarea dintre autoritățile naționale și cooperarea acestora cu părțile interesate, studii, dezvoltarea și implementarea de instrumente și infrastructuri, inclusiv de infrastructură și instrumente informatice.
- (3) Activitățile prevăzute în secțiunea de față sprijină dezvoltarea, implementarea și achiziționarea de capacități, infrastructuri, tehnologii și capabilități avansate în materie de securitate cibernetică, cu scopul de a asigura securitatea infrastructurilor critice și a lanțurilor de aprovizionare digitale, de a realiza un tablou situațional al Uniunii privind peisajul amenințărilor și de a îmbunătăți capacitățile de detecție și capacitățile de răspuns la incidente; acestea vor sprijini competitivitatea bazei industriale de securitate cibernetică a Uniunii și dezvoltarea competențelor în materie de securitate cibernetică, alături de maturitatea cibernetică a bazei industriale europene, inclusiv a IMM-urilor.
- (4) Programele de lucru adoptate în conformitate cu normele prezentului regulament prevăzute în capitolul da față integrează, într-o parte specifică dedicată, și asigură coerența cu activitățile în materie de competitivitate și societate derulate în temeiul Regulamentului (UE) [XXX] [Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa].

CAPITOLUL VII

SPRIJIN PENTRU REZILIENȚĂ ȘI SECURITATE, INDUSTRIA APĂRĂRII ȘI SPAȚIU

Articolul 40

Obiect

- (1) Acțiunile sprijinite în temeiul prezentei secțiuni contribuie la obiectivele generale prevăzute la articolul 3 alineatul (1) și la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (d).
- (2) Sprijinul pentru acțiunile din cadrul prezentei secțiuni este finanțat din bugetul prevăzut la articolul 4 alineatul (2) litera (e) și din orice contribuții suplimentare alocate în conformitate cu articolul 5.

Articolul 41

Sinergii între domeniul spațiului și cel al apărării

- (1) Se înființează un Consiliu consultativ pentru spațiu și apărare, care poate consilia Comisia cu privire la coordonarea și complementaritatea dintre activitățile spațiale și cele de apărare, astfel cum se prevede la articolul 3 alineatul (2) litera (d) punctele 1 și 2, și cu privire la instrumentele financiare conexe, pentru a spori eficiența investițiilor și eficacitatea rezultatelor. Membrii consiliului consultativ menționați la alineatul (1) sunt numiți de statele membre.

SECȚIUNEA 1

SPRIJIN PENTRU POLITICA ÎN DOMENIUL REZILIENȚEI

Articolul 42

Activități specifice de sprijinire a politicilor de reziliență

- (1) Sprijinul pentru politica în domeniul rezilienței consolidează autonomia strategică, securitatea economică și reziliența industriei Uniunii prin consolidarea diferitelor etape ale lanțului valoric al materiilor prime, inclusiv prin diversificarea aprovizionării cu materii prime critice din țări terțe.
- (2) Sprijinul pentru politica în domeniul rezilienței este pus în aplicare în special prin următoarele activități:
 - (a) sprijin pentru consolidarea capacității UE de explorare, extracție, prelucrare și reciclare a materiilor prime;
 - (b) achiziționarea de materii prime, în conformitate cu nevoile în materie de securitate economică și cu obiectivele tranziției verzi și digitale, pentru a reduce riscul de întreruperi ale aprovizionării întreprinderilor din UE, inclusiv în vederea creării și a gestionării unor stocuri de materii prime critice în coordonare cu statele membre și cu industria;
 - (c) sprijin financiar pentru proiectele strategice în temeiul Regulamentului privind materiile prime critice, în conformitate cu nevoile de securitate economică și cu obiectivele tranziției verzi și digitale.
- (3) Sprijinul acordat prin activitățile menționate la alineatul (2) poate fi furnizat sub orice formă, inclusiv prin activitățile de cercetare și inovare colaborativă stabilite în Programul-cadru pentru cercetare și inovare [REF] și identificate într-o parte specifică dedicată a programului de lucru.
- (4) Programele de lucru adoptate în conformitate cu normele prezentului regulament prevăzute în capitolul da față integrează, într-o parte specifică dedicată, și asigură coerența cu activitățile în materie de competitivitate și societate derulate în temeiul Regulamentului (UE) [XXX] [Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa].

Articolul 43

Norme complementare

- (1) Proiectele strategice din cadrul RMPC și proiectele strategice prevăzute în legislația sectorială relevantă pot aplica normele de la articolul 20.

SECȚIUNEA 2

SPRIJIN PENTRU POLITICA ÎN DOMENIUL INDUSTRIEI DE APĂRARE

Articolul 44

Activități specifice de sprijinire a politicii în domeniul industriei de apărare

- (1) Sprijinul pentru politica în domeniul industriei de apărare este pus în aplicare în special prin intermediul următoarelor componente:
 - (a) sprijin pentru desfășurarea proiectelor europene de interes comun în domeniul apărării, astfel cum se menționează la articolul 45 din prezentul regulament;
 - (b) sprijin pentru cercetare și dezvoltare, inovare și superioritate tehnologică în domeniul apărării, astfel cum se menționează la articolul 46;
 - (c) sprijin pentru capacitatea de reacție industrială în domeniul apărării, pentru extinderea industrială și pentru reziliență, astfel cum se menționează la articolul 47;
 - (d) sprijin pentru cooperarea în materie de achiziții publice, întreținere și disponibilitate în domeniul apărării, astfel cum se menționează la articolul 48;
 - (e) facilitarea și sprijinirea logisticii militare, astfel cum se menționează la articolul 49.
- (2) Sprijinul acordat întreprinderilor intrate recent pe piață, start-up-urilor inovatoare, IMM-urilor și întreprinderilor în curs de extindere va fi adaptat astfel încât să acopere toate activitățile enumerate la alineatul (1) pentru a asigura rapiditatea, flexibilitatea și agilitatea. Sprijinul va lua forma unui program specific intitulat „schema UE de inovare în domeniul apărării” (EUDIS), care va include activități inovatoare și scalabile, inclusiv în sprijinul tehnologiilor disruptive și al entităților unice, cum ar fi: evenimente de stabilire de contacte și îndrumare în afaceri pentru inovatori, mecanisme de finanțare dinamice, provocări, hackathoane, sprijin pentru achiziții inovatoare, modele iterative de modernizare a achizițiilor publice pentru sisteme cu evoluție rapidă și orice alte acțiuni destinate ciclurilor de inovare mai rapide și integrării, validării și experimentării tehnologice.
- (3) Sprijinul acordat prin activitățile menționate la alineatele (1) și (2) poate fi furnizat sub orice formă, inclusiv prin sprijin pentru activitățile de cercetare și inovare colaborativă ale entităților unice și prin instrumente financiare.

Articolul 45

Proiecte europene de interes comun în domeniul apărării

- (1) Proiectele europene de interes comun în domeniul apărării constau în proiecte industriale de colaborare menite să consolideze competitivitatea EDTIB pe tot cuprinsul Uniunii, contribuind în același timp la dezvoltarea capacităților militare și a sistemelor de interes comun și/sau de utilizare comună ale statelor membre, inclusiv a celor care asigură accesul la toate domeniile operaționale, și anume terestre, maritime, aeriene, spațiale și cibernetice.
- (2) Comisia poate identifica proiectele europene de interes comun în domeniul apărării într-un act de punere în aplicare adoptat în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 83 alineatul (3).

- (3) Atunci când identifică proiectele menționate la alineatul (2), Comisia:
- (a) ia în considerare în mod corespunzător orientările furnizate în contextul Consiliului consultativ pentru industria apărării, astfel cum este menționat la articolul 56, în special contribuția proiectului la prioritățile în materie de capabilități identificate în contextul PESK, în special al planului de dezvoltare a capabilităților, și obiectivele Busolei strategice pentru securitate și apărare;
 - (b) identifică nevoile globale de finanțare și impactul potențial asupra bugetului Uniunii;
 - (c) ia în considerare orice opinii ale statelor membre.
- (4) Proiectele europene de interes comun în domeniul apărării îndeplinesc următoarele criterii generale:
- (a) proiectul implică cel puțin patru state membre;
 - (b) proiectul vizează dezvoltarea capabilităților, inclusiv a celor care asigură accesul la domeniile strategice și la spațiile contestate, la catalizatorii strategici și, după caz, la sistemele care acționează ca infrastructură europeană de apărare de interes comun și de utilizare comună;
 - (c) beneficiile proiectului se extind la o parte mai largă a Uniunii și asigură o largă participare geografică;
 - (d) proiectele sunt deosebit de semnificative ca dimensiune sau ca domeniu de aplicare și vizează atenuarea unui nivel considerabil de risc tehnologic sau financiar;
 - (e) beneficiile generale potențiale ale proiectului depășesc costurile acestuia, inclusiv pe termen lung.
- (5) Un proiect european de interes comun în domeniul apărării implică cel puțin patru state membre. Comisia Europeană este în măsură să participe la proiect dacă este cazul.
- (6) Se consideră că un proiect european de interes comun în domeniul apărării contribuie la capabilitățile de apărare esențiale pentru interesele de securitate și apărare ale Uniunii și ale statelor sale membre și, prin urmare, este în interesul public. Proiectele pot fi inițiate în cadrul structurilor pentru programele europene de armament instituite în conformitate cu Regulamentul (UE) [XXX] [Programul privind industria europeană de apărare].
- (7) Fără a aduce atingere articolelor 107 și 108 din TFUE, statele membre pot aplica scheme de sprijin și pot oferi sprijin administrativ proiectelor europene de interes comun în domeniul apărării.
- (8) Realizarea proiectelor europene de interes comun în domeniul apărării poate fi considerată drept motiv imperativ de interes public major în sensul articolului 6 alineatul (4) și al articolului 16 alineatul (1) litera (c) din Directiva 92/43/CEE și de interes public major în sensul articolului 4 alineatul (7) din Directiva 2000/60. Prin urmare, planificarea, construcția și exploatarea instalațiilor de producție aferente pot fi considerate de interes public major, cu condiția să fie îndeplinite celelalte condiții prevăzute în aceste dispoziții.
- (9) Uniunea sprijină orice activitate necesară pentru dezvoltarea, industrializarea, achiziționarea sau desfășurarea unui proiect european de interes comun în domeniul apărării, în special prin oricare dintre activitățile sprijinite în temeiul prezentei secțiuni.

Articolul 46

Cercetare și dezvoltare colaborativă, inovare și superioritate tehnologică în domeniul apărării

- (1) Activitățile de sprijinire a cercetării și dezvoltării, a inovării și a superiorității tehnologice în domeniul apărării pot viza în special:
 - (a) acțiuni de cercetare colaborativă în domeniul apărării, de la cercetarea științifică fundamentală la cercetarea aplicată, axate pe prioritățile convenite de comun acord în materie de capabilități;
 - (b) acțiuni de dezvoltare colaborativă pentru noi produse și tehnologii în domeniul apărării, incluzând cel puțin crearea de prototipuri, testarea, calificarea sau certificarea sistemelor;
 - (c) acțiuni de sprijinire a tehnologiilor disruptive pentru apărare;
 - (d) acțiuni de sprijinire a unor cicluri de inovare și a unei integrări tehnologice mai rapide, inclusiv acțiuni de cercetare și dezvoltare continuă și provocări tehnologice;
 - (e) acțiuni de tip *spin-in* pentru adaptarea tehnologiilor civile în vederea apărării.

Articolul 47

Capacitatea de reacție industrială, extinderea și reziliența în domeniul apărării

- (1) Activități legate de îmbunătățirea capacității de reacție, a extinderii industriei și a rezilienței: sporirea capacității de reacție și a rezilienței bazei industriale și tehnologice de apărare europene, astfel încât aceasta să poată dezvolta, produce și susține capacitatea/capabilitățile de producție critice în domeniul apărării la scara și cu viteza necesare, inclusiv prin sprijinirea extinderii industriale a întreprinderilor inovatoare și prin sprijinirea dezvoltării competențelor; aceasta poate viza, printre altele:
 - (a) optimizarea, extinderea, modernizarea, îmbunătățirea sau reorientarea capacităților de producție existente sau crearea de capacități noi de producție, în măsura în care respectivele componente și materii prime sunt destinate să fie utilizate sau sunt utilizate integral ca factori de producție direcți în producția de produse din domeniul apărării, în special în vederea creșterii capacității de producție sau a reducerii timpului de execuție, inclusiv pe baza unor proceduri de achiziții publice sau a achiziționării de mașini-unelte necesare și a oricăror alți factori de producție necesari;
 - (b) încheierea de parteneriate industriale transfrontaliere, inclusiv prin parteneriate public-privat sau alte forme de cooperare industrială în cadrul unui efort industrial comun, de exemplu prin asocieri în participație transfrontaliere, inclusiv activități care vizează coordonarea surselor sau a rezervării și stocării de produse, componente și materii prime aferente din domeniul apărării, în măsura în care respectivele componente și materii prime sunt destinate să fie utilizate sau sunt utilizate integral ca factori de producție direcți în producția de produse din domeniul apărării, precum și coordonarea capacităților de producție și a planurilor de producție;
 - (c) constituirea și punerea la dispoziție a capacităților de producție rezervate în caz de creștere bruscă a cererii („instalații mereu disponibile”) pentru produse, componente și materii prime aferente din domeniul apărării, în măsura în care respectivele componente și materii prime sunt destinate să fie utilizate sau sunt utilizate integral în

producția de produse relevante din domeniul apărării, în conformitate cu volumele de producție comandate sau planificate;

- (d) încurajarea industrializării și a comercializării produselor din domeniul apărării care au fost dezvoltate în cadrul acțiunilor finanțate de Uniune sau al altor activități de cooperare desfășurate cu sprijinul a cel puțin două state membre, inclusiv prin instituirea de parteneriate industriale transfrontaliere, parteneriate public-privat sau alte forme de cooperare industrială, intensificarea producției inițiale, precum și acordarea de licențe pentru producție, după caz;
 - (e) testarea, inclusiv infrastructura necesară și, dacă este cazul, certificarea recondiționării produselor din domeniul apărării, cu scopul de a aborda uzura morală a acestora și de a le face utilizabile de către utilizatorii finali;
 - (f) reducerea dependențelor strategice industriale, în special înlocuirea componentelor vizate de restricții impuse de o țară terță neasociată sau de o entitate dintr-o țară terță neasociată sau dezvoltarea capacității de a înlocui sau de a elimina astfel de componente.
- (2) Pentru a asigura disponibilitatea produselor din domeniul apărării în timp util și în volum, promovând astfel competitivitatea EDTIB, precum și, dacă este cazul, a DTIB ucrainene, Comisia sprijină următorul set de măsuri (mecanismul UE de vânzări militare – EU MSM):
- (a) înființarea, gestionarea și întreținerea unor rezerve de produse din domeniul apărării destinate pregătirii industriei de apărare;
 - (b) crearea și întreținerea unui catalog unic centralizat de produse din domeniul apărării, elaborat de EDTIB, precum și a DTIB ucrainene;
 - (c) consolidarea capacităților administrative legate de achizițiile publice de produse din domeniul apărării.
- (3) Rezerva destinată pregătirii industriei de apărare, astfel cum este menționată la alineatul (2) litera (a), trebuie instituită, gestionată și întreținută numai de o SEAP, astfel cum se prevede în Regulamentul [EDIP], și trebuie să ofere statelor membre, țărilor asociate și Ucrainei o opțiune imediată și preferențială de cumpărare sau de utilizare/leasing pentru produsele din domeniul apărării care fac parte din rezervă.
- (4) În urma consultării cu AEA, Comisia creează și actualizează catalogul menționat la alineatul (2) litera (b). Comisia consultă AEA și ține seama de opiniile acesteia la elaborarea specificațiilor tehnice pentru catalogul respectiv și, după caz, achiziționează platforma IT corporativă necesară pentru a-l crea. Statele membre, Ucraina și operatorii economici sunt invitați să completeze acest catalog în mod voluntar.

Articolul 48

Achiziții publice, întreținere și disponibilitate comune în domeniul apărării

- (1) Programul sprijină activitățile care vizează intensificarea cooperării dintre statele membre și țările asociate în ceea ce privește dezvoltarea în comun a capacităților de certificare, achiziționarea, întreținerea și disponibilitatea capacităților de apărare, reducând astfel fragmentarea și sporind interoperabilitatea, realizând economii de scară, asigurând un acces mai rapid la echipamentele necesare și consolidând pregătirea colectivă pentru apărare.

- (2) Statele membre și țările asociate care desfășoară o acțiune legată de achizițiile publice, întreținerea și disponibilitatea comune în domeniul apărării desemnează, în unanimitate, o entitate juridică eligibilă în calitate de agent care să acționeze în numele lor în scopul acțiunii respective. Concret, agentul desfășoară procedurile de achiziții și încheie contractele rezultate cu contractanții în numele țărilor participante. Agentul de achiziții publice poate să participe la acțiune în calitate de beneficiar și să acționeze în calitate de coordonator al consorțiului, fiind prin urmare abilitat să gestioneze și să combine fonduri din cadrul programului și fonduri din partea statelor membre participante și a țărilor asociate participante.
- (3) Agentul aplică în cadrul procedurilor de achiziții și al contractelor la care participă criterii echivalente cu cele prevăzute la articolul 51 procedurilor sale de achiziții și contractelor sale cu contractanții și solicită în cadrul procedurii de ofertare ca aceste criterii să fie aplicate subcontractanților.
- (4) Agenții transmit notificări Comisiei cu privire la garanțiile și măsurile de atenuare menționate la articolul 51. La cerere, Comisia i se pun la dispoziție informații suplimentare privind aceste garanții și măsuri de atenuare. Comisia informează comitetul menționat la articolul 83 alineatul (1) litera (e) cu privire la orice notificare transmisă în conformitate cu prezentul alineat.
- (5) Orice contract care rezultă dintr-o acțiune legată de achizițiile publice, întreținerea și disponibilitatea comune în domeniul apărării trebuie să includă dispoziții care reglementează achiziționarea unor cantități suplimentare de produse din domeniul apărării pentru alte state membre, țări asociate sau Ucraina.
- (6) În sensul prezentului articol, „agent” înseamnă o autoritate contractantă, astfel cum este definită la articolul 2 alineatul (1) punctul 1 din Directiva 2014/24/UE și la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2014/25/UE, stabilită într-un stat membru sau într-o țară asociată, Agenția Europeană de Apărare, o structură pentru un program european de armament sau o organizație internațională care este desemnată de statele membre, de țările asociate sau de Ucraina să efectueze o achiziție publică în comun în numele acestora.

Articolul 49

Facilitarea și sprijinirea logisticii militare

- (1) Activități legate de consolidarea mobilității militare în Uniune prin sprijinirea dublei utilizări a mijloacelor civile și militare, care cuprind echipamente, infrastructură și suprastructuri, care să faciliteze, să sprijine și să creeze condiții pentru deplasările militare și accesul la capacitățile de mobilitate militară, inclusiv prin punerea în comun și utilizarea în comun a mijloacelor de mobilitate militară; aceasta include și sprijinirea bazelor militare, care cuprind locuințe pentru personalul militar și infrastructură socială, pentru a face posibilă și a susține staționarea pe o perioadă mai lungă a personalului militar în statele membre; activitățile pot viza:
 - (a) încurajarea achiziționării de produse care îmbunătățesc sau creează condiții pentru circulația, transportul sau desfășurarea de personal militar, echipamente sau materiale militare și îmbunătățesc accesul la capacitățile de mobilitate militară;
 - (b) acordarea de asistență statelor membre pentru identificarea și accesarea resurselor și echipamentelor logistice și de transport care pot fi disponibile de pe piața comercială sau din alte surse în scopul sprijinirii mobilității militare;

- (c) sprijinirea digitalizării proceselor legate de mobilitatea militară, pentru a asigura și a facilita schimbul direct și securizat de informații între statele membre care solicită și aprobă deplasări militare și alte proceduri relevante;
 - (d) consolidarea, modernizarea, extinderea și reorientarea capacităților industriale în vederea producerii și a întreținerii unor produse care contribuie direct la mobilitatea militară în Uniune și la îmbunătățirea acesteia;
 - (e) formarea, recalificarea și perfecționarea personalului pentru a spori disponibilitatea personalului calificat pentru transportul produselor, al componentelor și al consumabilelor din domeniul apărării, în special în vederea circulației sigure și eficiente a bunurilor supradimensionate, agabaritice și periculoase;
 - (f) consolidarea protecției și a rezilienței infrastructurilor strategice pentru mobilitatea militară, în special pentru cele situate pe un coridor de mobilitate militară și pentru cele cu impact european;
 - (g) acțiuni de sprijin pentru elaborarea, punerea în aplicare, monitorizarea și asigurarea respectării legislației și politicilor relevante ale Uniunii. Aceasta presupune, printre altele, sprijinirea instituțiilor relevante, cooperarea dintre autoritățile naționale și cooperarea acestora cu părțile interesate, studii, dezvoltarea și implementarea de instrumente și infrastructuri, inclusiv de infrastructură și instrumente informatice.
- (2) Activitățile vor fi realizate în complementaritate cu Regulamentul (UE) [XXX] [MIE].

Articolul 50

Norme complementare privind asocierea cu țări terțe

- (1) În plus față de normele prevăzute la articolul 11, acțiunile din cadrul obiectivului specific menționat la articolul 3 alineatul (2) litera (d) punctul 2 sunt deschise participării:
 - (a) statelor membre ale Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS) care sunt membre ale Spațiului Economic European (SEE), în conformitate cu condițiile prevăzute în Acordul privind SEE;
 - (b) Ucrainei.
- (2) În completarea dispozițiilor prevăzute la articolul 11, acordurile de asociere cu țări terțe diferite decât cele menționate la alineatul (1) trebuie:
 - (a) să precizeze modul în care urmează să fie adaptate condițiile de eligibilitate, în special pentru a permite participarea entităților care sunt stabilite în țara asociată, dar sunt controlate de o altă țară terță sau de o entitate dintr-o altă țară terță;
 - (b) să prevadă măsuri adecvate pentru a asigura securitatea aprovizionării, precum și orice altă măsură necesară pentru protecția intereselor de securitate și apărare ale Uniunii Europene și ale statelor membre;
 - (c) să contribuie la creșterea gradului de standardizare a sistemelor de apărare și la îmbunătățirea interoperabilității dintre capacitățile statelor membre și cele ale țărilor terțe respective.

Norme complementare de eligibilitate pentru granturi

- (1) Pe lângă îndeplinirea tuturor condițiilor de eligibilitate prevăzute la articolul 9 din prezentul regulament, beneficiarii finanțării din partea Uniunii trebuie să respecte obligațiile prevăzute la alineatele (2)-(6).
- (2) Structurile de conducere executivă ale beneficiarilor trebuie să fie stabilite în Uniune sau într-o țară asociată, iar beneficiarii trebuie să nu fie controlați de o țară terță neasociată sau de o entitate dintr-o țară terță neasociată.
- (3) Prin derogare de la alineatul (2), o entitate juridică stabilită în Uniune sau într-o țară asociată și controlată de o țară terță neasociată sau de o entitate dintr-o țară terță neasociată este eligibilă pentru a fi beneficiar al finanțării din partea Uniunii dacă sunt puse la dispoziția Comisiei garanții aprobate în conformitate cu procedurile naționale ale unui stat membru sau ale unei țări asociate în care este stabilită, inclusiv măsuri adecvate adoptate în urma examinărilor prevăzute la articolul 2 punctul 3 din Regulamentul (UE) 2019/452.
- (4) Aceste măsuri de garantare trebuie să ofere asigurări că implicarea într-o acțiune a unei entități juridice menționate la paragraful respectiv nu ar contraveni intereselor de securitate și apărare ale Uniunii și ale statelor sale membre, astfel cum sunt stabilite în cadrul PESC în temeiul titlului V din TUE.
- (5) Garanțiile menționate la primul paragraf trebuie să justifice în special faptul că, în scopul unei acțiuni, sunt instituite măsuri care să asigure că:
 - (a) controlul asupra entității juridice nu este exercitat într-un mod care împiedică sau limitează capacitatea acestora de a desfășura acțiunea și de a genera rezultate, care impune restricții privind infrastructura, instalațiile, activele, resursele sale, drepturile de proprietate intelectuală sau expertiza de care este nevoie în scopul acțiunii ori care subminează capabilitățile și standardele necesare pentru desfășurarea acțiunii;
 - (b) accesul unei țări terțe neasociate sau al unei entități dintr-o țară terță neasociată la informații sensibile referitoare la acțiune este împiedicat, iar angajații sau alte persoane implicate în acțiune dețin autorizare de securitate națională emisă de un stat membru sau de o țară asociată, după caz;
 - (c) drepturile de proprietate intelectuală generate de acțiune și rezultatele acțiunii rămân în posesia beneficiarului în cursul desfășurării și după finalizarea acțiunii, nu sunt controlate sau restricționate de o țară terță neasociată sau de o entitate dintr-o țară terță neasociată și nici nu sunt exportate în afara Uniunii sau în afara țărilor asociate și nu sunt accesibile din afara Uniunii sau din afara țărilor asociate fără aprobarea statului membru sau a țării asociate în care este stabilită entitatea juridică și în conformitate cu obiectivele stabilite la articolul 3.
- (6) Dacă statul membru sau țara asociată în care este stabilită entitatea juridică decide că este oportun, pot fi furnizate garanții suplimentare.
- (7) Comisia informează comitetul menționat la articolul 83 alineatul (1) litera (e) cu privire la orice entitate juridică despre care se consideră că este eligibilă în conformitate cu prezentul alineat.
- (8) Cu excepția unor circumstanțe excepționale și justificate în mod corespunzător care urmează să fie definite în programul de lucru sau în documentele legate de procedura de atribuire, infrastructura, instalațiile, activele și resursele beneficiarilor fondurilor

Uniunii implicați într-o acțiune care sunt utilizate în scopul acțiunii respective trebuie să se afle pe teritoriul unui stat membru sau al unei țări asociate. După caz, programele de lucru pot stabili excepții condiționate de la această normă.

- (9) În cazul acțiunilor menționate la articolul 44 alineatul (1) literele (a), (b) și (e) și la articolul 45 alineatul (2), condițiile menționate la alineatele (2)-(6) se aplică și subcontractanților implicați în acțiune. „Subcontractanți implicați într-o acțiune” înseamnă subcontractanții care au un raport contractual direct cu un beneficiar, alți subcontractanți cărora li se alocă cel puțin 10 % din costurile eligibile totale ale acțiunii și subcontractanții care ar putea avea nevoie de acces la informații clasificate în vederea desfășurării acțiunii. Subcontractanții implicați într-o acțiune nu sunt membri ai consorțiului.
- (10) În cazul acțiunilor menționate la articolul 44 alineatul (1) literele (a) și (d), condițiile menționate la alineatele (2)-(6) se aplică și subcontractanților implicați în acțiune sau în achizițiile publice comune. „Subcontractanți implicați în achizițiile publice comune” înseamnă entitățile juridice care furnizează factori de producție critici cu atribute unice esențiale pentru funcționarea unui produs, cărora li se alocă cel puțin 15 % din valoarea contractului și care au nevoie de acces la informații clasificate pentru executarea contractului.
- (11) Rezultatele acțiunilor menționate la articolul 44 alineatul (1) literele (a) și (b) și la articolul 44 alineatul (2), precum și produsele sau tehnologiile obținute ca urmare a acestor acțiuni nu fac obiectul niciunui control și al niciunei restricții din partea unei țări terțe neasociate sau a unei entități dintr-o țară terță neasociată, direct sau indirect prin intermediul uneia sau mai multor entități juridice intermediare, inclusiv în ceea ce privește transferul de tehnologie.
- (12) În cazul acțiunilor menționate la articolul 44 alineatul (1) literele (a), (c) și (d), costul estimat al componentelor originare din Uniune nu trebuie să fie mai mic de 65 % din costul estimat al produsului final. Nicio componentă nu poate proveni din țări terțe care contravin intereselor de securitate și apărare ale Uniunii și ale statelor membre, inclusiv în ceea ce privește respectarea principiului relațiilor de bună vecinătate.
- (13) În cazul acțiunilor menționate la articolul 44 alineatul (1) literele (a), (c) și (d), beneficiarii și contractanții trebuie să aibă capacitatea de a decide, fără restricții impuse de țări terțe sau de entități din țări terțe, cu privire la definirea, adaptarea și evoluția proiectării produsului din domeniul apărării achiziționat sau cu privire la creșterea capacității de producție aferente pentru care se primește sprijin, având inclusiv autoritatea legală de a înlocui sau de a elimina componente care fac obiectul unor restricții impuse de țări terțe sau de entități din țări terțe.
- (14) În cazul acțiunilor menționate la articolul 44 alineatul (1) literele (c) și (d), programul de lucru poate prevedea ca la sfârșitul acțiunii să fie evaluate cerințele de eligibilitate prevăzute la alineatele (10) și (11) de la prezentul articol.
- (15) Cu excepția acțiunilor menționate la articolul 44 alineatul (2) sau cu excepția cazului în care se prevede altfel în programele de lucru, sprijinul din partea Uniunii se acordă numai acțiunilor desfășurate de:
 - (a) entități juridice care cooperează în cadrul unui consorțiu format din cel puțin trei entități juridice eligibile, stabilite în cel puțin trei state membre sau țări asociate diferite. Cel puțin trei dintre respectivele entități juridice eligibile, stabilite în cel puțin două state membre sau țări asociate diferite, trebuie să nu fie controlate, direct sau

indirect, pe întreaga durată a desfășurării acțiunii, de către aceeași entitate juridică și să nu se controleze reciproc

- (b) sau de o structură pentru un program european de armament instituită în conformitate cu Regulamentul (UE) [XXX] [EDIP].
- (16) În cazul în care se creează un registru la nivelul Uniunii cu scopul de a spori disponibilitatea produselor care sporesc sau creează condiții pentru mobilitatea, transportul sau desfășurarea personalului militar, a echipamentelor militare sau a produselor furnizate care beneficiază de sprijin în temeiul articolului 49 se înregistrează în registrul respectiv în scopul punerii produsului respectiv la dispoziția Uniunii sau a statelor sale membre.
- (17) Numai următoarele entități juridice sunt eligibile pentru acțiuni legate de achizițiile publice, întreținerea și disponibilitatea comune în domeniul apărării, astfel cum se menționează la articolul 48:
 - (a) autoritățile contractante publice ale statelor membre sau ale țărilor asociate;
 - (b) organizațiile internaționale;
 - (c) structurile pentru programul european de armament instituite în conformitate cu Regulamentul (UE) [XXX] [EDIP];
 - (d) Agenția Europeană de Apărare.
- (18) În pofida articolului 201 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, se verifică numai capacitatea financiară a coordonatorului unui consorțiu.
- (19) În conformitate cu articolul 153 alineatul (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, comitetul de evaluare poate fi asistat de experți externi independenți care dețin o autorizare personală de securitate valabilă, dacă programul de lucru impune acest lucru. Prin derogare de la articolul 242 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, lista experților independenți nu se publică.

Articolul 52

Rate de finanțare

- (1) Pentru acțiunile menționate la articolul 44 alineatul (1) litera (a), sprijinul din partea Uniunii poate acoperi până la 100 % din costurile eligibile.
- (2) Pentru acțiunile menționate la articolul 44 alineatul (1) litera (b), care sprijină cercetarea și inovarea în domeniul apărării, sprijinul din partea Uniunii poate acoperi până la 100 % din costurile eligibile.
- (3) Pentru acțiunile menționate la articolul 44 alineatul (1) litera (b), care sprijină dezvoltarea tehnologiilor și a capabilităților de apărare, sprijinul din partea Uniunii poate acoperi până la 50 % din costurile eligibile sau, în cazul achiziționării de servicii de cercetare și dezvoltare până la 50 % din valoarea estimată a contractului.
- (4) Pentru acțiunile menționate la articolul 44 alineatul (1) litera (c), sprijinul din partea Uniunii poate acoperi până la 50 % din costurile eligibile.
- (5) Pentru acțiunile menționate la articolul 44 alineatul (1) litera (d), sprijinul din partea Uniunii poate acoperi până la 25 % din valoarea estimată a achizițiilor publice comune.
- (6) Pentru acțiunile menționate la articolul 44 alineatul (1) litera (e), sprijinul din partea Uniunii poate acoperi:

- (a) în cazul în care acțiunea sprijină o achiziție efectuată de statele membre, până la 25 % din valoarea estimată a achiziției;
- (b) în cazul în care acțiunile vizează asistarea statelor membre în ceea ce privește accesul la resurse logistice și de transport, până la 100 % din costurile eligibile.
- (7) Pentru a ține seama în mod corespunzător de situația specială a partenerului strategic în cauză, sprijinul din partea Uniunii poate acoperi până la 100 % din costurile eligibile pentru acțiunile menționate la articolul 44 alineatul (1) litera (f).
- (8) Prin derogare de la articolul 184 alineatul (6) din Regulamentul financiar, pentru acțiunile menționate la articolul 44 alineatul (1) literele (a) și (b), ordonatorul de credite responsabil poate autoriza sau impune, sub formă de rate forfetare, finanțarea costurilor indirecte ale beneficiarului până la maximum 25 % din costurile directe totale eligibile, excluzând costurile directe eligibile cu subcontractarea, sprijinul financiar acordat terților și orice costuri unitare sau sume forfetare care includ costuri indirecte.

Articolul 53

Criterii de atribuire

- (1) Astfel cum se specifică în programele de lucru, propunerile de acțiuni se evaluează pe baza unor criterii de atribuire orientate spre excelență:
 - (a) calitatea și eficiența implementării acțiunii;
 - (b) obiectivele, prioritățile și rezultatele preconizate stabilite pentru acțiunea relevantă, în special prin evaluarea unuia sau a mai multora dintre următoarele criterii, astfel cum sunt specificate în programele de lucru: (i) contribuția la excelența în domeniul apărării, (ii) capacitățile de inovare, (iii) cooperarea transfrontalieră, în special cu IMM-urile și întreprinderile cu capitalizare medie care aduc o valoare adăugată substanțială acțiunii, (iv) competitivitatea, (v) creșterea capacităților de producție și a disponibilității, (vi) reducerea timpului de execuție a producției, (vii) creșterea interoperabilității, (viii) creșterea interschimbabilității și (ix) securitatea aprovizionării în întreaga Uniune ca răspuns la riscurile identificate, cum ar fi în special expunerea ridicată la riscul de materializare a amenințărilor militare convenționale.

Articolul 54

Proprietatea asupra rezultatelor

- (1) În cazul în care sprijinul Uniunii este acordat sub formă de grant, instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii, precum și autoritățile care acordă ajutorul beneficiază, la cerere, de drepturi de acces la rezultate scutite de redevențe în scopul dezvoltării, al punerii în aplicare și al monitorizării politicilor sau programelor existente ale Uniunii în domeniile lor de competență, precum și de dreptul de a acorda sau de a solicita beneficiarilor să acorde licențe neexclusive terților pentru a valorifica rezultatele în condiții echitabile și rezonabile, care urmează să fie stabilite în relațiile contractuale dintre părțile interesate fără dreptul de a acorda sublicențe, cu excepția cazului în care se prevede altfel în acordul de grant.
- (2) Fără a aduce atingere normelor aplicabile privind controlul exporturilor în temeiul responsabilității statelor membre și a țărilor asociate:

- (a) autoritățile naționale ale statelor membre și ale țărilor asociate beneficiază de drepturi de acces la rapoartele speciale privind activitățile finanțate în temeiul articolului 44 alineatul (1) litera (b). Aceste drepturi de acces se acordă cu scutire de redevențe și trebuie transferate de Comisie statelor membre și țărilor asociate după ce Comisia s-a asigurat că sunt instituite obligații de confidențialitate corespunzătoare;
 - (b) autoritățile naționale ale statelor membre și ale țărilor asociate utilizează raportul special doar în scopuri legate de utilizarea de către sau pentru forțele armate ori forțele de securitate ori serviciile de informații proprii, inclusiv în cadrul programelor lor de cooperare. Această utilizare vizează, de exemplu, studierea, evaluarea, analizarea, cercetarea, proiectarea, acceptarea și certificarea produselor, exploatarea, instruirea și eliminarea, precum și evaluarea și redactarea cerințelor tehnice pentru achizițiile publice;
 - (c) atunci când două sau mai multe state membre sau țări asociate au încheiat în comun, la nivel multilateral sau în cadrul Uniunii, unul sau mai multe contracte cu unul sau mai mulți beneficiari pentru a dezvolta în continuare împreună rezultatele activităților sprijinite din fond în temeiul articolului 45 alineatul (1) litera (b), ele beneficiază de drepturi de acces la rezultatele respective în măsura în care rezultatele în cauză sunt deținute de beneficiarii respectivi și sunt necesare pentru executarea contractului sau a contractelor. Astfel de drepturi de acces se acordă cu scutire de redevențe și în condiții specifice menite să asigure faptul că drepturile respective sunt utilizate numai în scopul contractului sau al contractelor și că sunt instituite obligații de confidențialitate corespunzătoare;
 - (d) pentru acțiunile care sprijină dezvoltarea de tehnologii și capabilități de apărare, drepturile de acces la rezultatele acțiunilor de dezvoltare se acordă autorităților naționale care cofinanțează acțiunea în condiții echitabile și rezonabile, care urmează să fie convenite cu beneficiarii care generează rezultatele respective. Termenele și condițiile de exercitare a unor astfel de drepturi de acces sunt prevăzute în relația contractuală dintre beneficiari și autoritățile naționale care cofinanțează acțiunea;
 - (e) pentru acțiunile care sprijină consolidarea industriei de apărare, extinderea sau instituirea de capacități strategice de producție, Comisia este autorizată să transmită statelor membre și țărilor asociate, la cerere, documentația relevantă privind acțiunea, pentru a evita dubla finanțare a aceluiași costuri;
 - (f) în cazul în care Uniunea sprijină achizițiile publice comune de produse din domeniul apărării, statele membre participante și țările asociate pun la dispoziția altor state membre și țări asociate, la cerere, un set relevant de informații, de exemplu privind caracteristicile principale, performanțele, costurile unitare și termenele de livrare, pentru a le permite acestora să se alăture achiziției într-o etapă ulterioară, în condiții echitabile și rezonabile;
 - (g) aceste drepturi de acces includ dreptul de a autoriza alte entități juridice stabilite în Uniune sau în țările asociate să utilizeze rezultatele în numele lor, în condiții de confidențialitate, dacă este cazul.
- (3) Orice transfer de proprietate asupra rezultatelor sau acordarea de licențe exclusive pentru rezultatele generate ca urmare a sprijinului către entități juridice stabilite în țări terțe neasociate sau către entități din țări terțe neasociate face obiectul unei notificări prealabile și al aprobării de către Comisie sau de către autoritățile statului membru relevant sau ale țării asociate relevante, care are loc în termen de 3 ani de la plata finală

a acțiunii, în condiții care asigură protecția intereselor de securitate și apărare ale Uniunii.

Articolul 55

Norme suplimentare aplicabile privind informațiile clasificate

- (1) Persoanele fizice care sunt rezidente și persoanele juridice care sunt stabilite într-o țară terță pot gestiona informațiile clasificate ale Uniunii referitoare la program numai dacă li se aplică, în țările respective, reglementări în materie de securitate care asigură un grad de protecție cel puțin echivalent celui asigurat de normele de securitate ale Comisiei prevăzute în Decizia (UE, Euratom) 2015/444 și în cele ale Consiliului prevăzute în Decizia 2013/488/UE.
- (2) Fără a aduce atingere articolului 13 din Decizia 2013/488/UE și normelor care reglementează domeniul securității industriale prevăzute în Decizia (UE, Euratom) 2015/444, accesul la informații clasificate ale Uniunii se poate acorda, de la caz la caz, atunci când se consideră necesar, unei persoane fizice sau juridice, unei țări terțe sau unei organizații internaționale, în funcție de natura și conținutul informațiilor respective, de necesitatea de a cunoaște a beneficiarului lor și în măsura în care acest lucru este în avantajul Uniunii.
- (3) În cazul în care este vorba despre acțiuni care implică, necesită sau conțin informații clasificate, organismul de finanțare relevant precizează, în documentele aferente cererii de propuneri sau procedurii de ofertare, măsurile și cerințele necesare în vederea asigurării securității acestor informații la nivelul necesar.
- (4) Echivalența reglementărilor în materie de securitate aplicate într-o țară terță sau de către o organizație internațională se stabilește printr-un acord privind securitatea informațiilor, incluzând aspecte legate de securitatea industrială dacă este relevant, care este sau urmează să fie încheiat între Uniune și țara terță sau organizația internațională respectivă, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 218 din TFUE și ținând seama de articolul 13 din Decizia 2013/488/UE.
- (5) Cadrul de securitate pentru asigurarea protecției adecvate a informațiilor clasificate generate în urma desfășurării unei acțiuni finanțate în temeiul prezentei secțiuni se stabilește în conformitate cu Decizia (UE, Euratom) 2015/444 și cu normele de punere în aplicare, cu asistența experților în materie de securitate numiți de statele membre și de țările asociate pe teritoriul cărora sunt stabiliți beneficiarii. Statele membre și țările asociate, în cadrul lucrărilor Grupului de experți în materie de securitate al Comisiei (ComSEG), pun la dispoziția Comisiei un ghid al clasificărilor de securitate convenit de comun acord. În cazul în care statele membre și țările asociate nu stabilesc un astfel de ghid specific al clasificărilor de securitate convenit de comun acord, Comisia stabilește cadrul de securitate pentru acțiune în conformitate cu dispozițiile sale aplicabile în materie de securitate. Informațiile clasificate generate în urma desfășurării unei acțiuni finanțate în temeiul prezentei secțiuni nu se diseminează mai departe decât dacă există o „necesitate de a cunoaște” certificată de comun acord de către statele membre și țările asociate participante. În orice caz, cadrul de securitate aplicabil pentru acțiune se stabilește înainte de semnarea acordului de finanțare.

Articolul 56

Consiliul consultativ pentru industria apărării

- (1) Se instituie un Consiliu consultativ pentru industria apărării.
- (2) Sarcina generală a consiliului este de a asista și de a oferi consiliere și recomandări Comisiei în temeiul prezentului regulament. Consilierea oferită vizează în special strategia de investiții pe termen lung a componentei de politică referitoare la apărare.
- (3) Consiliul pentru industria apărării este alcătuit din reprezentanți ai statelor membre, ai Comisiei și ai Înalțului Reprezentant/șefului agenției. Fiecare stat membru desemnează un reprezentant și un reprezentant supleant.

SECȚIUNEA 3

SISTEME SPAȚIALE ȘI PUNEREA ÎN APLICARE A POLITICII SPAȚIALE

Articolul 57

Dispoziții specifice

- (1) Activitățile sprijinite în temeiul prezentei secțiuni contribuie la obiectivele generale prevăzute la articolul 3 alineatul (1) și la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (e).
- (2) Sprijinul pentru activitățile prevăzute în prezenta secțiune este finanțat din bugetul prevăzut la articolul 4 alineatul (2) litera (e) și din orice contribuții suplimentare alocate în conformitate cu articolul 6.

Articolul 58

Componente

- (1) Sistemele spațiale și politica spațială ale Uniunii sunt puse în aplicare în special prin intermediul următoarelor componente:
 - (a) poziționare, navigație și sincronizare (PNT), cu subcomponentele Galileo și EGNOS;
 - (b) observarea Pământului (EO), cu subcomponentele Copernicus și Serviciul guvernamental de observare a Pământului (EOGS);
 - (c) conectivitate securizată, cu subcomponentele de infrastructură pentru reziliență, interconectivitate și securitate prin satelit (IRIS²) și de comunicare guvernamentală prin satelit (GOVSATCOM);
 - (d) cunoașterea situației spațiale (SSA), cu subcomponentele de supraveghere și urmărire spațială (SST), fenomene meteorologice spațiale (SWE) și obiecte din apropierea Pământului (NEO);
 - (e) accesul la spațiu;
 - (f) comercializarea spațiului și economia spațială;
 - (g) suveranitate tehnologică, cercetare și inovare.

Programele de lucru adoptate în conformitate cu normele prezentului regulament prevăzute în secțiunea de față integrează, într-o parte specifică dedicată, și asigură

coerența cu activitățile în materie de competitivitate și societate sprijinite în temeiul Regulamentului (UE) [XXX] [*Programul-cadru Orizont Europa*] și ținând seama de normele specifice din prezenta secțiune.

Articolul 59

Poziționare, navigație și sincronizare (PNT)

- (1) Componenta de poziționare, navigație și sincronizare (PNT) (subcomponentele Galileo și EGNOS) sprijinită în temeiul prezentei secțiuni furnizează servicii de poziționare, navigație și sincronizare pe termen lung, de ultimă generație și securizate, fără întreruperi nici chiar în condiții nefavorabile și la nivel mondial ori de câte ori este posibil și care pot contribui la prioritățile politice ale Uniunii.
- (2) Activitățile eligibile ale componentei PNT includ:
 - (a) cel puțin gestionarea, exploatarea, întreținerea, îmbunătățirea continuă și protejarea infrastructurii spațiale și terestre și a serviciilor furnizate;
 - (b) evoluția serviciilor PNT și dezvoltarea și implementarea generațiilor viitoare de sisteme, inclusiv pentru orbita terestră joasă (LEO-PNT);
 - (c) activități de cercetare și dezvoltare care sprijină modernizarea infrastructurii („cercetare și dezvoltare în amonte”) și dezvoltarea de aplicații, tehnologia de utilizare, standardizarea și certificarea („cercetare și dezvoltare în aval”);
 - (d) cooperarea cu alte sisteme regionale sau mondiale de navigație prin satelit, inclusiv pentru a facilita compatibilitatea și interoperabilitatea și promovarea rolului Uniunii ca actor global în sectorul spațial, pentru a încuraja cooperarea internațională și pentru a sprijini diplomația spațială europeană.
- (3) Serviciile furnizate de componenta PNT a Uniunii acoperă în special:
 - (a) un serviciu deschis destinat utilizării de către consumatori (OS);
 - (b) un serviciu de mare precizie pentru uz profesional sau comercial (HAS);
 - (c) o autentificare a mesajului de navigație de la serviciul deschis (OSNMA) pentru autentificarea serviciului deschis Galileo;
 - (d) un serviciu public reglementat limitat la utilizatorii autorizați de guvern (PRS);
 - (e) un serviciu de avertizare de urgență pentru pericole multiple (EWSS);
 - (f) un serviciu de semnale orare (TS);
 - (g) un serviciu de navigație spațială destinat utilizării de către operatorii de active spațiale;
 - (h) un serviciu de căutare și salvare de sine stătător la nivel mondial, inclusiv pentru utilizatorii guvernamentali, care integrează capacități de comunicare inversă în sprijinul operațiunilor de salvare (SAR);
 - (i) servicii de salvagardare a vieții pentru utilizatorii pentru care siguranța este esențială, inclusiv pentru aviația civilă, transportul maritim și alte aplicații de transport (SoL);
 - (j) un serviciu de diseminare a datelor (EDAS);
 - (k) servicii de monitorizare a interferențelor de radiofrecvență pentru diferite comunități autorizate de utilizatori ai tuturor componentelor spațiale;
 - (l) o contribuție la serviciile PNT complementare, care trebuie să sporească reziliența în caz de perturbări ale serviciilor furnizate de componenta PNT.

- (4) PRS este gratuit pentru statele membre, Consiliu, Comisie, SEAE și, după caz, agențiile Uniunii autorizate în acest sens. Serviciile componentei PNT se pun la dispoziție cu prioritate deasupra teritoriilor situate geografic în Europa ale tuturor statelor membre și țărilor terțe participante la subcomponentele PNT.
- (5) Comisia poate adopta, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, măsurile necesare pentru stabilirea și reglementarea politicilor de acces la datele și serviciile PNT. Aceste acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de consultare menționată la articolul 83 alineatul (2).

Articolul 60

Observarea Pământului

- (1) Sistemul de observare a Pământului (EO) este alcătuit din Copernicus și din Serviciul guvernamental de observare a Pământului (EOGS). Copernicus este un sistem civil de observare a Pământului operațional, autonom, orientat către utilizatori și aflat sub control civil, care se bazează pe capacitățile naționale și europene existente. Acesta oferă date și servicii de geoinformare, cuprinde sateliți, infrastructuri terestre, instalații de prelucrare a datelor și a informațiilor și o infrastructură de distribuție, fiind bazat pe o politică de acces gratuit, integral și deschis la date și, după caz, integrând pe deplin nevoile și cerințele de securitate.
- (2) De asemenea, Copernicus sprijină elaborarea, punerea în aplicare și monitorizarea politicilor Uniunii și ale statelor sale membre, în special în următoarele domenii: mediu, schimbări climatice, mediu marin, sectorul maritim, atmosferă, agricultură și dezvoltare rurală, conservarea patrimoniului cultural, protecție civilă, monitorizarea infrastructurii, siguranța și securitatea, precum și economia digitală, în cadrul componentei privind poziția de lider în sectorul digital, care este aliniată la obiectivul Copernicus.
- (3) Copernicus promovează coordonarea internațională a sistemelor de observare a Pământului și a schimburilor aferente de date, pentru a-și consolida dimensiunea globală și complementaritatea, ținând seama de acordurile și procesele de coordonare internaționale.
- (4) „Utilizatorii de bază ai Copernicus” sunt instituțiile și organele Uniunii și organismele publice europene, naționale sau regionale din Uniune sau din țările terțe asociate cărora li s-a încredințat o misiune de serviciu public privind definirea, punerea în aplicare, asigurarea respectării sau monitorizarea politicilor publice civile, precum politicile de mediu, de protecție civilă, de siguranță, inclusiv de siguranță a infrastructurii, sau de securitate, care beneficiază de date Copernicus și de informații Copernicus și au rolul suplimentar de a ghida evoluția programului Copernicus.
- (5) Pentru a asigura continuitatea și evoluția sa și pentru a răspunde nevoilor în continuă evoluție ale utilizatorilor, în special ale instituțiilor și organelor Uniunii și ale organismelor publice europene, naționale sau regionale din Uniune sau din țările terțe asociate, Copernicus este alcătuit în special din:
 - (a) infrastructura Copernicus, care include dezvoltarea, implementarea și exploatarea sateliților Sentinel ai Copernicus, accesul la date ale terților generate de observarea Pământului din spațiu și accesul susținut la date *in situ* și la alte date auxiliare, inclusiv posibile contribuții la rețelele internaționale *in situ*;

- (b) serviciile Copernicus, care includ monitorizarea mediului la nivel mondial pentru urmărirea mediului terestru, a schimbărilor climatice, a atmosferei și a mediilor marine; servicii de gestionare a situațiilor de urgență; servicii de prevenire și pregătire; servicii de securitate în cadrul Uniunii, inclusiv de supraveghere maritimă și monitorizare a frontierelor; sprijinirea acțiunii externe a Uniunii și a politicii externe și de securitate comune;
- (c) accesul la datele Copernicus și distribuția acestora, care include infrastructura și serviciile menite să asigure descoperirea, vizualizarea, accesarea, distribuirea și exploatarea, precum și arhivarea pe termen lung a datelor Copernicus și a informațiilor Copernicus într-un mod ușor de utilizat, în special sinergiile cu alte spații ale datelor, cum ar fi spațiul datelor referitoare la Pactului verde european sau gemenii digitali.
- (d) Comisia poate adopta, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, specificații tehnice referitoare la acțiunile eligibile enumerate la alineatul (4). Aceste acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de consultare menționată la articolul 83 alineatul (2).
- (6) De asemenea, Comisia poate adopta acte delegate în conformitate cu articolul 84 pentru a completa politica privind datele și informațiile Copernicus în ceea ce privește limitările de securitate, precum și specificațiile, condițiile și procedurile pentru accesarea și utilizarea datelor Copernicus și a informațiilor Copernicus.
- (7) EOGS asigură o mai bună cunoaștere a situației în sprijinul pregătirii, al luării deciziilor și al întreprinderii de acțiuni la nivelul Uniunii și al statelor membre în domeniul securității și al apărării. EOGS cuprinde în special sateliții, infrastructura terestră, instalațiile de prelucrare a datelor și a informațiilor și infrastructura de distribuție. Serviciul furnizează date securizate, fiabile, prompte, persistente și specifice de observare a Pământului din spațiu, consolidând capacitățile existente și planificate. El completează și se bazează pe capacitățile existente furnizate prin intermediul Centrului Satelitar al Uniunii Europene, inclusiv pe cele din statele membre. De asemenea, EOGS poate furniza informații suplimentare serviciilor Copernicus, în special în ceea ce privește protecția civilă și securitatea.
- (8) Concret, EOGS este compus din:
 - (a) infrastructura EOGS, care include conceperea și desfășurarea unor noi misiuni spațiale de observare a Pământului proiectate pentru aplicații guvernamentale sensibile; accesul la date complementare ale terților generate de observarea Pământului din spațiu; accesarea datelor *in situ* și a altor date auxiliare;
 - (b) serviciile EOGS, care includ activități pentru generarea de informații geospațiale cu valoare adăugată limitată la utilizatorii autorizați de guvern pentru aplicații sensibile de cunoaștere a situației, în sprijinul pregătirii și al luării deciziilor în domeniile securității și apărării;
 - (c) accesarea și distribuirea datelor EOGS, care include infrastructura și serviciile menite să asigure accesarea, distribuirea și exploatarea, precum și arhivarea pe termen lung a datelor și informațiilor EOGS într-un mod securizat.
- (9) Comisia poate adopta, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, specificații tehnice referitoare la acțiunile eligibile EOGS enumerate la alineatul (8). Aceste acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de consultare menționată la articolul 83 alineatul (2).

- (10) Utilizatorii EOGS trebuie să fie autorizați în mod corespunzător de către Comisie sau de către statele membre și să respecte cerințele generale de securitate menționate la articolul 69. Pot fi autorizate ca utilizatori ai EOGS următoarele entități:
 - (a) o autoritate publică a Uniunii sau a unui stat membru ori un organism însărcinat cu exercitarea autorității publice;
 - (a) o persoană fizică sau juridică care acționează în numele și sub controlul unei entități menționate la litera (a).
- (11) Statele membre pot contribui la EOGS cu capacități satelitare, cu amplasamente pentru segmentul terestru sau cu părți ale instalațiilor segmentului terestru.
- (12) Agențiile Uniunii pot avea acces la EOGS numai în măsura în care acest lucru este necesar în vederea îndeplinirii sarcinilor lor și în conformitate cu normele detaliate prevăzute de un acord administrativ încheiat între agenția în cauză și instituția Uniunii sub a cărei supraveghere se află.
- (13) Activitățile de cercetare și dezvoltare sprijină evoluția programului Copernicus și a EOGS, inclusiv a serviciilor acestora, precum și cercetarea și dezvoltarea în aval a aplicațiilor și a tehnologiei de utilizare destinate adoptării serviciilor de observare a Pământului.

Articolul 61

Conectivitate securizată

- (1) Domeniul de aplicare al componentei „conectivitate securizată” cuprinde în special următoarele:
 - (a) asigurarea disponibilității pe termen lung a unor servicii guvernamentale și a unor servicii GOVSATCOM fiabile, securizate și eficiente din punctul de vedere al costurilor;
 - (b) crearea condițiilor necesare pentru serviciile comerciale IRIS²;
 - (c) facilitarea, atunci când este posibil, a dezvoltării unor servicii de comunicații și a unor servicii suplimentare, altele decât cele de comunicații, în special prin îmbunătățirea activităților și a componentelor prevăzute în prezenta secțiune, prin crearea de sinergii între acestea și prin extinderea capabilităților și serviciilor lor, precum și dezvoltarea de servicii, altele decât cele de comunicații, destinate să fie furnizate statelor membre prin găzduirea unor subsisteme suplimentare de sateliți, inclusiv a unor sarcini utile;
 - (d) îmbunătățirea conectivității securizate în zone geografice de interes strategic, cum ar fi Africa și Arctica, precum și în regiunea Mării Baltice, a Mării Negre, a Mării Mediterane și în Atlantic;
- (2) Această componentă vizează în special următoarele activități eligibile:
 - (a) definirea, proiectarea, dezvoltarea, validarea și activitățile de implementare aferente pentru infrastructura spațială și terestră necesară pentru furnizarea serviciilor guvernamentale IRIS²;
 - (b) activități de exploatare care asigură furnizarea serviciilor guvernamentale IRIS², cuprinzând exploatarea, întreținerea, îmbunătățirea continuă și protejarea infrastructurii spațiale și terestre, inclusiv gestionarea activităților legate de actualizări și de uzura morală;
 - (c) integrarea treptată a EuroQCI în sistemul de conectivitate securizată;

- (d) cercetarea și dezvoltarea în vederea unor activități destinate generațiilor viitoare de infrastructură spațială și terestră, evoluția serviciilor guvernamentale IRIS² și serviciile GOVSATCOM, dezvoltarea tehnologică, în special pentru a asigura suveranitatea tehnologică a Uniunii, și adoptarea serviciilor de conectivitate securizată, inclusiv activități legate de proiectarea, dezvoltarea și fabricarea terminalelor pentru utilizatori;
 - (e) achiziționarea și furnizarea de capacități, servicii și echipamente de utilizare pentru comunicațiile prin satelit guvernamentale și comerciale necesare punerii în comun și partajării serviciilor GOVSATCOM; capacități, servicii și echipamente de utilizare furnizate de:
 - 1. participanții la GOVSATCOM, astfel cum sunt menționați la alineatul (17) sau
 - 2. persoanele juridice acreditate în mod corespunzător să furnizeze capacități sau servicii de comunicații prin satelit în conformitate cu procedura de acreditare de securitate menționată la articolul 69, care se efectuează respectând cerințele de securitate generale menționate la articolul 77.
- (3) Infrastructurile IRIS² și GOVSATCOM trebuie să respecte următoarele cerințe:
- (a) infrastructura IRIS² trebuie să fie modulară și formată dintr-o infrastructură guvernamentală și o infrastructură comercială. Aceasta trebuie să includă toate segmentele terestre și spațiale relevante care sunt necesare pentru furnizarea serviciilor guvernamentale, inclusiv centrele de control relevante;
 - (b) infrastructura comercială IRIS² a sistemului de conectivitate securizată cuprinde toate activele spațiale și terestre care nu fac parte din infrastructura guvernamentală. Infrastructura comercială trebuie să nu afecteze performanța sau securitatea infrastructurii guvernamentale. Infrastructura comercială și eventualele riscuri conexe trebuie să fie finanțate integral de sectorul privat;
 - (c) infrastructura guvernamentală IRIS² trebuie să găzduiască, după caz, subsisteme de sateliți suplimentare, în special sarcini utile, care pot fi utilizate ca parte a infrastructurii spațiale a celorlalte componente spațiale ale FEC, precum și subsisteme de sateliți utilizate pentru servicii destinate să fie furnizate statelor membre, altele decât cele de comunicații;
 - (d) infrastructura GOVSATCOM cuprinde infrastructura necesară pentru a permite furnizarea serviciilor GOVSATCOM, în special a centrului GOVSATCOM;
 - (e) segmentele terestre și spațiale menționate la alineatele (3) și (4) și exploatarea acestora trebuie să respecte cerințele generale de securitate menționate la articolul 77 alineatul (3).
- (4) Furnizarea serviciilor de conectivitate securizată se asigură astfel cum se prevede într-un portofoliu de servicii și în conformitate cu cerințele operaționale și cerințele de securitate menționate la articolul 77. În plus, furnizarea serviciilor GOVSATCOM respectă normele privind partajarea și stabilirea priorității menționate la alineatul (9).
- (5) Accesul la serviciile GOVSATCOM și la serviciile guvernamentale IRIS² este gratuit pentru utilizatorii instituționali și guvernamentali, cu excepția cazului în care Comisia instituie o politică tarifară în conformitate cu alineatul (11).
- (6) Comisia adoptă, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, portofoliul de servicii pentru serviciile GOVSATCOM și serviciile guvernamentale IRIS², inclusiv pentru

serviciile destinate utilizatorilor autorizați de guvern pe baza infrastructurii comerciale.

- (7) Comisia adoptă, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, cerințele operaționale pentru serviciile GOVSATCOM și pentru serviciile guvernamentale IRIS².
- (8) La partajarea și stabilirea priorității serviciilor GOVSATCOM se acordă prioritate utilizatorilor GOVSATCOM în funcție de relevanța și caracterul lor critic. Comisia adoptă, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, norme detaliate privind partajarea și prioritizarea capacităților, a serviciilor și a echipamentelor de utilizare GOVSATCOM. De asemenea, Comisia adoptă prin acte de punere în aplicare norme detaliate privind furnizarea serviciilor guvernamentale IRIS². Atunci când elaborează aceste acte, Comisia ține seama de cererea preconizată pentru diversele cazuri de utilizare, de analiza riscurilor de securitate aferente cazurilor de utilizare respective și, după caz, de eficiența din punctul de vedere al costurilor.
- (9) Atunci când analiza riscurilor și a cererii preconizate menționată la alineatul (11) concluzionează că există un deficit de capacități sau în cazul în care cererea depășește capacitatea de acces la serviciile guvernamentale IRIS², ceea ce poate duce la o denaturare a pieței, Comisia poate adopta o politică tarifară prin intermediul unor acte de punere în aplicare. Prin adoptarea unei politici tarifare, Comisia se asigură că furnizarea serviciilor GOVSATCOM și a serviciilor guvernamentale IRIS² nu denaturează concurența, că nu există o penurie de astfel de servicii și că prețul identificat nu va conduce la o supracompensare pentru contractele menționate la alineatul (20).
- (10) Actele de punere în aplicare menționate la alineatele (9)-(12) se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 83 alineatul (3).
- (11) Statele membre, Consiliul, Comisia și SEAE sunt participanți la conectivitatea securizată în măsura în care autorizează utilizatori sau furnizează capacități de comunicații prin satelit, amplasamente pentru segmentul terestru sau părți ale instalațiilor segmentului terestru.
- (12) Agențiile Uniunii pot deveni participanți la conectivitatea securizată numai în măsura în care acest lucru este necesar în vederea îndeplinirii sarcinilor lor și în conformitate cu normele detaliate prevăzute de un acord administrativ încheiat între agenția în cauză și instituția Uniunii sub a cărei supraveghere se află.
- (13) Țările terțe și organizațiile internaționale pot deveni participanți la conectivitatea securizată sub rezerva unui acord internațional specific dedicat încheiat în conformitate cu articolul 218 din TFUE și în temeiul articolului 11 alineatul (3) din prezentul regulament.
- (14) Utilizatorii serviciilor guvernamentale trebuie să fie autorizați corespunzător de către participanți să utilizeze serviciile GOVSATCOM sau serviciile guvernamentale IRIS² și trebuie să respecte cerințele generale de securitate menționate la articolul 77 alineatul (3). Pot fi autorizate ca utilizatori ai serviciilor GOVSATCOM sau ai serviciilor guvernamentale IRIS² următoarele entități:
 - (a) o autoritate publică a Uniunii sau a unui stat membru ori un organism însărcinat cu exercitarea autorității publice;
 - (b) o persoană fizică sau juridică care acționează în numele și sub controlul unei entități menționate la litera (a).

- (15) IRIS² se pune în aplicare prin intermediul unui contract de concesiune. În cazul în care nu se încheie un contract de concesiune pentru IRIS², Comisia asigură o punere în aplicare optimă prin încheierea unui contract de bunuri, servicii sau lucrări sau a unui contract mixt, după caz.
- (16) Comisia ia măsurile necesare pentru a asigura continuitatea serviciilor guvernamentale IRIS² în cazul în care contractanții menționați la prezentul articol nu își pot îndeplini obligațiile.
- (17) Contractele menționate la prezentul articol asigură în special faptul că furnizarea de servicii bazate pe infrastructura comercială IRIS² protejează interesele esențiale ale Uniunii și obiectivele subcomponentei. Contractele respective includ, de asemenea, garanții adecvate pentru a evita orice supracompensare a contractanților menționați la prezentul articol, denaturarea concurenței, conflictele de interese, discriminarea nejustificată sau orice alte avantaje indirecte ascunse. Garanțiile respective pot include obligația de separare contabilă între furnizarea serviciilor guvernamentale IRIS² și furnizarea serviciilor comerciale IRIS², inclusiv înființarea unei entități separate din punct de vedere structural și juridic de operatorul integrat pe verticală pentru furnizarea serviciilor guvernamentale, precum și asigurarea unui acces deschis, echitabil, rezonabil și nediscriminatoriu la infrastructura necesară pentru furnizarea serviciilor comerciale. Contractele asigură, de asemenea, îndeplinirea condițiilor de eligibilitate pe toată durata lor.
- (18) În cazul în care serviciile guvernamentale și cele comerciale IRIS² se bazează pe subsisteme sau interfețe comune care asigură sinergii, contractele menționate la prezentul articol stabilesc, de asemenea, care dintre aceste interfețe și subsisteme comune fac parte din infrastructura guvernamentală pentru a asigura protecția intereselor de securitate ale Uniunii și ale statelor sale membre.
- (19) Contractanții menționați la prezentul articol finanțează integral infrastructura comercială menționată la alineatul (3) în vederea îndeplinirii obiectivului menționat la alineatul (1) litera (b).

Articolul 62

Supraveghere și urmărirea spațială

- (1) Subcomponenta SST din cadrul SSA vizează în special:
 - (a) instituirea, dezvoltarea și exploatarea unei rețele de senzori ai statelor membre selectați în urma unor studii privind arhitectura, cuprinzând senzori SST terestri și spațiali ai statelor membre selectați în urma unui studiu privind arhitectura, inclusiv senzori dezvoltați prin intermediul Agenției Spațiale Europene, al sectorului comercial al Uniunii, precum și senzori ai Uniunii care vizează supravegherea și urmărirea obiectelor spațiale și producerea unui catalog european autonom al obiectelor spațiale;
 - (b) prelucrarea și analizarea datelor SST pentru a produce informații SST și servicii SST;
 - (c) furnizarea de servicii SST utilizatorilor SST;
 - (d) căutarea, încurajarea și sprijinirea sinergiilor cu inițiativele care promovează dezvoltarea și implementarea tehnologiilor de eliminare a vehiculelor spațiale la sfârșitul duratei de viață operațională și a sistemelor tehnologice de prevenire și eliminare a deșeurilor spațiale;

- (e) cooperarea, inclusiv la nivel operațional, cu inițiativele internaționale în materie de coordonare a traficului spațial;
 - (f) realizarea activităților prevăzute în Regulamentul (UE) [XXX] [siguranța, reziliența și durabilitatea activităților spațiale din Uniune din punctul de vedere al mediului];
 - (g) activități de cercetare și dezvoltare care sprijină evoluția SST, inclusiv a serviciilor aferente.
- (2) De asemenea, subcomponenta SST acordă sprijin tehnic și administrativ pentru a asigura tranziția între activitățile SST desfășurate în baza FEC și activitățile SST desfășurate în temeiul Regulamentului (UE) 2021/696.
 - (3) Parteneriatul SST creat în temeiul Regulamentului (UE) 2021/696 rămâne în vigoare în contextul FEC. Comisia poate adopta, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, norme detaliate pentru includerea unui stat membru în parteneriatul SST într-un stadiu ulterior. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 83 alineatul (3).
 - (4) Sarcinile parteneriatului SST menționat la alineatul (5) se extind pentru a sprijini implementarea SST. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 84 pentru a completa prezentul alineat cu lista detaliată a sarcinilor care trebuie îndeplinite de parteneriatul SST.
 - (5) Serviciile SST sunt gratuite, disponibile în orice moment fără întrerupere și adaptate la nevoile utilizatorilor SST și cuprind:
 - (a) evaluarea riscurilor de coliziune între vehicule spațiale sau între vehicule spațiale și deșeuri spațiale, precum și posibila generare de alerte pentru evitarea coliziunilor în timpul fazelor de lansare și de orbită provizorie, de plasare pe orbită, de funcționare pe orbită și de eliminare ale misiunilor vehiculelor spațiale;
 - (b) detectarea și caracterizarea fragmentărilor, a dezintegrărilor sau a coliziunilor pe orbită;
 - (c) evaluarea riscurilor referitoare la reintrarea necontrolată a obiectelor spațiale și a deșeurilor spațiale în atmosfera terestră și generarea de informații conexe, inclusiv estimarea momentului și a locului probabil al posibilului impact;
 - (d) realizarea de activități legate de limitarea deșeurilor spațiale pentru a reduce generarea acestora, depoluarea spațiului, monitorizarea lansării după injecție, servicii specifice pentru constelații, crearea unei piețe pentru serviciile SST, pregătirea sistemului pentru operațiunile cis-lunare, sprijin pentru operațiuni și servicii în spațiul cosmic și pentru cerul ferit de poluare luminoasă și de interferențe radio.
 - (6) Serviciile SST pot cuprinde servicii pentru utilizatorii SST guvernamentali pe baza catalogului menționat la alineatul (1) litera (a).
 - (7) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate pentru a completa lista utilizatorilor care nu sunt utilizatori de bază și pentru a specifica serviciile la care pot avea acces aceștia.
 - (8) Comisia poate adopta, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, cerințele operaționale și de acces, precum și specificațiile tehnice și de securitate pentru serviciile SST. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 83 alineatul (3).
 - (9) Utilizatorii SST cuprind:

- (a) utilizatorii de bază ai SST, care au acces la toate serviciile SST: statele membre, SEAE, Comisia, Consiliul, agenția, precum și proprietarii și operatorii de vehicule spațiale din sectorul public și din cel privat stabiliți în Uniune;
 - (b) utilizatori SST care nu sunt utilizatori de bază;
 - (c) utilizatorii SST guvernamentali pentru serviciul guvernamental: autoritățile statelor membre, SEAE, Consiliul.
- (10) Comisia poate adopta, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, dispoziții detaliate privind accesul utilizatorilor SST la serviciile SST și procedurile relevante. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 83 alineatul (3).
- (11) Subcomponenta SST nu este deschisă participării țărilor terțe, cu excepția Norvegiei.

Articolul 63

Obiecte din apropierea Pământului

- (1) Obiectivul subcomponentei NEO din cadrul SSA este de a monitoriza riscul prezentat de obiectele naturale din sistemul solar care se apropie de Pământ.
- (2) Activitățile eligibile în cadrul NEO vizează în special activitățile relevante pentru îndeplinirea obiectivului stabilit la alineatul (1), în special activitățile de sprijin legate de introducerea datelor în catalogul Uniunii privind proprietățile fizice ale obiectelor din apropierea Pământului și de întreținerea datelor respective.
- (3) De asemenea, activitățile de cercetare și dezvoltare care sprijină evoluția NEO, inclusiv a serviciilor sale, și activitățile de cercetare și dezvoltare în aval pentru aplicațiile și tehnologia de utilizare destinate adoptării serviciilor NEO.

Articolul 64

Fenomene meteorologice spațiale

- (1) Obiectivul SWE este de a monitoriza și a evalua schimbările naturale legate de fenomenele meteorologice spațiale, cum ar fi vânturile solare și erupțiile solare.
- (2) Activitățile eligibile în cadrul SWE cuprind toate activitățile necesare pentru furnizarea de servicii legate de fenomenele meteorologice spațiale, inclusiv activitățile de cercetare și dezvoltare care sprijină evoluția SWE, precum și a serviciilor aferente și activitățile de cercetare și dezvoltare în aval pentru aplicațiile și tehnologia de utilizare destinate adoptării serviciilor SWE.
- (3) Serviciile SWE își propun să fie disponibile în orice moment, fără întrerupere, și cuprind în special:
 - (a) domeniul spațial;
 - (b) domeniul PNT;
 - (c) domeniul EO;
 - (d) domeniul telecomunicațiilor/SATCOM.
- (4) Comisia poate adopta, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, dispoziții detaliate privind serviciile SWE, inclusiv cerințe și specificații tehnice referitoare la aceste servicii. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 83 alineatul (3).

Articolul 65

Accesul la spațiu

- (1) Accesul la spațiu reprezintă capacitatea de a lansa și transporta vehicule spațiale către, spațiu, în spațiu și dinspre spațiu.
- (2) Uniunea promovează un acces autonom și rezilient la spațiu, sprijinind servicii de lansare europene fiabile și eficiente din punctul de vedere al costurilor, împreună cu o abordare europeană coerentă, ținând seama de interesele esențiale de securitate ale Uniunii și ale statelor sale membre.
- (3) În sinergie cu alte programe și scheme de finanțare ale Uniunii, activitățile eligibile vizează în special:
 - (a) achiziționarea și agregarea de servicii de lansare pentru nevoile Uniunii și, la cererea acestora, agregarea și achiziționarea în comun de servicii de lansare pentru nevoile statelor membre, ale organizațiilor internaționale și ale altor entități publice;
 - (b) accesul la inovarea spațială, inclusiv prin modernizarea și dezvoltarea de noi tehnologii, sisteme și servicii;
 - (c) dezvoltarea, adaptarea, construcția, întreținerea și exploatarea infrastructurii terestre critice a Uniunii, inclusiv a instalațiilor necesare pentru testarea, lansarea și recuperarea accesului la tehnologii și servicii spațiale, printre altele.
- (4) Comisia instituie un comitet director din rândul entităților publice europene, inclusiv al statelor membre, al agenției instituite în conformitate cu Regulamentul (UE) [XXX] [viitorul regulament de instituire a EUSPA], al altor organizații internaționale și entități publice relevante, cu scopul de a coordona activitățile europene în ceea ce privește accesul la spațiul cosmic.
- (5) Pentru a proteja interesele de securitate ale Uniunii, activele spațiale ale infrastructurii guvernamentale trebuie lansate de furnizori de servicii care respectă condițiile de eligibilitate și de participare prevăzute la articolul 69 și, numai în circumstanțe excepționale justificate sau pe baza unui acord internațional care prevede o astfel de activitate, de pe teritoriul unei țări terțe.

Articolul 66

Comercializarea spațiului și economia spațială

- (1) CASSINI reprezintă inițiativa Uniunii privind antreprenoriatul în domeniul spațial. CASSINI întreprinde acțiuni menite să sprijine comercializarea industriei spațiale și a serviciilor spațiale ale Uniunii, punând accentul în special pe antreprenoriat, și să mobilizeze investițiile private, ajutând antreprenorii să se dezvolte și să se extindă pe piața unică.
- (2) Această componentă vizează următoarele activități eligibile:
 - (a) crearea unor facilități de investiții ale Uniunii pentru investiții private în stadiul de început, stadiul incipient și stadiul de creștere, precum și facilitarea ieșirii fondatorilor și a investitorilor;
 - (b) crearea unei facilități a Uniunii pentru extinderea industrială cu scopul de a favoriza investițiile în noi instalații de producție și de a consolida lanțurile de aprovizionare de pe teritoriul Uniunii;

- (c) sprijinirea dezvoltării uniunii competențelor care vizează sectorul spațial, incluzând informații privind competențele, elaborarea unor programe de învățământ privind spațiul și programe de perfecționare, recalificare, mobilitate și schimb de informații;
- (d) consolidarea ecosistemelor spațiale locale care reunesc diferiți actori pentru a promova inovarea spațială și a oferi sprijin, facilități și servicii cetățenilor și întreprinderilor în vederea stimulării antreprenoriatului, în special prin transfer de tehnologie, incubatoare de afaceri și servicii de accelerare a afacerilor, stabilire de contacte și creare de rețele de investitori, precum și prin crearea condițiilor necesare pentru îmbunătățirea accesului la piață și a rețelelor internaționale de afaceri;
- (e) scheme de accelerare a dezvoltării comerciale prin utilizarea contractelor cu clienți-ancoră și scheme de integrare a clienților atât de pe piața sectorului privat, cât și de pe piața sectorului public, care implică infrastructuri și componente spațiale, precum și produse care folosesc date și servicii spațiale;
- (f) orice acțiune suplimentară necesară pentru a sprijini economia spațială a Uniunii și crearea unei piețe unice a spațiului.

Articolul 67

Suveranitatea tehnologică, cercetarea și inovarea

- (1) Componenta de suveranitate tehnologică și inovare permite Uniunii să construiască un ecosistem industrial spațial competitiv, autonom și inovator, cu scopul de a consolida suveranitatea tehnologică, independența și autonomia Uniunii în sectorul spațial. Această componentă încurajează dezvoltarea și adoptarea de soluții spațiale de vârf. În cadrul său se acordă prioritate reducerii dependențelor critice de tehnologii din afara Uniunii și se pune accentul pe tehnologiile cu dublă utilizare care pot fi benefice atât pentru aplicații civile, cât și din domeniul apărării.
- (2) Componenta vizează următoarele activități eligibile:
 - (a) activități legate de suveranitatea tehnologică a Uniunii, cum ar fi cercetarea, dezvoltarea și adoptarea tehnologiilor spațiale critice, inclusiv a celor subordonate direct Observatorului UE pentru tehnologii critice (OTC), precum și de punerea în aplicare a foilor de parcurs conexe ale OTC care reduc dependențele Uniunii și sporesc competitivitatea ecosistemului spațial al Uniunii;
 - (b) activități care vizează îmbunătățirea disponibilității cu promptitudine a materiilor prime critice și a materialelor, componentelor și tehnologiilor avansate pentru sector, inclusiv prin reducerea timpului de livrare a acestora, prin rezervarea sloturilor de producție sau prin crearea de stocuri de produse, produse intermediare sau materii prime;
 - (c) cercetarea și dezvoltarea de noi capabilități spațiale ale Uniunii și de tehnologii generice conexe care promovează o nouă economie spațială, în special prin maturizarea, demonstrarea și operaționalizarea operațiunilor și serviciilor în spațiul cosmic, precum și a tehnologiilor de detectare cuantică;
 - (d) impulsionearea competitivității industriale a Uniunii pe piețele comerciale mondiale, inclusiv prin misiuni demonstrative care să promoveze gradul de digitalizare a sistemelor spațiale de la un capăt la altul;

- (e) explorarea și valorificarea sinergiilor cu domenii complementare, cum ar fi apărarea și alte sectoare relevante pentru domenii-cheie precum inteligența artificială și securitatea cibernetică;
- (f) sprijinirea activităților de standardizare și certificare relevante pentru sectorul spațial al Uniunii;
- (g) facilitarea disponibilității instalațiilor de testare și de prelucrare a datelor și a accesului la acestea;
- (h) promovarea adoptării programului Copernicus de către utilizatorii de bază ai Copernicus, cu dezvoltarea pieței și consolidarea capacităților, inclusiv promovarea datelor și serviciilor Copernicus, precum și a aplicațiilor din aval și dezvoltarea acestora la toate nivelurile în vederea maximizării beneficiilor socioeconomice, precum și a colectării și analizării nevoilor utilizatorilor Copernicus.

Articolul 68

Accesul la servicii

- (1) Țările terțe și organizațiile internaționale pot avea acces la serviciile de conectivitate securizată și la EOGS sub rezerva încheierii unui acord, în conformitate cu articolul 218 din TFUE și în temeiul articolului 11 alineatul (3), care să stabilească termenele și condițiile de accesare a serviciilor respective, precum și cu condiția ca acestea să respecte articolul 78.
- (2) Țările terțe și organizațiile internaționale care nu își au sediul în statele membre pot avea acces la servicii SST sensibile securizate sub rezerva încheierii unui acord, în conformitate cu articolul 218 din TFUE, care să stabilească termenele și condițiile de accesare a serviciilor respective și să respecte cerințele de securitate menționate la articolul 77.
- (3) Accesul țărilor terțe și al organizațiilor internaționale la serviciul public reglementat (PRS) furnizat de Galileo este reglementat de articolul 3 alineatul (5) din Decizia nr. 1104/2011/UE a Parlamentului European și a Consiliului.
- (4) Prin derogare de la alineatul (2), nu este necesară încheierea unui acord în conformitate cu articolul 218 din TFUE pentru accesul la serviciile SST legate de evitarea coliziunilor și de reintrarea în atmosferă.

Articolul 69

Condiții de eligibilitate și de participare pentru menținerea securității, a integrității și a rezilienței sistemelor spațiale operaționale ale Uniunii

- (1) Comisia aplică condițiile de eligibilitate și de participare prevăzute la alineatul (2) achizițiilor publice, granturilor sau premiilor care intră sub incidența prezentului titlu în cazul în care consideră că acest lucru este necesar și adecvat pentru a menține securitatea, integritatea și reziliența sistemelor operaționale ale Uniunii, ținând seama de obiectivul de a promova autonomia strategică a Uniunii, în special din punct de vedere tehnologic la nivelul tuturor tehnologiilor și lanțurilor valorice esențiale, menținând în același timp o economie deschisă.
- (2) Înainte să aplice condițiile de eligibilitate și de participare în conformitate cu alineatul (1), Comisia informează comitetul menționat la articolul 83 alineatul (1) litera (g) și

ține seama în cea mai mare măsură de opiniile statelor membre cu privire la domeniul de aplicare și la justificarea condițiilor de eligibilitate și de participare respective.

- (3) Condițiile de eligibilitate și de participare sunt următoarele:
- (a) entitatea juridică eligibilă este stabilită într-un stat membru și structurile sale de conducere executivă sunt stabilite în respectivul stat membru;
 - (b) entitatea juridică eligibilă se angajează să desfășoare toate activitățile relevante în unul sau mai multe state membre și
 - (c) entitatea juridică eligibilă nu este supusă controlului unei țări terțe sau al unei entități dintr-o țară terță.
- (4) Comisia poate stabili, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, criteriile pe baza cărora se stabilește care dintre capacitățile de exercitare a unei influențe decisive asupra unei entități juridice, în mod direct sau indirect prin intermediul uneia sau al mai multor entități intermediare, poate avea un impact asupra securității, integrității și rezilienței sistemelor operaționale ale Uniunii, ținând seama de obiectivul de a promova autonomia strategică a Uniunii, în special din punct de vedere tehnologic la nivelul tuturor tehnologiilor și lanțurilor valorice esențiale.
- (5) Comisia poate acorda o derogare de la condițiile prevăzute la alineatul (3) literele (a) și (b) unei anumite entități juridice în urma evaluării pe baza următoarelor criterii cumulative:
- (a) pentru anumite tehnologii, bunuri sau servicii necesare pentru activitățile menționate la alineatul (1), nu există soluții de înlocuire imediat disponibile în statele membre;
 - (b) entitatea juridică este stabilită într-o țară care este membră a SEE sau a AELS și care a încheiat un acord internațional cu Uniunea, astfel cum se menționează la articolul 11, structurile de conducere executivă ale acesteia sunt stabilite în țara respectivă, iar activitățile legate de achizițiile publice, de granturi sau de premii sunt desfășurate în țara respectivă sau în una sau mai multe astfel de țări și
 - (c) sunt puse în aplicare măsuri suficiente pentru a asigura protecția IUEC în temeiul articolului 78 și pentru a asigura integritatea, securitatea și reziliența componentelor programului, funcționarea și serviciile acestora.
- (6) Prin derogare de la primul paragraf litera (b) de la prezentul alineat, Comisia poate acorda o derogare de la condițiile prevăzute la alineatul (2) primul paragraf litera (a) sau (b) pentru o entitate juridică stabilită într-o țară terță care nu este membră a SEE sau a AELS.
- (7) Comisia poate acorda o derogare de la condiția prevăzută la alineatul (3) litera (c) în cazul în care entitatea juridică stabilită într-un stat membru furnizează următoarele garanții:
- (a) controlul asupra entității juridice nu este exercitat într-o manieră care împiedică sau limitează capacitatea acesteia:
 - 1. de a desfășura activitățile legate de achiziții publice, granturi sau premii și
 - 2. de a obține rezultate, în special prin obligații de raportare;
 - (b) țara terță sau entitatea dintr-o țară terță care exercită controlul se angajează să se abțină de la exercitarea oricăror drepturi de control asupra entității juridice sau de la

impunerea oricărei obligații de raportare entității juridice în legătură cu achiziția publică, grantul sau premiul și

- (c) entitatea juridică respectă articolul 69.
- (8) Autoritățile competente ale statului membru în care este stabilită entitatea juridică evaluează dacă entitatea juridică respectă criteriile prevăzute la alineatul (5) litera (c) în cazul derogărilor de la condiția prevăzută la alineatul (3) litera (b) și garanțiile menționate la alineatul (7). Comisia respectă evaluarea respectivă.
- (9) Comisia prezintă comitetului programului menționat la articolul 83 alineatul (1) litera (g) următoarele elemente:
 - (a) domeniul de aplicare al condițiilor de eligibilitate și de participare menționate la alineatul (1) de la prezentul articol;
 - (b) detalii și justificări privind derogările acordate în conformitate cu prezentul articol și
 - (c) evaluarea care a stat la baza unei derogări, sub rezerva alineatelor (3) și (4) de la prezentul articol, fără a divulga informații sensibile din punct de vedere comercial.
- (10) Condițiile prevăzute la alineatul (3), criteriile prevăzute la alineatele (4), (5) și (6) și garanțiile prevăzute la alineatul (7) se includ în documentele referitoare la achiziția publică, la grant sau la premiu, după caz, iar în cazul achizițiilor publice se aplică întregului ciclu de viață al contractului rezultat.
- (11) Prezentul articol nu aduce atingere Deciziei nr. 1104/2011/UE și Deciziei delegate a Comisiei din 15.9.2015, Regulamentului (UE) 2019/452, Deciziei 2013/488/UE și Deciziei (UE, Euratom) 2015/444 și nici verificărilor de securitate efectuate de statele membre cu privire la entitățile juridice implicate în activități care necesită accesul la IUEC care fac obiectul actelor cu putere de lege și normelor administrative naționale aplicabile.
- (12) În cazul în care contractele rezultate din aplicarea prezentului articol sunt clasificate, condițiile de eligibilitate și de participare care urmează să fie aplicate de Comisie în conformitate cu alineatul (1) nu aduc atingere competenței autorităților naționale de securitate.
- (13) Prezentul articol nu aduce atingere procedurilor existente de autorizare de securitate industrială sau de autorizare de securitate a personalului desfășurate în cadrul unui stat membru, nu le modifică și nu intră în contradicție cu ele.

Articolul 70

Dreptul de proprietate asupra activelor spațiale ale Uniunii și accesul la rezultate

- (1) Cu excepția cazurilor prevăzute la alineatul (2), Uniunea este proprietarul tuturor activelor corporale și necorporale constituite, dezvoltate sau achiziționate în cadrul gestiunii directe sau indirecte în cursul desfășurării activităților sprijinite în temeiul prezentei secțiuni. În acest scop, Comisia se asigură că contractele, acordurile și alte înțelegeri relevante cu privire la activitățile care ar putea duce la crearea sau dezvoltarea de astfel de active conțin dispoziții care să garanteze regimul de proprietate al Uniunii.
- (2) Alineatul (1) nu se aplică imobilizărilor corporale și necorporale create sau dezvoltate în cadrul gestiunii directe sau indirecte în cursul desfășurării activităților sprijinite în temeiul prezentei secțiuni:

- (a) în cazul în care sprijinul Uniunii se acordă sub formă de granturi, premii sau achiziții înainte de comercializare sau
 - (b) activitățile nu sunt finanțate integral de Uniune, cu excepția cazului în care se specifică altfel și cu excepția IRIS² sau
 - (c) activitățile vizează receptoare PRS dezvoltate de statele membre.
- (3) În condițiile stabilite la alineatul (2), instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii nu dobândesc dreptul de proprietate, însă beneficiază de drepturi de acces la rezultate scutite de redevențe pentru uzul propriu, precum și de dreptul de a acorda sau de a solicita beneficiarilor să acorde licențe neexclusive terților pentru a exploata rezultatele în condiții echitabile și rezonabile, fără dreptul de a acorda sublicențe.
- (4) Uniunea are dreptul de a încheia acordurile relevante în vederea dobândirii dreptului de proprietate asupra activelor dezvoltate de terți, în cazul în care aceste active sunt necesare pentru îndeplinirea obiectivelor prevăzute la articolul 3.
- (5) Comisia se asigură că Uniunea are următoarele drepturi:
- (a) dreptul de utilizare a frecvențelor necesare pentru transmiterea semnalelor generate de infrastructura guvernamentală IRIS², de componentele PNT și de componentele EO în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative aplicabile și cu contractele de licență relevante, conferit de rezervările relevante de frecvențe puse la dispoziție de statele membre, care rămân în responsabilitatea acestora;
 - (b) dreptul de a acorda prioritate furnizării de servicii guvernamentale IRIS² în raport cu serviciile comerciale, în conformitate cu termenele și condițiile care urmează să fie stabilite în contractele menționate la articolul 61 și luând în considerare nevoile utilizatorilor autorizați de guvern.

Articolul 71

Garanție și răspundere

- (1) Cu excepția cazului în care se specifică altfel, serviciile, datele și informațiile furnizate de componentele și activitățile prevăzute în prezenta secțiune trebuie furnizate fără nicio garanție explicită sau implicită în ceea ce privește calitatea, precizia, disponibilitatea, fiabilitatea, viteza și adecvarea în orice scop. Uniunea, inclusiv Comisia și agenția (EUSPA), nu pot fi considerate răspunzătoare.
- (2) În ceea ce privește SST, statele membre care participă la subcomponenta SST nu pot fi considerate răspunzătoare pentru: prejudiciile care rezultă din lipsa sau întreruperea furnizării de servicii SST, întârzierile în furnizarea serviciilor SST; inexactitatea informațiilor furnizate prin intermediul serviciilor SST sau acțiunile întreprinse ca răspuns la furnizarea de servicii SST.

Articolul 72

Norme complementare privind achizițiile publice

- (1) Protejând în același timp autonomia Uniunii, autoritatea contractantă poate solicita ofertantului să subcontracteze o parte a contractului printr-o procedură concurențială de atribuire a contractelor, la nivelurile adecvate de subcontractare, altor întreprinderi decât cele care aparțin grupului ofertantului. Pentru contractele a căror valoare depășește 10 milioane EUR, autoritatea contractantă urmărește să asigure că cel puțin 30 % din valoarea contractului este subcontractată prin proceduri concurențiale de

atribuire a contractelor, la diferite niveluri de subcontractare, unor întreprinderi din afara grupului ofertantului principal, în special pentru a permite participarea transfrontalieră a IMM-urilor la ecosistemul spațial. Ofertantul trebuie să prezinte motivele pentru care nu a dat curs unei cereri de subcontractare sau pentru care nu a îndeplinit obiectivul de 30 %. Autoritatea contractantă poate include cerințe specifice în documentația procedurii de atribuire pentru a asigura respectarea de către contractanții principali a principiilor achizițiilor publice stabilite în prezentul regulament în timpul executării contractului, în special în ceea ce privește implicarea IMM-urilor și a întreprinderilor intrate recent pe piață, concurența, evaluarea comparativă constantă cu cele mai bune condiții de pe piață.

- (2) Se consideră că achizițiile publice legate de serviciile guvernamentale, de continuitatea serviciilor sau de îndeplinirea obiectivelor menționate la articolul 3 alineatul (2) litera (d) punctul 3, în special în ceea ce privește securitatea, îndeplinesc condiția de urgență stabilită la punctul 11.1 litera (c) din anexa I la Regulamentul financiar.

Articolul 73

Norme complementare privind granturile

- (1) Uniunea poate să acopere până la 100 % din costurile eligibile, fără a aduce atingere principiului cofinanțării.
- (2) Prin derogare de la articolul 184 alineatul (6) din Regulamentul financiar atunci când aplică rate forfetare, ordonatorul de credite responsabil poate autoriza sau impune finanțarea costurilor indirecte ale beneficiarului până la cel mult 25 % din totalul costurilor directe eligibile ale acțiunii.
- (3) Prin derogare de la articolul 207 din Regulamentul financiar, cuantumul maxim al sprijinului financiar care poate fi plătit unei părți terțe nu poate depăși 200 000 EUR.
- (4) Parteneriatul SST este considerat ca fiind beneficiarul predefinit al grantului SST.

Articolul 74

Norme complementare privind gestiunea indirectă

- (1) Se încheie un acord tripartit în conformitate cu articolul 131 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 atât cu agenția instituită în conformitate cu Regulamentul (UE) [XXX] [viitorul Regulament de instituire a EUSPA], cât și cu Agenția Spațială Europeană, în temeiul căruia [EUSPA] și Agenția Spațială Europeană pot primi sarcini de execuție bugetară.
- (2) În cazul în care agenția sau ESA instituie un consiliu de evaluare a ofertelor pentru o achiziție efectuată în temeiul acordului tripartit, experții Comisiei și, după caz, ai celeilalte entități căreia i-a fost încredințată execuția își pot rezerva dreptul de a participa la reuniunile consiliului de evaluare a ofertelor în calitate de membri, de a avea acces la toate livrabilele și de a participa la ședințele de evaluare. Această participare nu aduce atingere independenței tehnice a consiliului de evaluare a ofertelor.
- (3) Prin derogare de la articolul 62 alineatul (1) din Regulamentul financiar și sub rezerva evaluării de către Comisie a protecției intereselor Uniunii, sarcinile încredințate prin gestiune indirectă agenției sau succesorilor acesteia pot fi încredințate ulterior de către agenție organismelor menționate la articolul 62 alineatul (1) litera (c) din

Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 în condițiile gestiunii indirecte care se aplică Comisiei.

- (4) Ori de câte ori activitățile de achiziții publice sau de acordare de granturi sunt realizate prin gestiune indirectă de către entitățile cărora le-a fost încredințată execuția, activitățile de comunicare, activitățile de diseminare și toate infrastructurile, echipamentele, vehiculele, materialele sau rezultatele majore finanțate prin achiziție sau prin grant trebuie să indice sprijinul Uniunii și să afișeze drapelul european (emblema) și declarația de finanțare (traduse în limbile locale, după caz) în conformitate cu normele standard de comunicare ale Comisiei.

Articolul 75

Roluri

- (1) Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a asigura buna funcționare a acțiunilor sprijinite în temeiul prezentei secțiuni și pot contribui cu competența tehnică, expertiza și asistența lor, în special în domeniul siguranței, al securității și al alocării frecvențelor. Această contribuție vizează, printre altele, punerea la dispoziția Uniunii a datelor, informațiilor, serviciilor și infrastructurilor pe care le dețin sau care se află pe teritoriul lor și care sunt necesare pentru buna desfășurare a acțiunilor. Statele membre sunt responsabile, la nivel local, pentru acreditarea de securitate a amplasamentelor care se află pe teritoriul lor și care fac parte din perimetrul de acreditare de securitate aferent componentelor; ca mențiune specială, statele membre care participă la parteneriatul SST efectuează acreditarea de securitate pe baza cerințelor generale de securitate menționate la articolul 77.
- (2) Comisia are responsabilitatea generală pentru punerea în aplicare a componentelor menționate în prezenta secțiune, inclusiv în domeniul securității, fără a aduce atingere prerogativelor statelor membre în domeniul securității naționale și supraveghează punerea în aplicare a acestora.
- (3) Comisia:
- (a) gestionează oricare dintre componentele sau subcomponentele care nu au fost încredințate unei alte entități;
 - (b) stabilește prioritățile și evoluția pe termen lung a acestor componente, în conformitate cu cerințele utilizatorilor, și supraveghează punerea lor în aplicare;
 - (c) stabilește și coordonează dimensiunea internațională a componentelor, pentru a asigura coerența cu politicile Uniunii în materie de acțiune externă și o abordare coerentă în acest sens.
- (4) În cazul în care este necesar să se definească și să se precizeze mai în detaliu guvernanta, securitatea și prestarea serviciilor menționate în prezentul capitol, Comisia poate să completeze prin intermediul unor acte de punere în aplicare catalogul serviciilor furnizate și stabilește cerințele tehnice și operaționale necesare pentru punerea în aplicare și evoluția componentelor din cadrul prezentului capitol și a serviciilor furnizate de acestea, după consultarea utilizatorilor și a altor părți interesate. Atunci când stabilește cerințele tehnice și operaționale respective, Comisia evită reducerea nivelului general de securitate și îndeplinește cerințele de retrocompatibilitate. Aceste acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu articolul 83 alineatul (2).

- (5) Dacă este necesar, Comisia adoptă, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, măsurile necesare pentru a stabili amplasarea infrastructurii terestre în urma unui proces deschis și transparent, asigurând buna gestiune financiară și protecția securității și a ordinii publice a Uniunii și a statelor sale membre. Aceste acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu articolul 83 alineatul (2).
- (6) Agenția are propriile sale sarcini și i se pot încredința de către Comisie alte sarcini în conformitate cu Regulamentul (UE) [XXX] [*Regulamentul de înființare a EUSPA*].
- (7) Cu condiția ca interesele Uniunii să fie protejate, Agenției Spațiale Europene i se pot încredința următoarele sarcini:
- (a) în ceea ce privește PNT: evoluția și proiectarea sistemelor majore și dezvoltarea unor părți ale segmentului terestru și a sateliților, inclusiv testarea și validarea;
 - (b) în ceea ce privește Copernicus: i) coordonarea și punerea în aplicare a componentei spațiale și evoluția acesteia; ii) proiectarea, dezvoltarea și construirea infrastructurii spațiale a Copernicus, inclusiv exploatarea infrastructurii respective și achizițiile conexe, cu excepția cazului în care respectivele exploatare sunt realizate de alte entități; iii) după caz, furnizarea accesului la datele terților;
 - (c) în ceea ce privește EOGS: proiectarea și dezvoltarea unor noi misiuni spațiale de observare a Pământului și a părților segmentului terestru asociat;
 - (d) în ceea ce privește: (i) IRIS²: supravegherea activităților de dezvoltare și validare și a activităților conexe de implementare legate de etapele de definire, proiectare, dezvoltare, validare și implementare a serviciilor guvernamentale, precum și a dezvoltării și evoluției necesare pentru furnizarea serviciilor guvernamentale, asigurând coordonarea între sarcinile și bugetul încredințate ESA și posibila contribuție a ESA, cu excepția acțiunilor legate de punerea în comun și partajare menționate la articolul 47 alineatul (2) litera (a); (ii) punerea la dispoziție a cunoștințelor sale de specialitate în domeniul tehnic, inclusiv în timpul punerii în aplicare a componentelor.
- (4) Pe baza unei evaluări efectuate de Comisie, ESA poate primi alte sarcini în funcție de nevoile activităților prevăzute în prezenta secțiune, cu condiția ca sarcinile respective să nu dubleze activitățile desfășurate de o altă entitate căreia i-a fost încredințată execuția și să aibă scopul de a îmbunătăți eficiența realizării activităților din cadrul componentei spațiale.
- (5) De asemenea, cu condiția ca interesele Uniunii să fie protejate, Comisia poate să încredințeze, integral sau parțial, sarcini de punere în aplicare a componentelor sprijinite în temeiul prezentei secțiuni unor entități relevante, cum ar fi Organizația Europeană pentru Exploatarea Sateliților Meteorologici, Agenția Europeană de Mediu, Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă, Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă, Centrul Satelitar al Uniunii Europene, Centrul european pentru prognoze meteorologice pe termen mediu și [*Centrul internațional Mercator pentru oceane*].

Articolul 76

Autoritățile competente

- (1) În cazul în care este necesar pentru componentele sensibile din punctul de vedere al securității, cum ar fi poziționarea, navigația și sincronizarea, observarea Pământului și conectivitatea securizată, fiecare participant la componenta respectivă desemnat să supravegheze accesul la servicii desemnează o autoritate competentă pentru fiecare componentă. Autoritatea competentă se asigură că:
 - (a) utilizarea serviciilor relevante se face în conformitate cu cerințele generale de securitate menționate la articolul 77;
 - (b) drepturile de acces la serviciile relevante sunt stabilite și gestionate;
 - (c) echipamentele utilizatorilor necesare pentru utilizarea serviciilor relevante și informațiile și conexiunile de comunicare electronică asociate sunt folosite și gestionate în conformitate cu cerințele generale de securitate menționate la articolul 77;
 - (d) este stabilit un punct central de contact care să furnizeze asistență, în funcție de necesități, pentru raportarea amenințărilor și a riscurilor de securitate, în special în ceea ce privește detectarea interferențelor electromagnetice potențial dăunătoare care afectează serviciile dezvoltate în cadrul componentei de politică spațială.
- (2) Prin derogare de la alineatul (1), acțiunile, sarcinile și funcționarea autorităților competente pentru PRS sunt menționate la articolul 5 din Decizia nr. 1104/2011/UE.

Articolul 77

Principiile guvernantei și securității

- (1) Principiile guvernantei pentru activitățile și componentele specifice prevăzute în prezenta secțiune se bazează pe următoarele:
 - (a) repartizarea clară a sarcinilor și a responsabilităților între entitățile implicate în punerea în aplicare, pe baza competențelor fiecăreia și evitând orice suprapuneri sau dublări ale sarcinilor și responsabilităților, asigurând astfel o responsabilitate clară;
 - (b) relevanța structurii de guvernare pentru nevoile specifice ale fiecărei componente și măsuri, după caz;
 - (c) un control ferm al activităților și al componentelor, inclusiv respectarea strictă a costurilor, a calendarului și a performanței de către toate entitățile, în limitele rolului și al sarcinilor lor respective;
 - (d) gestionarea transparentă și eficientă din punctul de vedere al costurilor;
 - (e) continuitatea serviciului și continuitatea necesară a infrastructurii, inclusiv protecția împotriva amenințărilor relevante;
 - (f) luarea sistematică și structurată în considerare a necesităților utilizatorilor datelor, informațiilor și serviciilor furnizate de componente, precum și a evoluțiilor științifice și tehnologice conexe;
 - (g) eforturi constante de a controla și de a reduce riscurile.
- (2) Principiile securității pentru activitățile și componentele specifice prevăzute în prezenta secțiune se bazează pe următoarele:

- (a) luarea în considerare a experienței statelor membre în domeniul securității și folosirea drept sursă de inspirație a celor mai bune practici ale acestora;
 - (b) pentru a asigura protecția infrastructurilor terestre care fac parte integrantă din componenta de politică spațială și care sunt situate pe teritoriul lor, statele membre iau măsuri cel puțin echivalente cu cele necesare pentru protecția infrastructurilor critice europene în sensul Directivei 2008/114/CE a Consiliului;
 - (c) utilizarea normelor în materie de securitate ale Consiliului și ale Comisiei, care prevăd, printre altele, o separare între funcțiile operaționale și cele asociate acreditării;
 - (d) considerarea Comisiei ca fiind emitentul tuturor informațiilor clasificate create de entitățile cărora le-a fost încredințată execuția, astfel cum se menționează la articolul 68 alineatul (1);
 - (e) asigurarea faptului că Consiliul de acreditare în probleme de securitate instituit prin Regulamentul (UE) [XXX] [*Regulamentul de instituire a EUSPA*] își îndeplinește sarcinile fără a aduce atingere responsabilităților Comisiei sau ale entităților cărora le-a fost încredințată execuția și fără a aduce atingere competențelor statelor membre în ceea ce privește acreditarea de securitate;
 - (f) Comisia comunică Consiliului, spre informare, deciziile de acreditare de securitate, precum și riscurile reziduale identificate. Comisia poate adopta orice măsuri adecvate în conformitate cu prezentul regulament;
 - (g) înființarea unei structuri de coordonare a operațiunilor serviciilor guvernamentale ale diferitelor componente cu autoritățile naționale competente cu sau entitățile naționale desemnate pentru componenta relevantă.
- (3) Comisia se asigură că se efectuează o analiză a riscurilor și a amenințărilor pentru fiecare componentă nouă și se menține pentru componentele existente. Pe baza acestei analize, Comisia stabilește cerințele de securitate generale pentru fiecare componentă, prin acte de punere în aplicare. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 83 alineatul (3).
- (4) În toate cazurile în care exploatarea sistemelor poate aduce atingere securității Uniunii sau a statelor sale membre, se aplică procedurile prevăzute în Decizia (PESC) 2021/698, după caz.

Articolul 78

Norme complementare privind protecția informațiilor clasificate

- (1) Schimbul de informații clasificate legate de componentele sprijinite în temeiul prezentei secțiuni face obiectul existenței unui acord internațional între Uniune și o țară terță sau o organizație internațională privind schimbul de informații clasificate sau, după caz, al unui mecanism privind schimbul de informații clasificate la care participă instituția sau organul competent al Uniunii și autoritățile competente ale unei țări terțe sau o organizație internațională, precum și obiectul condițiilor prevăzute de acordul sau mecanismul respectiv.
- (2) Persoanele fizice rezidente în țări terțe și persoanele juridice stabilite în țări terțe pot lucra cu IUEC referitoare la componenta de politică spațială numai dacă li se aplică, în țările terțe respective, reglementări în materie de securitate care asigură un grad de protecție cel puțin echivalent celui asigurat de normele de securitate ale Comisiei prevăzute în Decizia (UE, Euratom) 2015/444 și de normele de securitate ale

Consiliului prevăzute în anexele la Decizia 2013/488/UE. Echivalența reglementărilor în materie de securitate aplicate într-o țară terță sau în cadrul unei organizații internaționale se definește printr-un acord privind securitatea informațiilor care include, dacă este relevant, aspecte legate de securitatea industrială, încheiat între Uniune și țara terță sau organizația internațională respectivă în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 218 din TFUE și ținând seama de articolul 13 din Decizia 2013/488/UE.

- (3) Fără a aduce atingere articolului 13 din Decizia 2013/488/UE și normelor care reglementează domeniul securității industriale, stabilite în Decizia (UE, Euratom) 2015/444, se poate acorda, de la caz la caz, acces la IUEC, atunci când se consideră necesar, unei persoane fizice sau unei persoane juridice, unei țări terțe sau unei organizații internaționale, în funcție de natura și de conținutul informațiilor respective, de necesitatea de a cunoaște aplicabilă beneficiarului lor și de măsura în care acest lucru este în avantajul Uniunii.

SECȚIUNEA 4

SPRIJIN PENTRU POLITICA ÎN DOMENIUL INDUSTRIEI DE SECURITATE

Articolul 79

Dispoziții specifice pentru sprijinirea politicii în domeniul industriei de securitate civilă

- (1) Acțiunile sprijinite în temeiul prezentei secțiuni contribuie la obiectivele generale prevăzute la articolul 3 alineatul (1) și la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (f).
- (2) Sprijinul pentru acțiunile din cadrul prezentei secțiuni este finanțat din bugetul prevăzut la articolul 4 alineatul (2) litera (e) și din orice contribuții suplimentare alocate în conformitate cu articolul 6.
- (3) Acțiunile sunt puse în aplicare în conformitate cu dispozițiile generale prevăzute în capitolul I și cu orice norme suplimentare prevăzute în prezenta secțiune.

Articolul 80

Activități specifice de sprijinire a politicii în domeniul industriei de securitate civilă

- (1) Sprijinul pentru politica în domeniul industriei de securitate civilă abordează în special următoarele domenii de aplicare:
- (a) securitatea și reziliența infrastructurilor civile critice, în special împotriva amenințărilor hibride;
- (b) tehnologiile, capacitățile și soluțiile relevante pentru prevenirea criminalității și răspunsul la criminalitate, în special la terorism și extremismul violent, la criminalitatea organizată și la criminalitatea facilitată prin mijloace informatice;
- (c) tehnologiile, capacitățile și soluțiile pentru controlul mărfurilor și al persoanelor la frontiere, protecția frontierelor și a nodurilor logistice, securitatea și supravegherea maritimă și securitatea vamală;
- (d) pregătirea civilă împotriva amenințărilor la adresa securității, indiferent dacă sunt naturale sau provocate de om, accidentale sau intenționate.

- (2) Sprijinul pentru politica de securitate industrială civilă este pus în aplicare în special prin următoarele activități:
 - (a) cercetare și inovare, extindere, sprijinirea IMM-urilor, dezvoltarea competențelor și acțiuni legate de producție;
 - (b) testarea și validarea tehnologiilor și a soluțiilor;
 - (c) implementarea și adoptarea pe piață a tehnologiilor și soluțiilor, în special de către practicienii din domeniul securității;
 - (d) acțiuni de sprijin pentru elaborarea, punerea în aplicare, monitorizarea și asigurarea respectării legislației și politicilor relevante ale Uniunii.
- (3) Sprijinul acordat prin activitățile menționate la alineatele (1) și (2) poate fi furnizat sub orice formă, inclusiv prin activitățile de cercetare și inovare colaborativă prevăzute în Regulamentul (UE) [XXX] [Programul-cadru pentru cercetare și inovare] și identificate într-o parte specifică dedicată a programului de lucru.
- (4) Programele de lucru adoptate în conformitate cu normele prezentului regulament în temeiul prezentei secțiuni se integrează într-o parte specifică dedicată și asigură coerența cu activitățile legate de competitivitate și societate sprijinite în temeiul Regulamentului (UE) [XXX] [Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa].

Articolul 81

Proprietatea asupra rezultatelor

- (1) În cazul în care sprijinul din partea Uniunii este acordat sub formă de achiziții publice, rezultatele sunt proprietatea Uniunii.
- (2) În cazul în care sprijinul Uniunii este acordat sub formă de grant, instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii beneficiază, la cerere, de drepturi de acces la rezultate scutite de redevențe în scopul dezvoltării, al punerii în aplicare și al monitorizării politicilor sau programelor existente ale Uniunii în domeniile lor de competență, precum și de dreptul de a acorda sau de a solicita beneficiarilor să acorde licențe neexclusive terților pentru a valorifica rezultatele în condiții echitabile și rezonabile, fără dreptul de a acorda sublicențe, cu excepția cazului în care se prevede altfel în acordul de grant.
- (3) Orice transfer de proprietate asupra rezultatelor sau acordarea de licențe exclusive pentru rezultatele generate ca urmare a sprijinului către entități juridice stabilite în țări terțe neasociate sau către entități din țări terțe neasociate face obiectul unei notificări prealabile și al aprobării de către Comisie sau de către autoritățile statului membru relevant sau ale țării asociate relevante, care are loc în termen de 3 ani de la plata finală a acțiunii, în condiții care asigură protecția intereselor de securitate ale Uniunii.

Articolul 82

Norme complementare privind granturile

- (1) Pentru activitățile de sprijinire a acțiunilor de coordonare și sprijin în domeniul industriei de securitate civilă, Uniunea poate acoperi până la 100 % din costurile eligibile, fără a aduce atingere principiului cofinanțării.

- (2) Prin derogare de la articolul 184 alineatul (6) din Regulamentul financiar atunci când aplică rate forfetare, ordonatorul de credite responsabil poate autoriza sau impune finanțarea costurilor indirecte ale beneficiarului până la cel mult 25 % din totalul costurilor directe eligibile ale acțiunii.

CAPITOLUL VIII

Dispoziții finale

Articolul 83

Procedura comitetului

- (1) Comisia este asistată de un comitet, care este un comitet în sensul Regulamentului (UE) nr. 182/2011 și care se poate reuni în următoarele configurații:
- (a) Comitetul general al FEC pentru chestiuni care privesc obiectivele generale sau aspecte referitoare la mai multe dintre obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2);
 - (b) Comitetul pentru tranziția curată pentru chestiuni referitoare la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (a);
 - (c) Comitetul pentru sănătate, biotehnologie, agricultură și bioeconomie pentru chestiuni referitoare la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (b);
 - (d) Comitetul digital pentru chestiuni referitoare la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (c);
 - (e) Comitetul pentru industria de apărare pentru chestiuni referitoare la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (d);
 - (f) Comitetul pentru reziliență pentru chestiuni referitoare la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (d);
 - (g) Comitetul pentru spațiu pentru chestiuni referitoare la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (d). În conformitate cu regulamentul său de procedură, Comitetul pentru spațiu poate înființa subcomitete și grupuri de lucru, cum ar fi „Forumul utilizatorilor”, pentru a oferi consiliere cu privire la aspectele legate de cerințele utilizatorilor, evoluția serviciilor și adoptarea de către utilizatori;
 - (h) Comitetul pentru industria de securitate pentru chestiuni referitoare la obiectivele specifice prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (d) punctul 4.
- (2) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011, iar avizul se solicită din partea configurației comitetului celui mai relevant.
- (3) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011, iar avizul se solicită din partea configurației comitetului celui mai relevant.
- (4) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 8 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011, coroborat cu articolul 5 din respectivul regulament.
- (5) Atunci când avizul comitetului urmează să fie obținut prin procedură scrisă, procedura respectivă se încheie fără rezultat atunci când, în termenul stabilit pentru emiterea

avizului, președintele comitetului decide în acest sens sau o majoritate simplă a membrilor comitetului solicită acest lucru.

- (6) Comitetele menționate la alineatul (1) literele (b)-(h) se pot reuni în diferite configurații sau subcomitete corespunzătoare componentelor specifice ale componentelor de politică.
- (7) În conformitate cu acordurile internaționale încheiate de Uniune, reprezentanți ai țărilor terțe, ai organizațiilor internaționale sau ai altor instituții, organe și agenții ale Uniunii Europene pot fi invitați în calitate de observatori la reuniunile configurațiilor comitetelor, în condițiile prevăzute în regulamentele lor de procedură, ținând seama de interesele de securitate și de ordine publică ale Uniunii. Reprezentanții țărilor terțe sau ai organizațiilor internaționale nu participă la deliberările privind aspecte legate de eligibilitate, inclusiv la deliberările legate de articolele 9 și 10 din prezentul regulament.
- (8) AEA este invitată, în calitate de observator, să prezinte opinii și să ofere expertiză comitetului pentru industria de apărare. SEAE este, de asemenea, invitat să asiste la lucrările comitetului pentru industria de apărare.

Articolul 84

Exercitarea delegării de competențe

- (1) Se conferă Comisiei competența de a adopta acte delegate, sub rezerva îndeplinirii condițiilor prevăzute la prezentul articol.
- (2) Competența de a adopta acte delegate menționată în prezentul regulament se conferă Comisiei pentru perioada cuprinsă între data intrării în vigoare a prezentului regulament și 31 decembrie 2035.
- (3) Delegarea de competențe menționată în prezentul regulament poate fi revocată în orice moment de către Parlamentul European sau de către Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu afectează valabilitatea actelor delegate care sunt deja în vigoare.
- (4) Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare.
- (5) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.
- (6) Un act delegat adoptat în temeiul prezentului regulament intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecții în termen de două luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, atât Parlamentul European cât și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecții. Termenul menționat se prelungește cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 85

Modificări ale Regulamentului (UE) 2021/696

1. Titlurile I, II și III, articolele 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33 și 43, titlurile VI, VII, VIII și X din Regulamentul (UE) 2021/696 se abrogă de la 1 ianuarie 2028.

Articolul 86

Modificări ale Regulamentului (UE) 2023/588

2. Capitolele I, II, III și IV, articolele 24, 25, 26, 28 și 29 și titlurile VII, VIII, IX și X din Regulamentul (UE) 2023/588 se abrogă de la 1 ianuarie 2028.

Articolul 87

Modificări ale Regulamentului [EDIP]

3. Capitolele I și II, cu excepția dispozițiilor referitoare la Instrumentul de sprijin pentru Ucraina [de confirmat după adoptarea EDIP], și capitolul V din Regulamentul (UE) [EDIP] se abrogă [cu efect de la 1 ianuarie 2028].

Articolul 88

Abrogare

4. Următoarele regulamente se abrogă de la 1 ianuarie 2028:
 - (a) Regulamentul (UE) 2021/522 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 martie 2021 de instituire a unui program de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății („programul «UE pentru sănătate»”) pentru perioada 2021-2027 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 282/2014;
 - (b) Regulamentul (UE) 2021/694 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a programului „Europa digitală” și de abrogare a Deciziei (UE) 2015/2240;
 - (c) Regulamentul (UE) 2021/697 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a Fondului european de apărare și de abrogare a Regulamentului (UE) 2018/1092;
 - (d) Regulamentul (UE) 2021/783 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1293/2013.

Articolul 89

Dispoziții tranzitorii

- (1) Prezentul regulament nu afectează continuarea sau modificarea acțiunilor inițiate în temeiul actelor de bază menționate la articolul 85, care continuă să se aplice acțiunilor în cauză până la încheierea lor.

- (2) Prezentul regulament nu afectează actele de punere în aplicare adoptate în temeiul Regulamentului (UE) 2021/696 privind Programul spațial și al Regulamentului (UE) 2023/588 privind IRIS². Aceste acte rămân în vigoare, dacă este cazul, până la modificarea lor în temeiul prezentului regulament și cu excepția deciziilor adoptate în temeiul articolului 36 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2023/588.
- (3) Pachetul financiar menționat la articolul 4 alineatul (1) poate acoperi, de asemenea, cheltuielile cu asistența tehnică și administrativă necesare pentru a asigura tranziția între FEC și măsurile adoptate în temeiul actelor de bază menționate la alineatul (1).

Articolul 90

Intrarea în vigoare

- (1) Prezentul regulament intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.
- (2) Se aplică de la 1 ianuarie 2028.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles,

*Pentru Parlamentul European,
Președinta*

*Pentru Consiliu,
Președintele*

FISĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ ȘI DIGITALĂ

1.	CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI	3
1.1.	Titlul propunerii/inițiativei	3
1.2.	Domeniul (domeniile) de politică vizat(e)	3
1.3.	Obiectiv(e)	3
1.3.1.	Obiectiv(e) general(e)	3
1.3.2.	Obiectiv(e) specific(e)	3
1.3.3.	Rezultatul (rezultatele) și impactul preconizate	3
1.3.4.	Indicatori de performanță	3
1.4.	Obiectul propunerii/inițiativei	4
1.5.	Motivele propunerii/inițiativei	4
1.5.1.	Cerința (cerințele) care trebuie îndeplinită (îndeplinite) pe termen scurt sau lung, inclusiv un calendar detaliat pentru punerea în aplicare a inițiativei	4
1.5.2.	Valoarea adăugată a intervenției UE (aceasta poate rezulta din diferiți factori, de exemplu mai buna coordonare, securitatea juridică, o mai mare eficacitate sau complementaritate). În sensul prezentei secțiuni, „valoarea adăugată a intervenției UE” este valoarea ce rezultă din acțiunea UE care depășește valoarea ce ar fi fost obținută dacă ar fi acționat doar statele membre	4
1.5.3.	Învățămintele desprinse din experiențele anterioare similare	4
1.5.4.	Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual și posibilele sinergii cu alte instrumente corespunzătoare	5
1.5.5.	Evaluarea diferitelor opțiuni de finanțare disponibile, inclusiv a posibilităților de realocare a creditelor	5
1.6.	Durata propunerii/inițiativei și a impactului său financiar	6
1.7.	Metoda (metodele) de execuție a bugetului planificată (planificate)	6
2.	MĂSURI DE GESTIUNE	8
2.1.	Dispoziții în materie de monitorizare și de raportare	8
2.2.	Sistemul (sistemele) de gestiune și de control	8
2.2.1.	Justificarea metodei (metodelor) de execuție bugetară, a mecanismului (mecanismelor) de punere în aplicare a finanțării, a modalităților de plată și a strategiei de control propuse	8
2.2.2.	Informații privind riscurile identificate și sistemul (sistemele) de control intern instituit(e) pentru atenuarea lor	8
2.2.3.	Estimarea și justificarea raportului cost-eficacitate al controalelor (raportul dintre costurile controalelor și valoarea fondurilor aferente gestionate) și evaluarea nivelurilor preconizate ale riscurilor de eroare (la plată și la închidere)	8
2.3.	Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor	9
3.	IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI	10

3.1.	Rubrica (rubricile) din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate)	10
3.2.	Impactul financiar estimat al propunerii asupra creditelor	12
3.2.1.	Sinteza impactului estimat asupra creditelor operaționale	12
3.2.1.1.	Credite din bugetul votat	12
3.2.1.2.	Credite din venituri alocate externe	17
3.2.2.	Realizările preconizate finanțate din credite operaționale	22
3.2.3.	Sinteza impactului estimat asupra creditelor administrative	24
3.2.3.1.	Credite din bugetul votat	24
3.2.3.2.	Credite din venituri alocate externe	24
3.2.3.3.	Total credite	24
3.2.4.	Necesarul de resurse umane estimat	25
3.2.4.1.	Finanțare din bugetul votat	25
3.2.4.2.	Finanțare din venituri alocate externe	26
3.2.4.3.	Necesarul total de resurse umane	26
3.2.5.	Prezentare generală a impactului estimat asupra investițiilor legate de tehnologia digitală	28
3.2.6.	Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual actual	28
3.2.7.	Contribuțiile terților	28
3.3.	Impactul estimat asupra veniturilor	29
4.	DIMENSIUNILE DIGITALE	29
4.1.	Cerințe cu relevanță digitală	30
4.2.	Date	30
4.3.	Soluții digitale	31
4.4.	Evaluarea interoperabilității	31
4.5.	Măsuri de sprijinire a implementării digitale	32

1. CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

1.1. Titlul propunerii/inițiativei

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

de instituire a Fondului european pentru competitivitate („FEC”), inclusiv a programului specific pentru activități de cercetare și inovare în domeniul apărării menționat la articolul 182 alineatul (3) din TFUE

1.2. Domeniul (domeniile) de politică vizat(e)

Competitivitatea europeană

Tranziția curată și decarbonizarea industrială

Sănătatea, biotehnologia și bioeconomia

Poziția de lider în domeniul digital

Reziliența și securitatea, industria apărării și spațiul

1.3. Obiectiv(e)

1.3.1. Obiectiv(e) general(e)

Obiectivul general nr. 1 – Instituirea unei capacități de investiții care să sprijine competitivitatea europeană la nivelul tehnologiilor și sectoarelor strategice, inclusiv în ceea ce privește inovarea, decarbonizarea și reziliența, asigurând un parcurs investițional mai lin de la cercetarea științifică fundamentală și cercetarea aplicată la implementare și producție.

Obiectivul general nr. 2 – Mobilizarea instrumentelor de finanțare ale bugetului UE pentru a debloca investiții private, instituționale și naționale în sprijinul tehnologiilor și sectoarelor strategice din UE, inclusiv pentru cercetare și inovare.

1.3.2. Obiectiv(e) specific(e)

Obiectivul specific nr. 1 – Promovarea investițiilor publice și private de-a lungul întregului parcurs investițional, în special pentru cercetare și dezvoltare, și o mai bună mobilizare a potențialului de reducere a riscurilor pentru bugetul UE cu scopul de a maximiza valoarea adăugată europeană a acestuia

Obiectivul specific nr. 2 – Facilitarea accesului la finanțare din programele UE prin proceduri centrate pe utilizator mai rapide, simplificate și armonizate și îmbunătățirea coerenței atât între instrumentele UE, cât și cu investițiile statelor membre

Obiectivul specific nr. 3 – Orientarea și focalizarea investițiile către sectoarele și tehnologiile strategice ale UE, inclusiv către lanțurile valorice subiacente, infrastructurile critice, capacitățile și competențele aferente și în sprijinul decarbonizării, al sănătății, al biotehnologiei, al agriculturii și al bioeconomiei, precum și în domeniul digital, al securității și rezilienței, al industriei de apărare și al spațiului.

1.3.3. Rezultatul (rezultatele) și impactul preconizate

A se preciza efectele pe care ar trebui să le aibă propunerea/inițiativa asupra beneficiarilor vizati/grupurilor vizate.

Impacturi economice

- **Rentabilitate macroeconomică:** se preconizează că va contribui la creșterea PIB-ului prin accelerarea cheltuielilor pentru investiții și prin simplificarea proceselor.
- **Eficiență și productivitate:** se preconizează că va reduce costurile administrative și va integra punctele de acces, raționalizând procesele pentru industriile cu creștere puternică și pentru start-up-uri.
- **Mediu de finanțare simplificat:** costurile mai mici, reducerea duratei căutărilor, a duratei de pregătire a propunerilor, a timpului necesar pentru informare și a timpului scurs până la acordarea granturilor facilitează accesul la fonduri, ceea ce ar putea crește ratele de succes.
- **Sprijin pentru IMM-uri:** consolidarea într-un fond unic este de natură să prezinte avantaje pentru IMM-uri, acestora lipsindu-le de obicei resursele necesare pentru a se descurca în sisteme complexe și fragmentate. În plus, accentul strategic pe inovarea disruptivă ar putea oferi IMM-urilor noi oportunități în domenii cu creștere puternică.
- **Competitivitatea pieței:** fondul urmărește să stimuleze competitivitatea întreprinderilor europene, inclusiv a IMM-urilor și a start-up-urilor, făcând finanțarea mai accesibilă și mai aliniată strategic. Această inițiativă sprijină autonomia strategică europeană prin reducerea dependenței de lanțurile de aprovizionare străine și prin scăderea dependențelor de actorii externi, consolidând astfel poziția pe piață a întreprinderilor din UE, atât pe plan intern, cât și la nivel mondial. Un alt scop este să coreleze mai bine cercetarea cu dezvoltarea pieței și să alinieze prioritățile de cercetare la nevoile industriei, menținând în același timp o abordare ascendentă pentru cercetarea științifică fundamentală.
- **Cercetare și inovare:** previzibilitatea privind finanțarea cercetării și a inovării s-ar menține la nivelul din prezent, în conformitate cu obligațiile prevăzute în tratat. În același timp, consolidarea într-un singur fond care să acopere întregul parcurs investițional poate facilita adoptarea pe piață a rezultatelor cercetării și poate plia mai bine cercetarea aplicată pe prioritățile industriale.

Impacturi sociale

- **Ocuparea forței de muncă și competențe:** se preconizează că volumele mai mari ale investițiilor vor stimula ocuparea forței de muncă. Fondul va integra inițiativele în materie de competențe, educație și formare într-un cadru unificat, aliniat la nevoile industriei în sectoare strategice precum tehnologiile curate și IA. Această abordare va promova investițiile punctuale în recalificare și perfecționare, consolidând sinergiile dintre educație, cercetare și întreprinderi și creând condiții prielnice unei adaptări rapide la tendințele emergente.
- **Dezvoltare regională:** regiunile strategice ar putea înregistra o creștere substanțială, atrăgând investiții și antreprenoriat.
- **Îmbunătățiri în sectorul sănătății:** mecanismele raționalizate ar urmări reducerea sarcinilor administrative și a răspunsului rapid la situații de criză.

Impacturi asupra mediului

- **Prioritatea de decarbonizare:** punerea accentului pe decarbonizare și pe tehnologiile curate se aliniază la obiectivul UE privind neutralitatea climatică până în 2050, ceea ce ar putea spori impactul pozitiv asupra climei.
- **Incertitudinea investițiilor:** gradul ridicat de incertitudine în ceea ce privește investițiile în tehnologii curate impune un echilibru atent între previzibilitate și flexibilitate pentru a obține rezultate pozitive în materie de mediu.

1.3.4. *Indicatori de performanță*

A se preciza indicatorii care permit monitorizarea progreselor și a realizărilor obținute.

Această inițiativă va fi monitorizată prin intermediul cadrului de performanță pentru CFM 2028-2034, care face obiectul unei propuneri separate. Prezenta propunere stabilește normele pentru cadrul de performanță al bugetului, inclusiv normele pentru evaluarea programelor.

1.4. **Obiectul propunerii/inițiativei**

- ☒ o acțiune nouă
- ☐ o acțiune nouă întreprinsă ca urmare a unui proiect-pilot/a unei acțiuni pregătitoare⁴⁴
- ☐ prelungirea unei acțiuni existente
- ☐ o fuziune sau o redirecționare a uneia sau mai multor acțiuni către o altă/o nouă acțiune

1.5. **Motivele propunerii/inițiativei**

1.5.1. *Cerința (cerințele) care trebuie îndeplinită (îndeplinite) pe termen scurt sau lung, inclusiv un calendar detaliat pentru punerea în aplicare a inițiativei*

UE se confruntă cu un decalaj în materie de competitivitate față de alți actori de pe scena mondială. Pe lângă faptul că SUA și China sunt lideri în sectoare critice și în clustere de inovare esențiale, aceste economii mobilizează și un sprijin financiar semnificativ mai mare pentru cercetare și dezvoltare, implementare și extindere. Din acest motiv, răspunsul pentru recâștigarea competitivității trebuie să fie coordonat la nivelul UE pentru a fi cu adevărat eficace, ceea ce evidențiază necesitatea urgentă de a institui un fond specific pentru a corecta acest dezechilibru și a asigura reziliența și creșterea economică a UE pe termen lung.

1.5.2. *Valoarea adăugată a intervenției UE (aceasta poate rezulta din diferiți factori, de exemplu mai buna coordonare, securitatea juridică, o mai mare eficacitate sau complementaritate). În sensul prezentei secțiuni, „valoarea adăugată a intervenției UE” este valoarea ce rezultă din acțiunea UE care depășește valoarea ce ar fi fost obținută dacă ar fi acționat doar statele membre.*

Motivele acțiunii la nivelul UE (ex ante)

Punerea în comun a resurselor la nivelul UE poate maximiza impactul și valoarea adăugată a investițiilor la fața locului și poate determina economii de scară în inițiativele de investiții, făcându-le mai eficiente din punctul de vedere al costurilor decât dacă fiecare stat membru ar acționa independent.

Investițiile insuficiente ale sectorului privat rămân o problemă persistentă în UE, afectând un spectru larg de tipuri de investiții – cum ar fi cele în infrastructură, în

⁴⁴

Astfel cum se menționează la articolul 58 alineatul (2) litera (a) sau (b) din Regulamentul financiar.

inovare, în tranziția verde și cea digitală și în capacitatea industrială. Acest nivel insuficient al investițiilor este exacerbat de fragmentarea piețelor de capital, care împiedică alocarea eficientă a economiilor către oportunitățile de investiții productive la nivel transfrontalier. Fragmentarea piețelor financiare limitează fluxurile transfrontaliere de capital, reduce amploarea și crește riscul pentru investitori, afectând în special IMM-urile și sectoarele strategice.

După cum subliniază raportul Draghi, UE înregistrează în prezent întârzieri în diferite domenii, printre care dezvoltarea tehnologică, performanța în materie de cercetare și inovare, dinamismul pieței și capacitatea industrială. Este necesară o acțiune la nivelul UE pentru a sprijini proiecte de tipuri și dimensiuni care altfel nu ar fi posibile dacă statele membre ar acționa individual.

Sprijinul UE creează o masă critică pentru proiecte și parteneriate de amploare menite să producă un impact mai mare și să răspundă nevoilor societale paneuropene, mobilizând în același timp mai multe investiții publice și private. Nu în ultimul rând, colaborarea – promovarea propagării cunoștințelor și a oportunităților de repartizare a riscurilor – este un element important în promovarea competitivității. O soluție la nivelul UE ar încuraja economiile de scară și cooperarea dintre părțile interesate, care sunt vitale pentru a spori valorificarea cunoștințelor și pentru a îmbunătăți capacitățile organizaționale și tehnice.

Finanțarea UE promovează o colaborare extinsă între părțile interesate și la nivel transfrontalier, reducând fragmentarea resurselor și a eforturilor și facilitând transferul de cunoștințe între părțile interesate și între sectoare, de la cercetarea științifică fundamentală la întreprinderi. Finanțarea din partea UE elimină barierele naționale și creează rețele care formează o masă critică pentru a aborda provocări pe care statele membre nu le pot rezolva singure, cum ar fi neutralitatea climatică, declinul biodiversității, poluarea, transformarea digitală, securitatea sau pregătirea.

Finanțarea din partea UE contracarează disfuncționalitățile pieței și condițiile de investiții insuficiente, cum ar fi investițiile cu prime verzi și proiectele mari de infrastructură ale căror beneficii sociale depășesc randamentul privat. Prin atenuarea riscurilor de investiții și prin stimularea implicării părților interesate, finanțarea din partea UE sprijină proiecte benefice din punct de vedere economic care ar putea să nu reușească altfel. Ea sporește reziliența economică, mobilizează fonduri private, atrage capital și stimulează productivitatea pe tot cuprinsul UE, stimulând creșterea PIB-ului și promovând stabilitatea pe termen lung.

Finanțarea coordonată asigură faptul că resursele sunt folosite pentru provocările comune și contribuie la promovarea parteneriatelor cu sectorul privat, aliniind prioritățile politice și industriale. Această abordare colectivă sprijină inovațiile radicale și obiectivele strategice, depășind limitările de coordonare între statele membre.

Valoarea adăugată la nivelul UE pe care se preconizează că o va avea intervenția (*ex post*)

FEC va oferi un set cuprinzător de măsuri de politică pentru remedierea deficiențelor actuale legate de competitivitate din peisajul de finanțare al UE. Fondul ar urma să instituie o capacitate de investiții unificată care să sprijine sectoarele și tehnologiile strategice, facilitând un parcurs investițional continuu de la cercetare la implementarea la nivelul UE, și consolidând capacitatea de investiții a UE și instrumentul său de mobilizare a investițiilor. FEC ar urma să simplifice și să armonizeze normele și

cerințele de aplicare, introducând un cadru de reglementare unificat pentru solicitanți. S-ar reduce astfel complexitatea, s-ar elimina suprapunerile și UE ar putea să își valorifice pe deplin potențialul de mobilizare a capitalului privat și de creștere a flexibilității bugetare. De asemenea, noul fond ar urma să consolideze legăturile dintre cercetarea, producția și implementarea inovațiilor, asigurând o structură economică dinamică în cadrul UE – cu obiectivul de a promova reziliența și poziția de lider a Europei în era mondială a inovării.

1.5.3. Învățămintele desprinse din experiențele anterioare similare

Consolidarea mai multor instrumente financiare în cadrul unic InvestEU în 2020 a oferit învățăminte valoroase care vor fi valorificate în conceperea noului fond. Experiența a arătat că fragmentarea și multitudinea normelor și a procedurilor din CFM anterioare au creat ineficiențe și suprapuneri atât în ceea ce privește obiectivele de politică, cât și operațiunile financiare. Trecerea la un program unic cu o identitate puternică, la un singur ordonator de credite și la un set unificat de cerințe coerente în materie de eligibilitate, monitorizare și raportare a contribuit la raționalizarea guvernantei și a punerii în aplicare. Aceste lecții evidențiază beneficiile unui cadru armonizat și simplificat, care va orienta dezvoltarea noului fond pentru a asigura creșterea eficienței, a transparenței și a impactului de-a lungul întregului lanț de finanțare.

1.5.4. Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual și posibilele sinergii cu alte instrumente corespunzătoare

FEC urmărește să simplifice și să îmbunătățească finanțarea UE prin consolidarea a 12 programe existente într-un singur fond, asigurând în același timp o legătură strânsă cu Programul-cadru pentru cercetare și inovare și coerență cu Fondul pentru inovare. Datorită acestei consolidări, va exista un număr redus de programe ale UE cu care să se creeze sinergii. Instrumentul de coordonare a competitivității va asigura sinergii cu pachetele financiare prealocate la nivel național și regional. Se preconizează sinergii cu Fondul „Europa globală” în ceea ce privește aspectele referitoare la competitivitatea industriilor și a întreprinderilor din UE în țările terțe (și anume țările în curs de aderare, piețele emergente și economiile în curs de dezvoltare).

1.5.5. Evaluarea diferitelor opțiuni de finanțare disponibile, inclusiv a posibilităților de realocare a creditelor

La execuția bugetului, FEC ar trebui să pună la dispoziție întregul set de instrumente de finanțare ale Uniunii și să asigure sinergii între politicile pe care le sprijină, în special creând posibilitatea unor proceduri comune simplificate de atribuire pentru a urmări obiectivele mai multor politici. Finanțarea ar trebui să pună accentul pe realizarea obiectivelor de politică. Ca atare, ar trebui urmărită eliminarea raportării financiare împovărătoare prin utilizarea pe scară cât mai largă a finanțării nelegate de costuri, ca măsură majoră de simplificare.

1.6. Durata propunerii/inițiativei și a impactului său financiar

☒ **durată limitată**

- ☒ de la 1.1.2028 până la 31.12.2034
- ☐ impactul financiar din 2028 până în 2034 pentru creditele de angajament și din 2028 până în 2040 pentru creditele de plată.

☐ **durată nelimitată**

- punere în aplicare cu o perioadă de creștere în intensitate din AAAA până în AAAA,
- urmată de o perioadă de funcționare la capacitate maximă.

1.7. Metoda (metodele) de execuție a bugetului planificată (planificate)

☒ **Gestiune directă** asigurată de Comisie

- ☒ prin intermediul serviciilor sale, inclusiv al personalului din delegațiile Uniunii
- ☒ prin intermediul agențiilor executive

☐ **Gestiune partajată** cu statele membre

☒ **Gestiune indirectă**, cu delegarea sarcinilor de execuție bugetară:

- ☐ țărilor terțe sau organismelor pe care le-au desemnat acestea
- ☐ organizațiilor internaționale și agențiilor acestora (a se preciza)
- ☒ Băncii Europene de Investiții și Fondului European de Investiții
- ☐ organismelor menționate la articolele 70 și 71 din Regulamentul financiar
- ☒ organismelor de drept public
- ☒ organismelor de drept privat cu misiune de serviciu public, cu condiția să li se furnizeze garanții financiare adecvate
- ☒ organismelor de drept privat dintr-un stat membru care sunt responsabile cu punerea în aplicare a unui parteneriat public-privat și cărora li se furnizează garanții financiare adecvate
- ☒ organismelor sau persoanelor cărora li se încredințează executarea unor acțiuni specifice în cadrul politicii externe și de securitate comună, în temeiul titlului V din Tratatul privind Uniunea Europeană, și care sunt identificate în actul de bază relevant
- ☒ organismelor stabilite într-un stat membru, reglementate de dreptul privat al unui stat membru sau de dreptul Uniunii și eligibile pentru a li se încredința, în conformitate cu normele sectoriale, execuția unor fonduri sau a unor garanții bugetare ale Uniunii, în măsura în care aceste organisme sunt controlate de organisme de drept public sau de organisme de drept privat cu misiune de serviciu public și beneficiază de garanții financiare adecvate care sunt furnizate sub formă de răspundere solidară din partea organismelor de control sau de garanții financiare echivalente și care pot fi limitate, pentru fiecare acțiune, la cuantumul maxim al sprijinului din partea Uniunii.

Observații

FEC ar trebui pus în aplicare prin gestiune directă și indirectă. Modul de punere în aplicare desemnat ar trebui să reflecte nevoile identificate în materie de direcționalitate, flexibilitate și eficiență necesare pentru îndeplinirea obiectivelor FEC.

În toate cazurile, finanțarea FEC ar trebui să fie acordată în forma cea mai potrivită pentru atingerea obiectivelor, limitând în același timp sarcina administrativă pentru beneficiari la minimul absolut.

2. MĂSURI DE GESTIUNE

2.1. Dispoziții în materie de monitorizare și de raportare

Impactul general al FEC va fi măsurat prin intermediul evaluării fondului. Comisia va publica un raport de implementare în termen de cel mult patru ani de la începerea derulării programului, pentru a evalua progresele înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivelor sale. Comisia va efectua o evaluare retrospectivă în termen de cel mult trei ani de la sfârșitul perioadei de programare a programului, cu scopul de a evalua eficacitatea, eficiența, relevanța, coerența și valoarea adăugată europeană a acestuia.

Entitățile cărora le-a fost încredințată execuția FEC trebuie să transmită rapoarte periodice Comisiei, în conformitate cu prezentul regulament, cu cadrul de performanță și cu Regulamentul financiar.

Comisia va monitoriza performanța implementării FEC atât în cadrul gestiunii directe, cât și al gestiunii indirecte. În ceea ce privește gestiunea directă, Comisia va aplica normele și procedurile prevăzute în capitolul 3 din Regulamentul financiar. În ceea ce privește gestiunea indirectă, entitățile cărora le-a fost încredințată execuția trebuie să aplice propriile norme și proceduri, care au fost evaluate în conformitate cu articolul 157 din Regulamentul financiar ca îndeplinind cerințele prevăzute la articolul respectiv.

2.2. Sistemul (sistemele) de gestiune și de control

2.2.1. *Justificarea metodei (metodelor) de execuție bugetară, a mecanismului (mecanismelor) de punere în aplicare a finanțării, a modalităților de plată și a strategiei de control propuse*

Pentru a sprijini competitivitatea sunt necesare atât acțiuni de gestiune directă, cât și de gestiune indirectă. Datorită unei arhitecturi cuprinzătoare, fondul va putea să sprijine proiectele europene de-a lungul întregului lor parcurs investițional, de la cercetare și dezvoltare la demonstrație și adoptarea pe piață a tehnologiilor, serviciilor și soluțiilor. Fondul va putea să mobilizeze în mod flexibil întregul set de instrumente financiare prevăzut de Regulamentul financiar, care cuprinde granturi, instrumente financiare și achiziții publice.

De asemenea, fondul oferă norme simplificate care accelerează timpul de acordare a granturilor și reduc sarcina administrativă.

FEC va fi pus în aplicare în cadrul gestiunii directe prin granturi acordate proiectelor europene, precum și – direct sau indirect – prin intermediul instrumentului InvestEU al FEC. Activitățile FEC de consiliere pentru proiecte și activitățile transversale de sprijinire a IMM-urilor vor fi realizate prin gestiune indirectă sau directă, în funcție de natura asistenței.

Instrumentul InvestEU al FEC va fi pus în aplicare în principal prin gestiune indirectă prin intermediul entităților cărora le-a fost încredințată execuția, în general acestea contribuind la rândul lor la sprijinul care urmează să fie acordat beneficiarilor finali. Vor fi avute în vedere și moduri de gestionare directă, în funcție de nevoile de realizare a obiectivelor de politică.

Comisia trebuie să încheie acorduri de garantare și/sau acorduri de contribuție cu entitățile cărora le-a fost încredințată execuția. În cazul în care a fost deja semnat un acord de garantare cu un partener de implementare în temeiul Regulamentului

InvestEU, Comisia poate decide să modifice acordul respectiv pentru a include contribuția suplimentară a UE din partea FEC.

Entitățile cărora li se încredințează execuția vor fi Grupul BEI, instituțiile financiare internaționale, băncile și instituțiile naționale de promovare și alți intermediari financiari care sunt organisme ale Uniunii, reglementate și/sau aflate sub supravegherea sectorului bancar. Sprijinul finanțat de Uniune va fi pus în aplicare de entitățile cărora le-a fost încredințată execuția, în conformitate cu normele și procedurile fiecăreia.

Entitățile cărora le-a fost încredințată execuția trebuie să transmită Comisiei situațiile financiare anuale auditate, declarații de gestiune și rezumate ale auditurilor și controalelor, în conformitate cu articolul 158 din Regulamentul financiar.

2.2.2. *Informații privind riscurile identificate și sistemul (sistemele) de control intern instituit(e) pentru atenuarea lor*

Principalele riscuri ale FEC sunt:

Riscul reputațional pentru Comisie în caz de fraudă, activități infracționale sau ilegale;

Riscul utilizării ineficiente a fondurilor UE în cazul proiectelor europene cu valoare adăugată europeană inexistentă sau foarte mică;

Riscul financiar în cazul sumelor plătite în mod necuvenit de Comisie beneficiarilor de granturi sau entităților cărora le-a fost încredințată execuția sau în cazul sumelor datorate Comisiei, care trebuie recuperate la bugetul UE.

Cadrul de control intern pentru abordarea acestor riscuri se bazează pe punerea în aplicare a principiilor de control intern ale Comisiei, mai exact pe următoarele:

evaluările *ex ante* bazate pe piloni ale entităților cărora le-a fost încredințată execuția; în plus, întrucât entitățile cărora le-a fost încredințată execuția suportă în general o parte din risc, interesul Uniunii și al entității căreia i-a fost încredințată execuția sunt aliniate, ceea ce atenuează riscul pentru buget;

operațiunile de finanțare și de investiții în contextul instrumentului InvestEU al FEC se desfășoară în conformitate cu normele de procedură și practicile bancare solide ale fiecăreia dintre entitățile cărora le-a fost încredințată execuția. Comisia încheie cu anumite entități cărora le-a fost încredințată execuția un acord de garantare sau de contribuție care stabilește dispozițiile și procedurile detaliate referitoare la punerea în aplicare;

procedurile de selectare a proiectelor sprijinite din fondurile UE, direct de către Comisie sau indirect de către entitățile cărora le-a fost încredințată execuția;

va fi instituită o structură specifică de guvernanză pentru a acorda garanția UE (și anume „Comitetul pentru investiții”);

raportarea și monitorizarea efectuate de entitățile cărora le-a fost încredințată execuția, inclusiv situațiile financiare auditate, declarațiile de gestiune și rezumatele auditurilor și ale controalelor;

audituri *ex post* efectuate de auditori externi, de Serviciul de Audit Intern sau de Curtea de Conturi Europeană și controale efectuate de Comisie, inclusiv prin raportare și monitorizare și

evaluările FEC, cum ar fi raportul de punere în aplicare la jumătatea perioadei și evaluarea retrospectivă.

2.2.3. *Estimarea și justificarea raportului cost-eficacitate al controalelor (raportul dintre costurile controalelor și valoarea fondurilor aferente gestionate) și evaluarea nivelurilor preconizate ale riscurilor de eroare (la plată și la închidere)*

Ordonatorul de credite responsabil va asigura un sistem de control intern eficient din punctul de vedere al costurilor, cu scopul de a menține nivelurile preconizate ale riscului de eroare (la plată și la închidere) sub pragul de semnificație de 2 %.

Auditurile și controalele *ex post* instituite de Comisie, însoțite în cazul gestiunii indirecte de rapoarte, rezumatul auditurilor și controalelor și declarațiile de gestiune transmise de entitățile cărora le-a fost încredințată execuția, vor oferi o reprezentare corectă și de încredere a riscului de eroare și vor examina în mod eficace și eficient indiciile de fraudă.

În plus, în cazul granturilor, verificările *ex ante* ale propunerilor înainte de semnarea acordurilor de grant și clarificarea normelor de eligibilitate ar trebui să contribuie de asemenea la atenuarea riscurilor și la eficacitatea controalelor din punctul de vedere al costurilor.

În ceea ce privește operațiunile de finanțare și de investiții și misiunile de consiliere, verificările *ex ante* efectuate de Comisie și de entitățile cărora le-a fost încredințată execuția, împreună cu clarificarea normelor de eligibilitate ar trebui să contribuie de asemenea la atenuarea riscurilor și la eficacitatea controalelor din punctul de vedere al costurilor.

Costurile aferente controalelor efectuate se vor reflecta în bugetul UE în legătură cu controalele interne ale Comisiei. În plus, pot apărea și costuri asociate comisioanelor de gestiune datorate entităților cărora le-a fost încredințată execuția în legătură cu controalele interne ale acestora.

2.3. **Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor**

În ceea ce privește atât activitățile care fac obiectul gestiunii directe, cât și cele care fac obiectul gestiunii indirecte, Comisia adoptă măsuri adecvate de natură să asigure protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene, prin aplicarea unor măsuri preventive de combatere a fraudelor, a corupției și a oricăror alte activități ilegale, prin controale eficace și, în cazul în care sunt depistate nereguli, prin recuperarea sumelor plătite în mod necuvenit și, după caz, prin aplicarea unor sancțiuni eficace, proporționale și disuasive.

Comisia sau reprezentanții săi și Curtea de Conturi au competența de a audita, pe baza documentelor, cât și la fața locului, toți beneficiarii de granturi, entitățile cărora le-a fost încredințată execuția, intermediarii financiari și beneficiarii finali care au primit sprijin din partea Uniunii.

OLAF este autorizat să efectueze controale și inspecții la fața locului vizând operatorii economici care beneficiază direct sau indirect de un astfel de sprijin financiar.

În acest context, Comisia va pune în aplicare mai multe măsuri, de exemplu:

- deciziile, acordurile și contractele privind punerea în aplicare a FEC vor autoriza în mod expres Comisia, inclusiv OLAF, precum și Curtea de Conturi să efectueze audituri, controale și inspecții la fața locului;
- solicitanții și ofertanții, precum și intermediarii financiari și beneficiarii finali vor fi verificați în raport cu criteriile de excludere publicate și cu sistemul de detectare timpurie și de excludere (EDES) și
- normele care reglementează eligibilitatea costurilor și a sprijinului financiar vor fi monitorizate.

3. IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

3.1. Rubrica (rubricile) din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate)

Noile linii bugetare solicitate

În ordinea rubricilor din cadrul financiar multianual și a liniilor bugetare.

Rubrica din cadrul financiar multianual	Linia bugetară	Tipul de cheltuieli	Contribuție			
	Numărul	Dif./Nedif.	din parte a țărilor AELS	din parte a țărilor candidate și potențial candidate	din parte a altor țări terțe	alte venituri alocate
2	04.01.01 – Cheltuieli de sprijin pentru Fondul european pentru competitivitate	Nedif.	DA	DA	DA	DA
2	04.02.01 - Tranziția curată și decarbonizarea industrială	Dif.	DA	DA	DA	DA
2	04.02.02 – Sănătate, biotehnologii, agricultură și bioeconomie	Dif.	DA	DA	DA	DA
2	04.02.03 – Poziția de lider în domeniul digital	Dif.	DA	DA	DA	DA
2	04.02.04 – Reziliență și securitate, industria apărării și spațiu	Dif.	DA	DA	DA	DA
2	04.02.05 – Consiliere pentru proiecte și acțiuni transversale	Dif.	DA	DA	DA	DA
2	04.02.06 – Contribuție la instrumentul InvestEU al FEC	Dif.	DA	DA	DA	DA

3.2. Impactul financiar estimat al propunerii asupra creditelor

3.2.1. Sinteza impactului estimat asupra creditelor operaționale

☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite operaționale

☒ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite operaționale, conform explicațiilor de mai jos

3.2.1.1. Credite din bugetul votat

miliarde EUR (cu trei zecimale)

Rubrica din cadrul financiar multianual	Numărul	2
--	---------	---

DG			Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	TOTAL CFM 2028-2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Credite operaționale										
04.02.01 – Tranziția curată și decarbonizarea industrială	Angajamente	(1a)	2,954	3,516	3,586	3,919	3,997	4,077	4,159	26,210
	Plăți	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
04.02.02 – Sănătate, biotehnologii, agricultură și bioeconomie	Angajamente	(1b)	2,318	2,702	2,764	3,049	3,117	3,186	3,256	20,393
	Plăți	(2b)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
04.02.03 – Poziția de lider în domeniul digital	Angajamente	(1a)	5,833	6,857	7,004	7,701	7,865	8,032	8,202	51,493
	Plăți	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
04.02.04 – Reziliență și securitate, industria apărării și spațiu	Angajamente	(1a)	14,162	16,713	17,063	18,723	19,114	19,513	19,920	125,204
	Plăți	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
04.02.05 – Consiliere pentru proiecte și acțiuni transversale	Angajamente	(1a)	143	143	142	143	143	143	143	1,000
	Plăți	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
04.02.06 – Contribuție la instrumentul InvestEU al FEC	Angajamente	(1a)	1,000	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	10,000
	Plăți	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm

Credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice ⁴⁵										
04.01.01 – Cheltuieli de sprijin pentru Fondul european pentru competitivitate		-3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
TOTAL credite pentru DG	Angajamente	=1a+1b+3	26,410	31,431	32,059	35,053	35,736	36,451	37,180	234,300
	Plăți	=2a+2b+3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm

Opțional: dacă în propunere este implicat mai mult de un DG, vă rugăm să completați tabelele de mai jos; dacă nu, vă rugăm să le ștergeți.

DG: <.....>			Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	TOTAL CFM 2028-2034				
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034					
Credite operaționale														
Linia bugetară	Angajamente	(1a)									0			
	Plăți	(2a)									0			
Linia bugetară	Angajamente	(1b)									0			
	Plăți	(2b)									0			
Credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice														
Linia bugetară		-3									0			
TOTAL credite pentru DG <.....>	Angajamente	=1a+1b+3	0	0	0	0					0	0	0	0
	Plăți	=2a+2b+3	0	0	0	0					0	0	0	0

⁴⁵ Asistență tehnică și/sau administrativă și cheltuieli de sprijin pentru punerea în aplicare a programelor și/sau a acțiunilor UE (fostele linii „BA”), cercetare indirectă și cercetare directă.

			Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	TOTAL CFM 2028- 2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
TOTAL credite operaționale	Angajamente	-4	0	0	0	0	0	0	0	0
	Plăți	-5	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice		-6	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL credite în cadrul RUBRICII <...> din cadrul financiar multianual	Angajamente	10	0	0	0	0	0	0	0	0
	Plăți	11	0	0	0	0	0	0	0	0

Rubrica din cadrul financiar multianual	4	„Cheltuieli administrative” ⁴⁶
--	----------	--

DG: <.....>	Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM 2028- 2034
• Resurse umane	0	0	0	0	0	0	0	0
• Alte cheltuieli administrative	0	0	0	0	0	0	0	0

TOTAL DG <.....>	Credite	0	0	0	0	0	0	0	0
----------------------------	---------	---	---	---	---	---	---	---	---

TOTAL credite în cadrul RUBRICII 4 din cadrul financiar multianual	(Total angajamente = Total plăți)	0	0	0	0	0	0	0	0
---	-----------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---

milioane EUR (cu trei zecimale)

		Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM 2028- 2034
TOTAL credite în cadrul RUBRICILOR 1-4	Angajamente	0	0	0	0	0	0	0	0
din cadrul financiar multianual	Plăți	0	0	0	0	0	0	0	0

Opțional: în cazul în care propunerea este finanțată parțial sau integral din venituri alocate externe, completați tabelul din secțiunea 3.2.1.2. Dacă nu, vă rugăm să ștergeți întreaga secțiune.

3.2.1.2. Credite din venituri alocate externe

milioane EUR (cu trei zecimale)

Rubrica din cadrul financiar multianual	Numărul	
--	---------	--

DG: <.....>	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	TOTAL CFM
-------------	------	------	------	------	------	------	------	----------------------

														2028-2034
						2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034		
Credite operaționale														
Linia bugetară	Angajamente	(1a)												0
	Plăți	(2a)												0
Linia bugetară	Angajamente	(1b)												0
	Plăți	(2b)												0
Credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice ⁴⁷														
Linia bugetară		-3												0
TOTAL credite pentru DG <.....>	Angajamente	=1a+1b+3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Plăți	=2a+2b+3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel obligatoriu:

			Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	TOTAL CFM 2028-2034		
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034			
TOTAL credite operaționale	Angajamente	-4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Plăți	-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice	-6		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL credite în cadrul RUBRICII <....> din cadrul financiar multianual	Angajamente	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Plăți	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

⁴⁷ Asistență tehnică și/sau administrativă și cheltuieli de sprijin pentru punerea în aplicare a programelor și/sau a acțiunilor UE (fostele linii „BA”), cercetare indirectă și cercetare directă.

Tabel obligatoriu

			Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	TOTAL CFM 2028- 2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
TOTAL credite operaționale	Angajamente	-4	0	0	0	0	0	0	0	0
	Plăți	-5	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice		-6	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL credite în cadrul RUBRICII <...> din cadrul financiar multianual	Angajamente	10	0	0	0	0	0	0	0	0
	Plăți	11	0	0	0	0	0	0	0	0

			Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	TOTAL CFM 2028-2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
• TOTAL credite operaționale (toate rubricile operaționale)	Angajamente	-4	0	0	0	0	0	0	0	0
	Plăți	-5	0	0	0	0	0	0	0	0
• TOTAL credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice (toate rubricile operaționale)		-6	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL credite în cadrul rubricilor 1-3 din cadrul financiar multianual (Suma de referință)	Angajamente	10	0	0	0	0	0	0	0	0
	Plăți	11	0	0	0	0	0	0	0	0

Rubrica din cadrul financiar multianual	4	„Cheltuieli administrative” ⁴⁸
--	----------	---

milioane EUR (cu trei zecimale)

Fondul european pentru competitivitate		Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM 2028- 2034
• Resurse umane		164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1 154,377
• Alte cheltuieli administrative		11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	77,00
TOTAL	Credite	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1 231,377

TOTAL credite în cadrul RUBRICII 4 din cadrul financiar multianual	(Total angajamente = Total plăți)	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1 231,377
---	-----------------------------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	-----------

milioane EUR (cu trei zecimale)

		Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM 2028- 2034
TOTAL credite în cadrul RUBRICILOR 1-4	Angajamente	0	0	0	0	0	0	0	0

⁴⁸

Pentru determinarea creditelor necesare, ar trebui utilizate cifrele anuale privind costurile medii disponibile pe pagina web BUDGpedia.

din cadrul financiar multianual	Plăți	0	0	0	0	0	0	0	0
---------------------------------	-------	---	---	---	---	---	---	---	---

3.2.2. Realizările preconizate finanțate din credite operaționale (nu se completează pentru agențiile descentralizate)

Credite de angajament în milioane EUR (cu trei zecimale)

A se indica obiectivele și realizările ↓			Anul 2028		Anul 2029		Anul 2030		Anul 2031		A se introduce atâția ani câți sunt considerați necesari pentru a reflecta durata impactului (a se vedea secțiunea 1.6)						TOTAL	
	REALIZĂRI																	
	Tip ⁴⁹	Costur i medii	Ţi	Costur i	Ţi	Costur i	Ţi	Costur i	Ţi	Costur i	Ţi	Costu ri	Ţi	Costur i	Ţi	Costur i	Total nr.	Total costuri
OBIECTIVUL SPECIFIC NR. 1 ⁵⁰ ...																		
– Realizare																		
– Realizare																		
– Realizare																		
Subtotal pentru obiectivul specific nr. 1																		
OBIECTIVUL SPECIFIC NR. 2 ...																		
– Realizare																		
Subtotal pentru obiectivul specific nr. 2																		
TOTALURI																		

⁴⁹ Realizările se referă la produsele și serviciile care trebuie furnizate (de ex.: numărul de schimburi de studenți finanțate, numărul de km de drumuri construiți etc.).
⁵⁰ Conform descrierii din secțiunea 1.3.2. „Obiectiv(e) specific(e)...”.

3.2.3. Sinteza impactului estimat asupra creditelor administrative

- ☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite cu caracter administrativ
- ☒ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite cu caracter administrativ, conform explicațiilor de mai jos

3.2.3.1. Credite din bugetul votat

CREDITE VOTATE	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	TOTAL 2028- 2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
RUBRICA 4								
Resurse umane	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1 154,377
Alte cheltuieli administrative	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	77,000
Subtotal de la RUBRICA 4	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1 231,377
În afara RUBRICII 4								
Resurse umane	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Alte cheltuieli cu caracter administrativ	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Subtotal în afara RUBRICII 4	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
TOTAL	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.2.3.2. Credite din venituri alocate externe

VENITURI ALOCATE EXTERNE				Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	TOTAL 2028- 2034
				2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
RUBRICA 4											
Resurse umane				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Alte cheltuieli administrative				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotal de la RUBRICA 4				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
În afara RUBRICII 4											
Resurse umane				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Alte cheltuieli cu caracter administrativ				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotal în afara RUBRICII 4				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
TOTAL				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.3.3. Total credite

TOTAL CREDITE VOTATE + VENITURI ALOCATE EXTERNE	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	TOTAL 2028- 2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
RUBRICA 4								
Resurse umane	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1 154,377
Alte cheltuieli administrative	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	77,000
Subtotal de la RUBRICA 4	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1 231,377
În afara RUBRICII 4								
Resurse umane	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Alte cheltuieli cu caracter administrativ	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotal în afara RUBRICII 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

TOTAL	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.4. Necesarul de resurse umane estimat

- ☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de resurse umane
- ☒ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de resurse umane, conform explicațiilor de mai jos

3.2.4.1. Finanțare din bugetul votat

Estimări în echivalent normă întreagă (ENI)⁵¹

CREDITE VOTATE	Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034
• Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)							
20 01 02 01 (la sediu și în reprezentanțele Comisiei)	824	824	824	824	824	824	824
20 01 02 03 (delegațiile UE)	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (cercetare indirectă)	45	45	45	45	45	45	45
Cercetare directă	0	0	0	0	0	0	0
Alte linii bugetare (a se preciza)	0	0	0	0	0	0	0
• Personal extern (în ENI)							
20 02 01 (AC, END din „pachetul global”)	99	99	99	99	99	99	99
20 02 03 (AC, AL, END și JPD în delegațiile UE)	0	0	0	0	0	0	0
Linie de sprijin admin. [XX.01.YY.YY]	– la sediu	168	168	168	168	168	168
	– în delegațiile UE	0	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (AC, END – cercetare indirectă)	25	25	25	25	25	25	25
AC, END – Cercetare directă	0	0	0	0	0	0	0
Alte linii bugetare (a se preciza) – rubrica 7	0	0	0	0	0	0	0
Alte linii bugetare (a se preciza) – în afara rubricii 7	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	1 161	1 161	1 161	1 161	1 161	1 161	1 161

3.2.4.2. Finanțare din venituri alocate externe

VENITURI ALOCATE EXTERNE	Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034
• Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)							
20 01 02 01 (la sediu și în reprezentanțele Comisiei)	0	0	0	0	0	0	0

⁵¹ Vă rugăm să precizați mai jos câte ENI din numărul indicat sunt deja alocate gestionării acțiunii și/sau pot fi redistribuite în cadrul direcției generale pe care o reprezentați și ce nevoi nete aveți.

20 01 02 03 (delegațiile UE)		0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (cercetare indirectă)		0	0	0	0	0	0	0
Cercetare directă		0	0	0	0	0	0	0
Alte linii bugetare (a se preciza)		0	0	0	0	0	0	0
• Personal extern (în echivalent normă întreagă)								
20 02 01 (AC, END din „pachetul global”)		0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END și JPD în delegațiile UE)		0	0	0	0	0	0	0
Linie de sprijin admin. [XX.01.YY.YY]	– la sediu	0	0	0	0	0	0	0
	– în delegațiile UE	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (AC, END – cercetare indirectă)		0	0	0	0	0	0	0
AC, END – Cercetare directă		0	0	0	0	0	0	0
Alte linii bugetare (a se preciza) – rubrica 7		0	0	0	0	0	0	0
Alte linii bugetare (a se preciza) – în afara rubricii 7		0	0	0	0	0	0	0
TOTAL		0	0	0	0	0	0	0

3.2.4.3. Necesarul total de resurse umane

TOTAL CREDITE VOTATE + VENITURI ALOCATE EXTERNE	Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034
• Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)							
20 01 02 01 (la sediu și în reprezentanțele Comisiei)	824	824	824	824	824	824	824
20 01 02 03 (delegațiile UE)	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (cercetare indirectă)	45	45	45	45	45	45	45
Cercetare directă	0	0	0	0	0	0	0
Alte linii bugetare (a se preciza)	0	0	0	0	0	0	0
• Personal extern (în ENI)							
20 02 01 (AC, END din „pachetul global”)	99	99	99	99	99	99	99
20 02 03 (AC, AL, END și JPD în delegațiile UE)	0	0	0	0	0	0	0
Linie de sprijin admin. [XX.01.YY.YY]	– la sediu	168	168	168	168	168	168
	– în delegații	0	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (AC, END – cercetare indirectă)	25	25	25	25	25	25	25
AC, END – Cercetare directă	0	0	0	0	0	0	0
Alte linii bugetare (a se preciza) – rubrica 7	0	0	0	0	0	0	0

Alte linii bugetare (a se preciza) – în afara rubricii 7	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	1 161	1 161	1 161	1 161	1 161	1 161	1 161

Personalul necesar pentru punerea în aplicare a propunerii (în ENI):

	Personal ce urmează să fie acoperit de personalul actual disponibil în cadrul serviciilor Comisiei	Personal suplimentar		
		Personal ce urmează să fie finanțat în cadrul rubricii 7 sau Cercetare	Personal ce urmează să fie finanțat de la linia BA	Personal ce urmează să fie finanțat din taxe
Posturi din schema de personal	739	130	N/A	
Personal extern (AC, END, INT)	247		10	35

Descrierea sarcinilor care trebuie efectuate de:

Funcționari și personal temporar	Guvernanța și coordonarea internă și externă pentru punerea în aplicare a FEC Execuția bugetului în cadrul tuturor componentelor de politică ale FEC Punerea în aplicare a instrumentului InvestEU al FEC Punerea în aplicare a consilierii pentru proiecte și a acțiunilor transversale
Personal extern	Guvernanța și coordonarea internă și externă pentru punerea în aplicare a FEC Execuția bugetului în cadrul tuturor componentelor de politică ale FEC Punerea în aplicare a instrumentului InvestEU al FEC Punerea în aplicare a consilierii pentru proiecte și a acțiunilor transversale

3.2.5. *Prezentare generală a impactului estimat asupra investițiilor legate de tehnologia digitală*

Obligatoriu: în tabelul de mai jos ar trebui inclusă cea mai bună estimare a investițiilor legate de tehnologia digitală care rezultă din propunere/inițiativă.

În mod excepțional, atunci când este necesar pentru punerea în aplicare a propunerii/inițiativei, creditele de la rubrica 4 ar trebui prezentate la linia desemnată.

Creditele de la rubricile 1-4 ar trebui reflectate drept „Cheltuieli de politică IT pentru programele operaționale”. Aceste cheltuieli se referă la bugetul operațional care trebuie utilizat pentru reutilizarea/cumpărarea/dezvoltarea platformelor/instrumentelor IT direct legate de punerea în aplicare a inițiativei și pentru investițiile asociate acestora (de exemplu licențe,

studii, stocarea datelor etc.). Informațiile prezentate în acest tabel ar trebui să fie coerente cu detaliile prezentate la secțiunea 4 „Dimensiunile digitale”.

TOTAL credite pentru componenta digitală și IT	Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM 2028-2034
RUBRICA 4								
Cheltuieli IT (corporative)	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	66 641 400
Subtotal de la RUBRICA 4	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	66 641 400
În afara RUBRICII 4								
Cheltuieli de politică IT pentru programele operaționale	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	10 130 750
Subtotal în afara RUBRICII 4	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	10 130 750
TOTAL	10 967 450	10 967 450	10 967 450	10 967 450	10 967 450	10 967 450	10 967 450	76 772 150

3.2.6. Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual actual

Propunerea/inițiativa:

- ☐ poate fi finanțată integral prin realocarea creditelor în cadrul rubricii relevante din cadrul financiar multianual (CFM)
- ☐ necesită utilizarea marjei nealocate din cadrul rubricii corespunzătoare din CFM și/sau utilizarea instrumentelor speciale, astfel cum sunt definite în Regulamentul privind CFM
- ☐ necesită revizuirea CFM

3.2.7. Contribuțiile terților

Propunerea/inițiativa:

- ☒ nu prevede cofinanțare din partea terților
- ☐ prevede cofinanțare din partea terților, estimată mai jos:

Credite în milioane EUR (cu 3 zecimale)

	Anul	Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Total 2034	
A se preciza organismul care asigură cofinanțarea									

TOTAL credite cofinanțate								
---------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

3.3. Impactul estimat asupra veniturilor

- ☐ Propunerea/inițiativa nu are impact financiar asupra veniturilor.
- ☐ Propunerea/inițiativa are următorul impact financiar:
- ☐ asupra resurselor proprii
- ☐ asupra altor venituri
- ☐ vă rugăm să precizați dacă veniturile sunt alocate unor linii de cheltuieli

milioane EUR (cu trei zecimale)

Linia bugetară pentru venituri:	Credite disponibile pentru exercițiul financiar în curs	Impactul propunerii/inițiativei ⁵²						
		Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034
Articolul								

Pentru veniturile alocate, a se preciza linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate).

[...]

Alte observații (de exemplu, metoda/formula utilizată pentru calcularea impactului asupra veniturilor sau orice alte informații).

[...]

4. DIMENSIUNILE DIGITALE

4.1. Cerințe cu relevanță digitală

- Propunerea este evaluată ca având relevanță digitală, deoarece va produce noi serii de date. Totuși, ea se va baza pe cadrul digital al Regulamentului privind Programul InvestEU, în special în ceea ce privește Sistemul informatic de management al InvestEU, care va fi adaptat pentru a ține seama de implementarea FEC, în special în ceea ce privește schimbul de date cu entitățile cărora le-a fost încredințată execuția (partenerii de implementare și de consiliere), cu membrii Comitetului pentru investiții și cu alte servicii ale Comisiei.

4.2. Date

- Schimbul de date dintre Comisie și entitățile cărora le-a fost încredințată execuția se va baza pe cerințele prevăzute în acordurile relevante. Acesta va viza date operaționale, financiare și privind riscurile, care vor fi transmise atât regulat (de

⁵² În ceea ce privește resursele proprii tradiționale (taxe vamale, cotizații pentru zahăr), sumele indicate trebuie să fie sume nete, și anume sumele brute după deducerea unei cote de 20 % pentru costurile de colectare.

exemplu prin rapoarte periodice), cât și ad-hoc (de exemplu pentru prezentarea operațiunilor de către entitățile cărora le-a fost încredințată execuția).

- Schimbul de date cu membrii Comitetului pentru investiții se va limita la operațiunile prezentate acestuia de către entitățile cărora le-a fost încredințată execuția.

4.3. Soluții digitale

- Sistemul informatic actual de management al InvestEU va fi adaptat și utilizat pentru instrumentul InvestEU al FEC și pentru implementarea consilierii pentru proiecte.

4.4. Evaluarea interoperabilității

- Sistemul informatic de management al InvestEU va fi utilizat pentru FEC și își va păstra caracteristicile de interoperabilitate, în special față de următoarele instrumente informatice ale Comisiei: Secunda+, Ares, Decide și sistemul de notificare corporativă.

4.5. Măsuri de sprijinire a implementării digitale

- Proiectul IT de adaptare a sistemului informatic de management al InvestEU pentru FEC va fi dezvoltat și pus în aplicare în cadrul Comisiei și ar trebui să implice principalii utilizatori ai sistemului (utilizatorii din cadrul Comisiei, utilizatorii din cadrul partenerilor de implementare și de consiliere, precum și membrii Comitetului pentru investiții).